KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

1901

FACTS

Date:
1901

Creator/key person:
Astrid Warberg-Goldschmidt

Sprog:
Da

Mentioned people:
Brune -
Fritz -
Ellen Agnete Amstrup
Louise Amstrup
- Auge
Laurits Nicolai Balslev
Wilhelmine Berg
Tycho Brahe
Harriet Brahm
Peter Georg Emil Brahm
Johannes Brahms
Carl Brandstrup
Emil Brandstrup
Julie Brandt
Thora Branner
Thomas Bredsdorff
Frederik Briand de Crèvecoeur
Johannes Nicolaus Brønsted
Christian Caspersen
Johanne Caspersen
Poul Caspersen
Holger Drachmann
Betty Ejlskov
Niels Elgaard Amstrup
- Flagstad
Karl Emil Franzos
Jens Hammer
Thora Hammer
Dagmar Julie Augusta Hansen
Erik Haurwitz
Peter Heise
John Hertz
Ludvig Holstein
Viggo Hørup
I P Jacobsen
Grethe Jungstedt
H. Junker
Niels Junker
Charlotte Juul
- Juul, præst
Drude Jørgensen
- Jørgensen, premierløjtnant
Rasmus Kattrup
Charlotte Knipschildt
Ernst Knipschildt
Gustav Knipschildt

M Knipschildt
Otto Knipschildt
- Krarup, læge
Hans Jørgen -, Kusk ved grevskabet Muckadell
Selma Lagerlöf
Peter Erasmus Lange-Müller
Adolph Larsen
Alhed Larsen
Andreas Larsen
Johan Larsen
Johanne Christine Larsen
Johannes Larsen
Christine Mackie
Augusta Mogensen
Christian Mogensen
Alfred Nielsen
Otto Emil Paludan
Frederik Paludan-Müller
Kirstine -, pige i huset hos Hempel Syberg
- Poulsen, løjtnant
Ellen Sawyer
Lili Scheel
Karl Schou
Marie Schou
Robert Schumann
- Stürup
Elly Svarrer
Christine Swane
Adelheyde Syberg
Hempel Syberg
Sigurd Thomsen
Vagn Thomsen
- Vesterdal
Johannes Vesterdal
Albrecht Warberg
Frederik Warberg
Laura Warberg
Else Wienberg

TRANSCRIPTION

[På omslaget:]
N_o_ 27
1901- 2
Dagbogsoptegnelser
Ast rid Warberg
17 Okt 1901 – til Nov 1902
Odense
[Fortrykt:]
Vilhelm Larsens Bog-& Papirhandel, Odense.
[På omslagets inderside et foto med påtrykt tekst:]
Östra Hamngatan, Göteborg.

[På "titelbladet":]
Dagbog
Astrid Warberg
Haugstedgård – Hunderup – Odense[1]
Oktober 1901
[På "titelbladets" bagside foto indsat med håndskrevet tekst:]
John Emil Hertz
New York 1901.

S. 1:
Oktober. 1901
-. Det er et lille langagtigt Værelse med tunge mørke Tapeter – en underlig ældgammel Egetræsdør med et lille gammelt Håndtag. Der er to Senge med hvide Tæpper over, et gammelt stort Skab – et gammelt Maghoniespejl – Bord og Stole. På Bordet ligger der Bunker med Skolebøger – gamle, snavsede, forlæste – men også helt splinterny og ubrugte. I Vindueskarmen som er skæv og gammel står fuldt med Urtepotter
– men Planterne har et ynkværdigt Udseende – det er stringlede Stilke – halvt el helt udgåede – og små forkomne Skud. Ved det åbne Vindue sidder
en lille tætbygget noget førladen Person – det er en Pige på en 18-19 År. Hendes Navn er almindelig borgerligt, men hun kaldes aldrig ved Døbenavnet – hun har tusinde Navne, hvoraf Dis er det almindeligste. Synet fra Vinduet er kun lidet opmuntrende – en stor gruslagt Gård – midt i hvilken det ordinære Hundehus – som dog i Øjeblikket oplives ved, at Mutter Hund ligger med et Kuld pibende og suttende Hvalpe – ved hver Side Hundehuset står en lille klippet og forpjusket Lind – ak så sørgelig tilklippet og forpjusket – Bladene er næsten alle borte – sørgelig strøet over hele Gårdspladsen. Et Par brede Ladebygninger af gule Sten med sorte næsten flade Tage – små fortvivlede Jernvinduer – tjener heller ikke til Ensemblets Forskønnelse – så lidt som det store åbne Skur –

[S. 2:]
fyldt med Maskiner – gamle Vogne og gammelt Skrammel. Og så Himlen! Vorherre bevares og lade sin Sol skinne engang! – Grå og tung og trist er Himlen – og Luften er tung og trykkende – lægger sig over Hjertet og hviler der som Bly - .
Verden er netop sådan, som Menneskene ser den. Er Hjertet fuld af Sorg og Pine – så er Verden blot trist og øde at skue.
Ak! hvem der kunde sejle i mange Dage – over et stort frisk og dybt Vand – Tusinde Mile bort – til en anden Verden – hvor Livet og Menneskene er ny og fremmede. Hvor ingen John-Emil kan nå med sin forfærdelige Magt. Til det nye – som kan skænke Frihed. Men
der må ventes til Tiden kommer. Uden Arbejde vindes ikke den store Gevinst – Frihed.
Slide – slide, så de grå Tanker ingen Tid får – ingen Tanker uden for Arbejdet: det der ene kan bringe Frelsen: den lange rejse til det nye.
Livet er så kort – og den der har Ungdom kan ikke opgi – Ungdom kan begynde forfra.
Blot væk fra det gamle – fra alt som bandt – fra Landet og Sproget og Menneskene – fra alt som bandt fra så hårde Bånd, at alt blødte.
Først bort i Arbejdet – siden over det store Vand – til den nye Verden!

[S. 3:]
Torsdag 17de Okt.
Dagene gik – den lille Ugestid herude. Varme Ro, Hygge. Læsen Fransk har
Tutte med ret stor Energi. Kaffe Kl 8 Morgen – så går Onkel Syberg, og vi samles først ved Middagen Kl 5. Her er så stille og så egnet til at arbejde meget.
Og så i Dag da! Vågnede før Dag og kunde ikke sove mere. Stod omsider op
på Baren så var den kun 7 nede i Stuen. Og Vejret blev til strålende varmt Solskin. Mødte Kl 1 hos Premierløjtnant Jørgensen, Klingenberg 16 – til den første Time - . Indgangen er gennem en stor gammel Bindingsværksgård – med smukke gamle Døre – store Lindetræer i Midten.
Og Opgangen er ad brede, aristokratiske, renskurede Egetræstrappetrin. I Entreen stod et Par Lømler, som ikke vovede at ringe på. – Man samledes i en ordinær Skolestue – dog med et lidt privat Sving. I Guder! med hvilke Klojder af Bondelømler, man dog skal læse! Nå, des grundigere må de vel terpe Stoffet i os. Lærerfyren lod da uhyre elskværdig – og tog til mig et utilbørligt stort Hensyn – ene Dame nemlig. - . Det skal nok gå – det Årstid – og så må man nødvendigvis

[S. 4:]
til Kjøbenhavn at ta Examen ved Universitetet - - til Kjøbenhavn, hvor jeg vil se John Emil, før Afrejsen til det store Land. Rejse rejse få nyt Blod i

sine Årer – nyt og frisk – ahe, man er dog ung!
Søndag 20de Okt
Kirstine lægger Ild op, ved hvilken man gasser sig. Tutte ligger nu af sin Bronchitis – en Satans Syge, hvoraf al Verden ligger nu.
Mornine og jeg rejste sammen hjem med Iltoget – tav hele Tiden, vi har – af to Søskende – forbavsende lidt at sige hinanden. Vi har Antipati for hinandens "ydre Optræden". Fulgtes fra Højrup i et bedårende – blikstille Efterårsvejr – blødt og stille – og de herlige Farver. Hjemme var også helt vidunderlig – Ta Mis og Tante Hanne kom os i Møde med en lille hvidklædt Grete, sidste er overnaturlig dejlig – og begge Tanter ungdomsfriske – vævre og elegant antrukne.

[S. 5:]
Jeg har det med dem begge sådan, at jeg så godt kan lide at se på dem – trods det Skønhed ikke særlig er over dem. Og Mor! Ja, de tre Søstre klær hinanden – supplere hinanden så brillant.
Erikshåb er nu et ganske enestående Sted – hver Gang man er ude og kommer hjem – bliver man slået af det. Mille – Onkel Emil Brandstrup ["Brandstrup" indsat over linjen med blyant] – var der også. Jeg holder umådelig meget af ham. Det er så godt at se Mennesker, der afviger fra det kedsommelig ordinære. Han er så umiddelbar i sin Tale – lader sig så helt henrive af en øjeblikkelig Indskydelse, som han rent fanatisk kan fremsætte. – Og Elle ligger af Bronchitis. Hver Gang deroppe ledte jeg hen på Amerikaforhold
– og på Tiden om 1½ År, når jeg skal over til hende. Det må stå alle klart, når hun rejser, at dette er en Alvor – en absolut Alvor, som_skal_ blive af. – Efter Kaffe var Junge og jeg en Tur til Odensebakken[2]

[S. 6:]
d v s – Tue's Have.
Ja, en herlig Tur var det, Det er Efterårets aller skønneste Tid – og Odensebakkerne er de dejligste Skove i Verden. For første Gang længe blev jeg helt betaget – for en Vidunderlighed Farver kan skabe. Vi sad længe oppe ved Granskoven over den dybe Grusgrav. Der var så højt og så stille – så harmonisk og så alvorligt. Det er så velgørende at lade Naturen tage én ind til sig – éns lille dårlige "selv" svinder helt hen – bliver til ét – går op i – det ubegribelig mægtige, som omgir én. Og så kommer alle de gode og fredsæle Tanker. Og Livet ser så godt og så enkelt ud. Når Naturen først er der med sin evige Skønhed – så må alle onde Tanker dø – alt lavt og træt og bange må svinde hen – og tilbage bliver kun Essentsen af Tilværelsen
John Emil var i min Tanke; men jeg så kun det gode, vi har haft med hinanden.
----- . ----- . ----- -

[S. 7:]
Lørdag 2den November.

En strålende Solskinsmorgen med Rim – glitrende hvid Rim over alle Marker – over Tage og Hegn.
Og Varme nede i alle Stuer – og Fløjdørene derimellem åbne – de grå Døre med de gamle Messinglåse i ren Empire.
Og så kom de – allerede Kl 9 – de elskelige lille Elle og Mullepappa.[3] Det var så lyst og hyggeligt – en lille festlig Middag med Mornine som indbuden.
Jeg snød mine Løjtnanter og rejste med dem til Kerteminde Kl 1 – hvor vi fortsatte Festlighederne. Der er slet ingen Afsked i Luften – Elle forstår så brillant at undgå sligt. Las og Be var så glade og fornøjede, at det virkelig er extra at se et sådant Liv blandt Folk af Ægteskab. Elle og East er jo ligeså – og så passer de alle fire sammen – så helt igennem. Hjem hver til sit med sidste Tog.
Søndag 3die Nov
Kl 9. startede vi – efterladende stakkels Tutte, der i dag først skal begynde at stå op.
[S. 8:]
En hyggelig og smuk Køretur trods den noget Tåge. Onkel Syberg og Vesterdal førte en morsom Snak om Politik o.a. Det er morsomt at høre sådanne – ellers så kedelige Æmner – diskuteret på en Måde, så man helt mener, det i Grunden er ganske sjov.
-. På Håbet er jo over al Beskrivelse herligt – kan man ikke noksom slå fast.
- Solen kom så omsider; Junge, Elle East – jeg – en Tur i Skoven efter Bregner og Løv til Bordet. Sad længe oppe ved Bækken og snakkede. Harris snakker aldeles dansk nu. Vi snakkede om Mors Dygtighed – herunder Rastløshed – utrolige Virketrang – Utrolighed med de Masser af Ting hun kan ha i Hovedet – tænker på – sørge for. Eastman havde aldrig set Mage heller blandt Amerikas Kvinder og foreslog, at Mor skulde have været Trafiminister - i Stedet for Hørup. Det er en glimrende Tanke.
-. Omsider måtte vi hjem; Gæsterne begyndte at komme – Mogensens – Amstrups og Glorups. En uhyre hyggelig og festlig lille Middag – så helt en famille. Og alle undgik med Takt at stå op og tale rørt. Ingen Taler
[S. 9:]
længe; så rejste Eastman sig – og talte. Han talte om, hvor han i sin Tid var bleven glad over – og havde påskønnet, at Far og Mor turde sende Elle alene den lange Vej over tilham, der dog var fremmed. Og han talte om, hvor han holdt af Landet her og af dem alle, og at han helt følte sig som én af Familien – og – -- .
Det var så jævnt, så ligefremt – så ment, så ud af Hjertet talt, så helt uden alle de "Rørevendinger", der bruger den store Hat til Tårer; men da han sluttede, så var der ikke én af os alle, der ikke græd. Og der var vel ingen af os, der ikke klart forstod, hvor nær dette Menneske står os, og hvor vi alle har Grund til inderlig Glæde over, at det var denne Mand Elle rejste til.

- Lille Grethe var så aldeles bedårende – og hende ser vi jo aldrig mer – aldrig "lille Grete".
- Vi kørte ganske langsomt hele Hjemturen – kørte i 2½ Time – Tågen lå klam og tæt – så tæt at vi næppe

[S. 10:]
så til Hestenes Hoveder. Jeg sad på Bukken, og Fredrik og jeg havde fuldtop med at passe på – flere Gange var vi snublende nær ved Grøften – og sådan gik Tiden uden at tilstede sørgelige Betragtninger over det, som uvægerligt forestår. Ak, at Tiden skal svinde så snart – hvor blev den af?

Onsdag 6te Nov
Aldrig glemmer jeg dig, lille dejlige Grethe! - . Jeg var sent på den og kom i fuld Fart ned ad Statsbanegårdens Peroner – spejdende efter dem - hører så langt borte den dejligste lille Accentstemme: go to Adis – og der kom Mornine med hende ved Hånden – mellem alle de mange og trods Afstanden havde hun kendt "Tante Adis". Den lille dejlige! sovet havde hun, Kinderne var helt røde – de sorte Øjne strålede og de lang mørkebrune Krøller kom frem alle Vegne under Kysen. Jeg tog hende på mine Arme og slap hende ikke mere, før Toget skulde gå: Vi var oppe i Byen flere Ærinder – vi c Las – Be med Fettelsen i en over al Beskrivelse knirkende og rumlende Vogn – Mornine – Harris og Elle. Vi havde en rigtig

[S. 11:]
god lille Siesta til allersidst på "Grand". Så kom det vanskelige – men enhver tog sig jo sammen efter Evne. Mig var det næsten umuligt at afgive den lille Grete – som vi ikke skal se mere – min lille Ven! jeg vil aldrig glemme Dig!
Nu er det lutter dyre Minder – Tiden, da også Mor var rejst til Kjøbenhavn, og jeg passede hende alene – og hun græd, hver Gang jeg gik
og en anden skulde have hende – græd og råbte: go to Adis - - T – a – n – t – e Adis! og de sorte Øjne blev så store og så bønfaldende. Når jeg sad ved hendes lille Seng om Aftenen og sang for hende – sov mit Barn sov længe – og hun lå så længe - leende og pludrende –blev mere og mere stille – vendte sig på Siden – og sov så med ét – eller jeg gik op og ned på Gulvet med hende, når hun ikke vilde falde i Søvn. Og hun selv sagde "heady down" – og lagde det lille Hoved på min Skulder – indtilhun endelig sov. Eller om Morgenen, når hun vågnede – længe før mig – satte sig op i sin lille Seng og legede og snakkede – min lille dejlige Grete!
Og sandelig var det heller ikke let at sige Farvel til Elle og Eastman – de kære kære gode!

[S. 12:]
Fredag 16de Nov.
Den første Sne! Så jublende hvid og let – store, bløde Fnug – Time efter Time.
I Jylland har de to Fod allerede – og Togstandsning – de lykkelige!
Åja – Sneen – den lyse – lyse - kan helt gengi én Troen på det gode og

skønne

Lørdag 17de Nov.

Der er Telefonbud at Faderen og Moderen gæster os i Morgen – til Mandag – Gildeforberedelse – Fest i Luften.

Set Frost under Sneen! Man er så glad, at man må skrive til sin bedste Ven – for blot at meddele: Glæden er ikke død – men lever – ung og stærk – John Emil!

[S. 13:]

Nat Kl 1

Søndag 22 Dec.

Vi er lige kommen hjem – Tutte og jeg – fulgt af Axel Vesterdal og Målø[4]__ -; Har som sædvanlig haft en brillant Aften hos Drudes – de er extra. Under Påskud af, at jeg lærer at spille Skak er vi der c 2 Gange om Ugen – jeg lærer det Skam også – en Spiller af Sjælen!

Der er så frit ude – man siger de uartigste Ting – og ved sig samtidig omgivet af knusende intelligente Mennesker. Intelligens + Uartighed gir Udmærkelse!

Og så er det Jul nu! vi fik Vidnesbyrd fra Kursus i Går – mit var glimrende – og sagde vore Officerer Glædelig Jul osv og blev det sagt -. Og vi har siddet oppe med Kaffe og syet – og Julegaverne er circa! Og vi har travet i Byen i Tusinde Ærinder – og det hele. Og nu skal vi så se, hvordan Julen klares. Bare slemt at efterlade Tutte her i Ensomheden – det er min stadige Nedtrykkelse; men hun kan vel leve på den høje Gunst, hun nyder i de få Familier, hvor vi kommer. Tutte er knusende estimeret og jo også en voldsom smuk og klog –
og sjov.

[S. 14:]

Erikshåb Julen 1901.

2den Juledag.

Pan og jeg fik Kaffen "brungen" her på "det store", hvor vi ligger, med Pålæg om at stå op og gå til Høyrup efter Posten – hvad vi lydigt gjorde.

Netop på Grænsen til Frost, så Vejene var nogenlunde farbare – stille og fredeligt og ensomt på Vejene – beskidte Levninger af Driver over Grøfterne – snavset Sne over de store Landskaber – over de bakkede Marker og langs Skoven – så fattig og nøgen – uha, man går og bliver Bymennesker, og forstår snart blot de Landskaber, det rettes an på Præsenterbakker. Man blir så fjendtlig stemt overfor Julevejret der til Lands nu om Dage - så sjappet og koldt og bart og øde- vi der dog endnu kan mindes de store hvide Vintre – med lysende, knitrende Sne – Skove og Haver i Rim – strålende blanke Isflader - og glitrende jublende Sol –

[S. 15:]

ung og glad - - det er forbi, det var, da Forældrene var unge. Uha, man får sådan Lyst til at flygte højt mod Nord, hvor der endnu er Vinter – så

skinnende hvid og skøn - eller også langt langt mod Syd, til den evige Sommer.
- . Men vi er netop midt i den sjappede Virkelighed.
Naturligvis Masser af Breve, men ingen, der angik mig – mig angår blot John Emil – og han er borte. Og jeg græder ingen Tårer for ham - gir mig ikke mere hen i nogen Slags Fortvivlelse – jeg kan gribe mig selv i at gå så optagen af Tanken på ham – Tanken om, at han nu kommer – virkelig, er er der nu, med Toget fra Kjøbenhavn – og han kommer ganske virkeligt ned til Erikshåb – og fordrer mig – som sin Ret – og vi rejser bort med hinanden til de evige Snemarker – eller til den evige Sommer – til det hvideste og det skønneste. – Og jeg griber mig selv i at gå der – helt glad og sikker og lykkelig – så er Virkeligheden

[S. 16:]

der – men saa stærk var Tankens Magt, at Virkeligheden blot bliver en rolig Fortsættelse: det er ikke, men detblir.
Da vi kom hjem, var Onkel Syberg, Tutte Brune – kommen kørende - direkte fra Odense – Onkel Syberg er den gamle Landmand, så lidt det end synes af det Ydre – ingen gammel Mand véd jeg – så smuk og fin og statelig - med Præg af grundsolid Elegance – den herlige tykke Guldkæde – forestillende en hel Jagt – et Kobbel Hunde efter Hjorten – dreven Guld alt – over den sorte Silkevest.
- - - .
Tutte var lidt forstemt – hvad vi begge pænt gik udenom – og siden fortog det sig. Det er nok over Klaks, den Udhaler.
Jeg er gal over, hvis Tutte og han elsker hinanden – hvad de da engang gjorde – det kunde være godt nok for mig Lus og Vindspiller, der ikke kan mene videre dybt med nogen Ting, men Tutte er en Del for stor – klog – ja, til ham - det ærker_[5]_ mig hun er falden for Kødets Lyst – ved den – Månedrømmer. Fy Fanden, hvor man er sjofel. Nå, det drev som nævnt over.

[S. 17:]

En rigtig flink Familieaften med Amstrups (Nete og Lærerinde) samt Mogensens. Vinmiddag med megen god Mad; jeg havde Dede til Bords – vores smukke, gode Dede, og vi talte gemytligen sammen.
Jeg var i Trikotflitter – ægte emiterede romerske Perler – pragtfuldt Collier i 3 Rader – fik Tante Visse og Frk Bødker[6] – bla – til at gå på dem! hvor de er yndige – dejlige – osv. Dansede senere på Aftenen i højrød Trikot med gul Trøje af Silke og alt flitteret – Ringe og Perler – om Hals og Arme og Ben. Det morede en Del. Husstanden her er ikke snerpet.
Frøken Bødker vilde partout med op at klæ' sig om siden – for at pisse jo. Snakkede overdrevent til hende om Bonerthed – om et dannet Selskab vidste, at én af os i Aftes optrådte i Varietéen – vi blev aldrig accepteret – Folk gider ikke undersøge en Sag, de fælder rask et
Menneske – som har kunnet danse i Varieté – den Kendsgerning er nok i

sig selv og afskærer enhver Undersøgelse osv – Ved Fanden, jeg går til Varietéen og viser Pøblen, at det

[S. 18:]
ikke behøver at ruinere en Menneskesjæl. ---- Siden faldt lille Stuepige Marie over Hunden – med hele den store Bakke fuld af fine Tallerkener ogTekopper og Kager og skidt – dog med Held i Uheld – uden mange Skår.
Moderen erklærede sagtmodig – men i sit Indre frygtelig opreven – at: der kan man dog se, det betaler sig ikke med sådan en lille billig Stuepige, når hun så klasker så meget itu.!
Og senere, da der blev Pause, fordi Junge skulde til at musicere for os, hørtes fra Spisestuen Jørgens glimrende Dialekt (han gik og hjalp Pigerne med den store fine Opvadskning slukkende en lang Præken for Synderen Marie: "Ja, når dutte vel høre på mine Formaninger, så ka du jo rejse ud og tjene ve' Bønder, hvor du kan bære Dig lisse blotte klotte ["klotte" indsat over linjen] a, som Du vel - - !"
Og: se, når noven støer på vos, de ka vitte gø ve, men når vi støer på novem, se de ka

[S. 19:]
vi vogte os for det ka skè, skønt det bør ette skè - - o s v o s v – der var dødsens stille i Stuerne, under alle Forhandlingerne i Spisestuen,
der lød dobbelt stærke og glimrende ind til os, fordi vi sad så stille alle.

Nytårsnat 1901
Be!
Be } 1901
bragte mig kun èn!
≠
} 1902!
2
bringe mig Tvillinger to!
Mornine } 1903
Mig bringe en Pige féd!
Tutte } 1904
Skænke mig endnu 4!
Dis } 1905!
Bliv ej slem!

[S. 20:]
Faderen} 1906!
Er jeg en gammel Heks!
≠
1907 - !

1909! / Plasér ! 1911

Hyggelig gemytlig - uden videre Syge. Klaks kom med 5 Toget – da vi sad

med Haren. Tutte med 6 – Epoke. Så opløses alt i idel Glæde og så vidre.

[S. 21:]

Haugstedgård
Nytår – Januar 1902.

Nu går den igen på den Gamle. Vi indvidede meget festligt med et festligt Bal på Huset, hvor Tutte og jeg var Baldronninger, dansede os møre og morede os over al Beskrivelse som altid havd extra Mennesker – Herrerne [det tredje "r" i ordet overstreget] var lidt i Overtal og tillige de flinkeste – alle ypperlige Dansere. – Jørgensen selv, med to Brødre, Doktor Junker, Aksel – Konsul Nielsen – Gummi-Hansen, Måløe – Thomsen – Vagn do og så nogle kedelige Damer – (deres Personale) Jutta Vesterdal – Fru Drude os. Hjem 3.[7]

Det er nu d 9de – vi står på Springet ud til Drude at spille Skak – de yndige, bare jeg dog ikke går hen og bliver indtaget i Aksel – han er mig rigtig nok noget lovende – den lille henrivende – fine, kloge Hybensak.

[S. 22:]

Lørdag 25de
Det hele går så rent extra! Barvo barvo -! Vi er unge og stærke og glade! Leve Ungdommen – den evige Ungdom, der altid ved at elske -! – leve – leve!
-. Direkte fra Kursus til Banegården – hvor jeg traf - Mornine – Tutte – Junge, sidste fuld af Snak om hjemme på Tirsdag Ja Lugge 1ste Karakter ["Karakter" skrevet med blyant over linjen]. Så kom Toget – og vi modtog og blomsterbesmed cand. polyt Lugge!
Og samlede travede vi alle 5 bort gennem Regnen og Rusket – og Gadens Ligegyldigheder, som vi ikke så, fordi vi bare tænkte på – snakkede med – Lugge Kandidat Lugge! Hos Onkel Syberg en lille festlig Vinmiddag – med Snakken om Lugge og om hendes Gilde her Morgen - - - ! Så listede Tutte og jeg til Bal på Huset – ganske stille og os glædende heftigt - skønt det jo bare er Bondelømmelbal – med stuvende fuldt af Landboværk i den store Tusindsal. Men vi har jo _vores!_Der var for Resten Stemning nok i hele

[S. 23:]

Mylderet – nede i den store Vestibyle hvor der strømmede med alt muligt untereinander - og i Dametoilettet hvor Skarer af Piger og Koner trængtes om Potter Vadskefade og Lokummere – fik vi omsider hængt Fedtelærene hængt op på isolerede Søm – og gik så ud i det store Virvar, Traf "vore". Dansede siden den store Kamp. Ja, I glade! Jeg forstår Aksels satiriske Grin - ; at det skal være en Fornøjelse! Man bliver trampet – skubbet klemt – halvtilintetgjorte i Kampen for Udkommet – Kampen for at gennembryde Masserne – men det var en Fornøjelse - af Rang. Når bare man har "sine egne" – så savner man neppe Vrimmelen og Møget – men det bliver til et lille hyggeligt Danselav i al Privathed og med den finest tænkelige Musik – Militærmusik. Han er det fineste – det yndigste – det nobleste man kan se.

Han har sådanne Øjne – at man bliver varm om Hjertet, når man ser i dem – han har

[S. 24:]

et Udtryk om Munden – så blødt – så yndefuldt – så tænksomt – klogt – at man blir svimmel i Hjernen – og ønsker alt Lys slukket – bare et Minut. - .
Men de "elsker" allesammen Tutte – han også.
Og Ja_lousi_en er så fæl – og den skal rives ud – man skal bruge al sin Forstands Villie – og ene lade de onde Tanker komme over sig selv – eller den, der har skabt én.

Lørdag 1ste Februar

Der var en Understrøm af Glæde i hele Dagen – der gik så rask. Ingen Glæde er så ren - så skøn - som Forventningens. Vi sad ved Tebordet, da det ringede. Tutte var færdig og gik ud for at lukke op. Jeg gav mig til at snakke med Onkel Syberg – men hørte ingen Ord – bare tænkte – nu er han der – om få Øjeblikke skal Du se i hans dejlige Øjne – se hans dejlige, kloge Ansigt!
- . De gik ned i Tuttes Stue at læse Fransk; jeg sad i Dagligstuen hos Onkel Syberg, der læste. Hvad jeg læste, ved jeg ikke. Så længe det var mig muligt, holdt jeg stand. Gik så derned – ganske stille – med min Bog -

[S. 25:]

så jeg dog kunde se ham. – Siden havde vi det så hyggeligt sammen alle tre. Axel sagde: "hvor har jeg det dog godt" og gentog det – med en sådan Overbevisning. Men han var så smuk, at jeg glemte helt at blive jaloux på Tutte – og desuden var Tutte også så smuk. – Onkel Syberg, som var træt, kom og bød Godnat. Kort efter brød vi også op. Jeg fulgte Axel ud – og helt ude i den høje stjerneklare Luft i hvid Sne – klingende Frost – vi stod lidt og så på Stjernerne – jeg så nu blot hans Øjne – så og tænkte blot ham – og min Hjerne blev svimmel – men jeg var lille og fattig og dydig – og gik.
Nej – nej – det nytter ikke at lægge samme Mål på forskellige Mennesker – for mange var denne Forsagelse måske "Stolthed" - for mig var det blot Udtryk for Frygt – lav Bornerthed. Når hele min Sjæl skriger: kys ham – kys ham! og vær din unge Elskov bekendt! så var det Stoltheden for mig – mens Forsagelsen blev til Lavhed.
Men det er så svært at kende godt og ondt – at finde Grænserne – når ens Sjæl er lille og svag og ikke til at stole på.
Men jeg hader Moralen, som jeg altid kører fast i – man skal leve – og elske – og være ung - !!!

[S. 26:]

Søndag d 2den Febr

Tutte og jeg marscherer til Seden Præstegård, hvor vi har en solid hyggelig, lun Eftermiddag. Fanny er en smuk og brillant Pige, men Harriet er nervøs og forlovet.
Carl gør sig i sit Hjem, hvor han lægger Levemandspræget af sig. Jensen

er flink og hyggelig. Axel Hjort[8] er kommen svært til Hægterne – ser udmærket ud – Kæresten ligeså – men Forlovede som Helhed – særlig med stor fed Svirmor i Baggrunden virker dog altid meget nedtrykkende – særlig når Pigen syer hvide Tunger til Udstyr – så blir man beklemt og tænker på alle Tings svare Indespærring i Børneopdragelsen og Kludetæpper – og Forfængelighedens Forfængelighed.
Hvorfor Fanden kan Folk ikke lære at være forlovede på egen Hånd – men skal absolut gelejdes til Brudeskammel af samtlige Svigermedlemmer – vor Tid er langt tilbage på mange Måder.
Som sagt er en Præstegård på Landet en herlig gammel klassisk Institution.
Der ser man jo de langtfra komne Gæster
I sådan Mængde under Gårdens Tag
At Hjerterum må tages i Beslag
Om Husrum mangler – som da ofte hænder.
Skrevet med blyant langs højre side:

[S. 27:] _ _
Mandag 3die Febr.
Travede af Sted ved 7 Tiden i herlig frostklar Stjerneskinsaften – vi er i så godt Humør – begge, når vi går derud – Ja Resten er man for det meste glad ved en rask Travetur i Barfrost.
– Fru Drude og Manden var i deres bedste Hjørne og Ungen er jo over al Beskrivelse herlig! Men med Axel gør det mig snart helt ondt – hvor længe kan jeg dog nære mig for Jalousiens lede Forfølgelse. Det er så lavt at være jaloux; man bliver så lille ved det. Denne usalige Dragen Parallel mellem ens usle lille selv og noget stort fint uopnåeligt.
Man bliver så led ved sig selv. Jeg griber mig selv i de ondeste Tanker – hvorfor Fanden har Guderne skabt Egoismens Jalousi?
Jeg kan ønske, at Tutte skulde blive Klaks tro. Og det er så fælt ønsket.
Man kan helt ønske sig en Møllesten om Halsen – å nej, vi vil se at blive gode! Og fremfor alt ikke blive ond for en god Sags Skyld.
Om Provenceroser – minder hans Øjne mig - - så fine – så bløde – så kloge!

[S. 28:]
Fredag 7de Febr.
Vi skulde gå til Italiener Koncert om Aftenen på Huset; så sagde jeg Tutte, hvordan det var – jeg måtte holde mig fra Huset – jaloux –
o s v. Og så sagde hun helt oprømt, at det var helt fejl set af mig – for hende hørte Axel til de mennesker, hun aldrig kunde "forelske" sig i o s v - - vi snakkede meget om Sagen. Og glad blev jeg – for så skal jeg skam nok holde mig flink.
Koncerten var dejlig – og de 30 uniformerede Karlfolk var flere af smukke.
Men Axel!! Siden samledes vi i det lille Hus til Kaffe – gik så hjem – Arm i Arm alle tre – Aksel – Tutte – jeg; Og der var høj klar Frostluft med herlige

Stjerner og vi var glade og gode alle tre.
Fire tegninger. Herunder er skrevet:

[S. 29:]
9 tegninger. Herunder er skrevet:
(Styrup)

[S. 30:]
Næste Fredag
Ach! Wie hat ich mich doch amüsiert diesen Abend! Solches Gesellschaft! Solche Menschen!
Zuerst waren wir bei Hr Jørgensen; Frau Drude war weggereist mit dem Knaben – die Tutte spielte im ganzen Haus Violin und Klavier mit den Hern Demant, [9] während ich im Villa war mit den Hern Jørgensen u Aksel. Sie halfen mir beide mit dem dänischen Aufsatzen. Und ich war so in den Axel verliebt – seine Augen - mein Gott! Mein Herz thut mir weh! Wir waren in grossen Wohnstube – duftende Blumen Witz u Höflichkeit – schön – schön!
Und die Tutte kam – wir spielten vierhändig – schwabsten alle ganz munter - auch bischen klug – tranken Kaffee – rauchten dabei feine Zigarren.
11 Uhr
Und dann kam der Hr Thomsen; wir sassen bischen noch da – haben uns da empfholen und waren davon gegangen, indem wir blasz unsre Wiste sagten: wir sollen "på Sjov" – ganz heimisch aber! - -

[S. 31:]
Gute und munter waren wir da gekommen und hätten uns in den kleineCabine welshe Hr Thomsen schon früher bestellt hatte, hineingesetzt, hätten The russe getrunken und ganz frisch und munter miteinander gesprochen und hätten dabei viel mit dem Kapelle koketiert und die herrliche Mirzl hät uns gleich gesehen, und hät für uns spielen lassen: Skærsommernatsdrømmen af Mendelsohn, "welche sie wüszte war unser Lieblingsgestück und dann waren wir wohlgekommen geblieben. Und das ganze Publicum war ganz hübsch und anständig – aber frisch und munter - im ganzen war alles sehr schön – recht so ein Künstler Café – wir mussten immer ein an Drachmanns "Forskrevet" denken – Mirzl war den die Edith natürlich – herzlich war sie! So schön und klug und rein.
Und wenn alles vorbei war – alle Leute hinausgetrieben, dann waren wir alle im anderten Stockwerke gegangen – hätten da ei kleines Zimmer für uns allein – unsre Gäste waren: Kapelmeister Alb. Ange – Erster Geige Alex Tortilvius Die Fraülein Else Schaene, Rosa! –Mirzl Prasher, und der Gastwirt Hr Nielsen. Wirt war doch hier den Herrn Thomsen: Kafee u Cognac. Hr Auge war sehr intelligent, [10]

[S. 32:]
hat´ ja viel gereist – wusste viel – verstand viel – er war immer sehr drollig

– und sehr fein und nobel. Ist einmal Klown gewesen, sagt man, man merkte es wohl in seines grossen Ergötzlichkeit – und köstlich war besonders der junge Tortilovius – er kam bischen später, hätte sich erst recht fein ankleiden müssen – Manchettenbend u s. w. ganz frisch angesagen. Wenn er hineinkam, machte er feierliche beugungen - und ward feuerlich präsentiert – ganz jung war er – kaum 19 Jähre und sah dadurch ganz besonders artig und korekt aus – recht wohlgeboren anzusehen wie ein Edelman! Sprachen [ulæseligt]haben wir immer – ganz frei und natürlich miteinander alle, als ob wir einander alle Zeiten gekannt hätten. Man war so von Herren froh! Das freut mich immer so sehr, wenn solche Leute, deren alle "gebildeten Menschen" verachten, doch so gute – kluge – freie sind, wie diesen. Ich hab's ja immer gedacht; es gibt solche Künstler in breiteren Gesellschaften, welche doch immer fein warden, die immer das Niveau heben!
Es lebe – es lebe – die der ["der" anført oven over linjen] Frohsinn" Besten Dank für diesen Abend.

[S. 33:]
_Sontag_c 16 Febr.
Himmisch war es! Sonnenschein – und glänzende Reiffrost – und ganz übermutig gelaunet. Zuert zeichnete es nicht sehr gut – eine Stunde lang wartete ich vergeblich in Filosofgang – war dann bis nach Fruens Bøge gegangen, wo ich die Tutte u den Herr Thomsen getroffen hätte - ; vom Restauration telefonierten wir dann – ach., sagte die Mirzl – die kleine die süsse – wir haben uns verschlafen – kommen aber bald. – . Leider konnte Hr Thomsen nicht länger da sein, er ["er" indsat over linjen med blyant] musste aber fort so bald sein Kaffeè getrunken hatten – Kaffe mit DOM und Cigaretten. Bald darauf kamen die beiden Damen – Else (Klärchen) und mein Herzliebchen: Mirzl. Ach die armen hatten so viel Ärger gestern Abend gehabt – ich habe nun dann verstanden, dass Kapelmeister betrunken war und wäre dann sehr grob gegen Mirzl – ja gegen ganzen Kapelle – gewesen – Mirzl und Else waren so beleidigt, dass sie daran dachten sich vom Kapelle zu scheiden – wenn 14 Tage gegangen sind - - ! die armen – armen! ach ja, es ist gewiss nicht immer leicht Künstler zu sein.. Wir hätten unsren kleinen privaten Zimmer - warm und heimisch war es – Gott – Gott – wie schön

[S. 34:]
ist es so einmal ganz incognito zu sein
Elschen war auch sehr süss und niedlich – und beiden waren sehr süss und einfach angekleidet – dass freute mich so sehr. Leider musste die Tutte bald gehen – wir sollten ja Gäste zum Mittagsessen haben. Was thaten wir - ? während Mirzl Verse für mich schrieb, waren Else und ich im Telefoncabine gegangen und hätten haben ["haben" anført over linjen med blyant] den kleinen Tortilvius in Telefone gefragt – ob er gleich kommen möchte – gerade den Hunderupweg hinab hinauf ["hinauf"

anført oven over linjen] – dann begegneten wir da einander – und könnten ["n" tilføjet med blyant] "eine["n" tilføjet] schöne["n" tilføjet]" und letzte["n" tilføjet] Spaziergang haben. Wir gingen – und Tante kam – sehr hübsch und süss war es auch – und dann hätten wir vier Freunde es die letzste Stunde sehr
heimisch miteinander. – wir lachten und scherzten und sprachen – und verstanden einander – und hellen Sonnenschein – weiss und frisch und rein – war über uns – schön – wunderbar
ist hier nicht hübsch – ist hier nicht schön!
habt Ihr wohl früher so gesehen!!
Und ich hatte den Tortilvius gesagt, dass ich einen Vers für ihn gemacht hätte – und dann hätt habe ["habe" indsat over linjen med blyant] ich citiert – Gott weisz wer: -
Wer die Scheidung hat erfunden
hat aus Liebe nicht gedacht
sonst hätt'er seine freien Stunden
mit etwas besseres zugebracht.
Und mit so was Scherz und Geplauder war die Zeit

[S. 35:]

weggelaufen – wir waren bei dem Ruggårdsvej – und nahmen mit einander freundliche Abschied – Adieu – adieu – ihr lieben Freunde – vom Herzen danke ich Ihnen für die grosse - aber nur zu kurze Freude – Sie haben mich die mir durch ["die mir durch" anført over linjen med blyant] bei ihren 1 ["1" anført over linjen] lieben 2 ["2" anført over linjen] Gesellschaft 3 Freude 4 ["3 Freude" anført over linjen] gemacht ["4" anført over linjen] – leben Sie wohl – kleine, unschuldige Else – und kleiner, schöner Tortilovius – bleiben Sie immer so rein – und schön und unschuldig wie jetzt – und lebet wohl, meine gute kleine Mirzl! und möchte es Ihnen wohlgehen – dass Sie keine schlechte Männer treffen sollen – nicht hier – nicht anderswo – Glück zu! meine liebe gute Mirzl – Glück zu – jetzt und immer! Lebet wohl – lebet wohl! - --
--- . --- . --- .
Vorbei – wie alles vorbei wird. Es ist mir ganz, wie ist es einen Traum gewesen – ich habe ja nie früher solches erlebt – nie früher mit den Art von Menschen Verkehr gehabt – jetzt weiss ich aber, dass auch hier unter so unglückliche und undankbare (Wafhnm) Verhältnisse – doch auch grosse Künstlere leben kann – ich spreche hier nicht über ihren speciellen Künstnertallenten – nein über das <u>menschliche</u> spreche ich, denn, der

[S. 36:]

ist immer ein Künstler, welchen sich über den gemeinen Pöbel sich hebt, und sich eher zwischen allen gemeinen Pöbel seinen eignen höhere Leben für sich selbst und trotz alle rohen Hände zu leben verstehen – dass nennt man Künstler zu sein – und so waren diese!

--- . – Donnerwetter mit unsren weinigen "gebildeten Gäste" – ich dachte

nur an die, welche den ganzen Nachmittag auf um Tribune sein müssten – bis 12 Nacht Uhr – dann zusammenpacken – um 4 Uhr bis nach Schweden – Kristianstad – reisen – da sein um 6 Uhr abends – dann zugleich wieder spielen bis 12 Uhr – wie sind sie doch eingerichtet, dass sie solch was vertragen können!

Abends ging ich ohne weiter zum – Forsamlingshuset – wo ich Italienerconcert hören sollte – dazu von Hr Drude invitiert; wir sasseunten im Klavierstube – Achsel – Jørgensen und ich – ganz wunderbach schön war es – viel besser hier zu hören als im grossen Saale – Sein Knieh that ihm weh – hatt' ihn geschlagen – und sah davon sehr gequältaus – lieber Gast – wo bin ich aber verliebt – und er liebt gewiss die Tutte – ach wie lange halte ich aus von Eifersucht?? Ich bin verliebt –verliebt – verliebt – und wäre es Sommer gewesen – ich hätt' ihn geküsst – im Winter ist man

[S. 37:]

aber artig und kalt - . Wenn die Gäste hier verschwunden war – kam die Tutte – Frisch und munter und schön – mit strahlende Augen – und roten Wängen – und wir hörten in aller Andacht Concerte bis Schluss – hätten uns dann eine frohe Stunde noch im kleinen Villa – und waren dann nach Hause gegangen – mit das Herzliebsen nahmen wir doch, wegen

kranken [ulæseligt ord] – bald Abschied – versicherend, dass wir wirklich sehr gut

alleine gehen könnte. Adieu! Auf Wiedersehen morgen abends! - - -

[På tværs på nederste del af siden er tegnet forskellige mennesker]

[S. 38:]

18de Marts – Tirsdag.

Det er sådant Forår – alt gammelt og dårligt og udueligt må jo dø for al dette spirende Liv

Det er en Herlighed derude! Diset Luft – med af og til rigtig ægte Sol – så varm og glad.

Og der er små Blomster i alle de små Villahaver – og Buskene bryder – og de små Træer langs Vejene har fine lyse Knopper – og så synger Stærene – og herude høres Viber og så mange andre - - men alle er glade og forhåbningsfulde – ser Lyset på det nye strålende Liv, som er begyndt. -- . -- . Ja – ja –ja! lad det blive Forår da!

22de Marts. Lørdag Aften.

Brune modtog mig ved Kasernen, hvor vi havde terpet Tysk den sidste Time hos Løjtnant Poulsen – min Gud – hvor er de Lømler klokkede – jeg forstår godt, at de stakkels Løjtnanter må fortvivle over os.

Brune var i Forårsdress og Søndagsstemning; vi fulgtes ad op gennem Byen i det herlige varme Forårssolskin – varmt og duftende – Vejene tørre – aha - - ! Vi snakkede om, hvorledes vi bedst skal arrangere vores Varietétur – jeg vil nok ned at se "Dagmar" – selve Dagmar Hansen er her jo – vi så et Glimt af hende på Brockmans Hotel[11] i Aftes – hun kom fra

Varietéen Kl 12 –
Silke- og pailletraslende svansede hun ind gennem Kaféen - i stor Buket – fulgt af en mindre højttravende

[S. 39:]
Dame, der også bar Blomster. ----------
Nå, Brune og jeg lister så derned i Morgen Aften – ganske incognito – man må af og til gøre noget, man ikke må!!!
– Tutte og jeg nød Middagen alene – Onkel Syberg i Byen – vores Plejebarn Sigurd holder Sengen – dels Tømmermænd fra Gildet – dels ulæste Lektier – doven er det lille Bæst – men så knusende begavet.
- Vi var i Byen hen under Aften nogle Ærinder – mildt og klart næsten varmt. Mødte Vagn, som vendte og gik med os. Vagn er yndig. Mødte så gl. Thomsen og Asta – en rask Sludder – og så på Gensyn – de kommer i Aften. Og Aksel kommer – at læse Fransk. – Og så var Aftenen aldeles strålende herlig! Droslerne sang i de små Villahaver – og de små nye Krokus gassede sig og prydede deres Omgivelser – og i Byen! Ja ja! fuldt af unge Piger i lyse nye Dragter, vimsende og glade af Luften, som de nu tør vove sig ud i.
Og Sankte Knud! Så herlig og mægtig en Silhuet mod den klare Aftenhimmel. – Og siden, da vi gik hjem – Fuldmåne – og dejlige strålende Stjerner

[S. 40:]
Søndag Nat. 23de Marts
"ja, det er syndig –
men hun er yndig ---
:/: og så kan man jo ikke lade vær! :/:

Ja. hun var bedårende som Arvesynden – og så sang hun Sange, der vil sende mangen en god lille Borger direkte i den sorte Gryde!
Ja ved Gud! der appelleres til alt Folkets Dårligheder – men det himmelråbende uretfærdige er – at de selv står lige uderangerede tilbage – storgrinende af al letbenet Pøbel.
Der var noget vist storslået i dette, at den gamle Nymfe med den fede Hals – de røde Kinder – hvide Tænder – dejlige Figur – stadig kan stå der bag Lamperækken og demoralisere det ene Kuld Menneskebørn efter det andet -

[S. 41:]
Publikum skifter – gifter sig – vandrer og ældes – forsvinder – men Dagmar står der stadig og griner ad de gamles Eftemænd – selv lige kæphøj og fræk – ved Gud – vi andre blir de små.
- . Men det er jo en kedelig Levevej – set fra et etisk Punkt. -

Jeg fik med Besvær Brune til at bryde op fra de sidste Numre vi gik op til Thomsens – Gl Thomsen – Vagn Frk Asta – og Tutte – som vi traf ved Kaffe. Cigaretter og bedste Velgående. Tilbrag[te] en munter og hyggelig

½ Time – drog af Kl 12 – i dejl. mild Regn – jævn – stille – frugtbar.
Menneskenes Børn er nogle sære sammensatte Insekter.

[S. 42:]
Sunt pueri pueri, pueri puerilia tractant.
Bevidnes af din Ven Sigurd Thomsen - [de to linjer skrevet med en anden skrift end Astrid Warbergs]
Ja ved Himlen! den lille Slyngel skulde låne mit Ur, da han engang lå syg – så putter han det i et Glas Vand for at se, om det ku' stå for
Fugtighed, hvilket det ikke ku' og hvilken Spas kostede 5 Kroner hosUrmageren - og Skurken skal konfirmeres til Påske.

Onsdag 26de Marts. _ _
Sidste Skoledag før Påske – Feriestemning, Stürup sagde, at jeg vist var en spøgefuld Dame – han var så flink hele Timen.
Og om Aftenen [ulæseligt]ede så Tutte og jeg ud på Forsamlingshuset til det længe påtænkte Bal. Jeg glædede mig ikke videre, da jeg var angst for at blive alt for rasende jaloux på Tutte for Gart[ulæseligt]. Så hændte det, at Jørgensens smukke og kloge Bror Niels var der, jeg helligede ham al Tanke – og så ikke til Aksel, men morede sig extra. Det var en Bravo Affaire – for det er dog skidt at være skudt forbi.[12]

[S. 43:]
Torsdag 27de Marts
Skærtorsdag. 1902
Op og af Sted til Toget – Påskeferie. Indom at takke for sidst – Niels[13] fulgte mig på Banegården – god Tid, så vi snakkede en Tid sammen op og ned ad Stationsvejen – i herligt stille varmt Solskin – Fuglesang – Forårsgrønt og Helligdag.

En hyggelig stille Påske på Erikshåb – Mærkværdigheder: en stor – stor – lang smuk, klog mager – ung - Magister, som med et var dukket op i Landskabet for en 14 Dagstid siden – og var øjensynlig forlovet – sit venia verbo[14] – med Lugge. Cand mag Joh. Brøndsted ["d" midt i ordet overstreget]. Nå, det tegner udmærket, de er begge to smukke gode kloge magre stille – ja næsten for stille, Mor var ved at forgå

[S. 44:]
af at se på deres "Melankoli".
Nye Tider – nye Sæder.
Jeg tænker nok, dette er adskilligt bedre end den megen Jodlen og Familiekattemiskælerier.
Madien er han kaldt af Far. Jeg er meget glad for Madien.
Lille Puf var der – hans Forældre svigre i Kjøbenhavn til Fernisering og har fordelt Poderne i de respektive Svigerhjem. Og Agraren. Han og Junge tolereres nu meget bedre, så Forholdene var i det hele taget meget tilfredsstillende. Og Dede – vores store kønne Karl! Trods sin "frygtelige Travlhed" havde han naturligvis som alle Russer – en enorm Ferie.

Tirsdag 1ste April.
Atter på Kursus ublu tidlig.
Styrtende Regn Jørgensen og Niels ude at drikke Punsch med os om Formd.
Onsdag 2den April.
Stürup er yndig – jeg er vist snart færdig – hvad er det dog også for

[S. 45:]

dejlige Øjne, det Menneske har. De er så mørke, ar Farven ikke kan siges – så bløde så melankolske – så kloge.
Torsdag 3die April.
Gartcuèren var her til Fransk om Aftenen; men jeg sad hele Tiden inde i Dagligstuen hos Onkel Syberg – og – sled kolosalt i min franske Lektie til Stürup i Morgen.
"man er frivol og let –
deri har Moder Ret!"
Fredag 4de April.
Havde jeg en dejlig Buket af gule fremmedartede Lillier (fra Rivieraen) og store lyserøde Levkøjer - med op til Premierløjtnant Stürup!
Forstår nu slet ikke mit Mod – håbede først at jeg, ved at gå derop lidt tidlig, kunde få dem afhændet før alle Lømlerne kom – men det lykkedes ikke.
Lømlerne kom myldrende ind – jeg fik dem akurat vist Blomsterne og løst

[S. 46:]

henkastet: "se hvad jeg har til Premierleutnanten", så gik Døren op og han kom ind – nu var ingen Udvej mulig – jeg var helst sunken i Jorden – rejste mig dog koldt og fattet – vi mødtes da midt på Gulvet: værsko Hr Premierleutnant!" Han blev temmelig bestyrtet, hvilket straks beroligede mig – og for Resten syntes jeg, at han blev glad ved dem.
Han var brillant og så storartet ud i hele Timen.
Lørdag 5te April.
Jeg tænker på ikke andet og ingen anden end min hjertenskære Hr Stürup – det er snart temmelig slemt for mig – for det er sparsomt tilmålte Glæder – at se ham i de to stakkels Timer om Ugen – blandt et Slæng uvorne Lømler, som altid volder Bryderi.
Søndag 6te Apr.
Onkel Syberg og Tutte tar til Hellerup – fin Konfirmation hos Kattrups. – Brune og jeg

[S. 47:]

går på Forsamlingshuset fra 4 – 7 at se på udmærket Gymnastik – men der er Tomhed i Hjernen alligevel – når man længes og savner - - - .
Mandag 7de April
Var vågen ganske tidlig. Stod op før nogen anden – tog det kolde herlige Bad og klædte mig på – omhyggeligt.
Havde heldigvis travlt hele Formd., så Tiden gik da – og Klokken blev ½12

og jeg gik til Fransk. – Han så bleg og ulykkelig ud – sagde selv, at han vist i Dag blev slem – der var en Ting i venstre Øje, der generede - - ! Nå det gik nu hen – nogenlunde; han holdt Sjov med Suhr, der frøs, satte ham hen i Sofaen og svøbte et Tæppe om ham. Sagde engang - - - "ja, havde jeg ikke grædt alle Tårer ud af Hovedet over vigtigere Ting – så græd jeg over Dem, Gottlieb[15] – " Det var Spøg og vakte Munterhed – men bagved den Spøg lå vist Alvor nok - de Øjne! jeg kunde kysse dem – kysse dem!! Men det falder nok altid i min Lod

[S. 48:]
at elske på de mest håbløse Steder.
Tirsdag 8de Apr.
Fri (for Kongens Fødselsdag – Kristian 9 er jo 84 i Dag) Dog Gudskelov til Fransk.
Efter Time sagde Hr S: hvem vil vente at tage et Brev med fra mig til Suhr om Timeforandringen? – Jeg meldte mig strax; de andre forsvandt. Jeg nød at være der – stod og så på ham, mens han sad midt i al Solskinnet i sin Stue – og skrev, mens han læste højt, hvad han skrev: Kære – Suhr - - - Fransk i Morgen - - - Deres hengivne - - - ". Vi snakkede lidt sammen om Geschäften – han var så smuk og yndig - at jeg var helt ude af mig selv og havde nok for hele Dagen
Onsdag 9de
Atter Fransk; men han frøs, var i skidt Humør, spillede Verdensflab og bandte ustyrligt – Skældud går ikke til Hjertet, når de ledsages af Banden – for Hidsighed forskrækker ingen. Han drillede mig med Høringen.
Fredag 10de
Jeg havde ikke læst Fransk (Hodepine i Går) han blev gal, og den steg, da jeg måtte bede mig helt fri fra Time Lørdag Eftr Kl 5 – der var da heller ingen Tid at vælge for Extratime - vi

[S. 49:]
skal jo have stort Familieknald.
Han blev mere gal og sagde i en rå Tone: Ja, De skal jo ha fri både for at læse hjemme og for at møde her - - - -- - (Pause, hvor jeg hævede [")" overstreget] med endnu frygteligere Røst):" men naturligvis kan de ta fri". Jeg forandrede ingen Mine, men var i Hjertet sønderknust. Han er nu rasende streng og ubillig; hvad Fanden kan det gøre, jeg nu og da går over med en lille Lethed – når jeg følges med Lømler,der skal op om 3 Mdr – jeg først om 10.

Da jeg kom fra Kursus Kl 5 var Mor og Lugge der; vi spiste en hyggel. Vinmiddag da Onkel Syberg kom. Jeg havde Hodepine og gik et Slag i Byen med Tutte.
Lugge hjalp med Opgaverne om Aftenen, jeg sled dog sådan, at jeg lå i Feber hele Natten fablende om a u-1 : a u-4 osv Fandenivoldske Umuligheder. –

Fredag 11te Ap
Oppe og i med Opgaver – gik itu – lagde mig. Du var i Teatret til "Familien Jensen", mens min Møghjerne lå her og

[S. 50:]
flovede sig.
Lørdag 12te
Skit – skidt – men dog på Kursus --- mørkt Ruskblæstvejr, der slæber Hattene ["e" sidst i ordet overstreget] af enhver pæn Dame -- -- Satan. Vældig Knald for Onkel Syberg 65 År. Masse Gæster – megen Vin og Mad. Las og Be – Ølstedgårds – Skous – Kraghs – Knipschildts. Far Mor Lugge Mornine Hempel – Junkers osv.
Jeg sjakkede tidlig op i Seng i Hals og Hodepine - den bemøgede Matematik.
Søndag 13de
Det er så hyggeligt at have Far og Mor og Lugge, særl. da Far er så veltilmode.
Jeg var inde i Byen om Formd. for at høre Hr. Stürup, hvornår vi skal læse, men han var ude at [ulæseligt]ne – siden 8 Morgen – og kom først sent hjem -
Opsøgte så Fryd, som ganske tilfældig var til Stede og fik Oplysningerne - Middag 5 – på Tanterne fra Klostret, Tante Visse, Fru Smidt (f. Briàud de Creancoeu)

[S. 51:]
som i Paranthes ser storartet ud – høj slank – med et fornemt, afgjort adeligt Ansigt – høj klar Pande, stor, lidt buet Næse – stor Mund med fine Tegninger i Mundvigene – højt opstrøget – blankt hvidt Hår – let buklet - bare jeg kunde tegne hende [Tegning] det sorte er et Perlediadem. Desuden var der: Mornine – Vesterdal Jutta [16] – Tante Visse. Det bedste var efter Middagen at sidde inde i Tuttes Stue og halvsove i Tusmørket.
Mandag 14de Apr.
Skidtmads endnu i Dag. Far rejste hjem, Mor og Lugge til Kerteminde. – Jeg var til Fransk. Var så glad ved igen at se ham, at jeg måtte smile [et overstreget ord] da jeg hilste – så smilte han også. Og i Timen hændte det flere Gange, når jeg så hen på ham, at han da sad og så på mig – og vi lo begge. Og han var så over al Beskrivelse yndig i hele Timen, så blid

[S. 52:]
og venligsindet – bandte ikke en eneste Gang - og så aldeles bedårende smuk ud –
"im Garten steht kein Blume -
die ich den Freund nicht günst!
Men det er sparsomme Glæder, ja – og man bliver så fordringsfuld med Årene.
Tirsdag 15de

Magisteren kom og var. Hyggelig rolig.
Onsdag 16de
Mor, Lugge og Magisteren rejste med sidste Tog. Det har været brillant at ha dem, men jeg er gak over at have været i så ilde Condition hele Tiden – den skidt Hals.
Torsdag 17de
Aha! Det er herligt at være rask igen – helt rask, så det ikke skvulper i Hovedet mere.
Og Vejret er stilnet af – gråt, men stille og mildt. – Jeg var helt ovenud, da jeg gik til Fransk. Han var så stille og afdæmpet. Læste til en Begyndelse nogle Vers for os af Adam Homo - op og ned o s v - . Han gjorde det naturligvis så smukt. Jeg sad og var så rørt over ham, at jeg helt fik Tårer i Øjnene ved det.
– Men bleg var han – så smertelig bleg. Bandte

[S. 53:]
ikke en eneste Gang. Bare noget ikke piner ham – åndelig eller legemligt – jeg tror det.

Store Bededagsaften 1902.
Kl 8 kom gl. Thomsen efter Tutte og mig. Vi drev ganske langsomt af Sted ned af den lille Skovvej; i Skoven var så stille og lunt og duftende, Himlen lidt overtrukken som på en Høstaften. – Vi endte i den store Restauration i Fruens Bøge, hvor vi fik Bord og Stole ud i det Fri, og hvor der var dejlig fri for Folk. Nød Hveden og Mjød – hvilket skal være i Følge Traditionen. Hjemme 12, vi var alle gode og veltilpasse. Det er lykkedes mig nogenlunde – med al min Vold og Magt at stænge S. ude af mine Tanker – han elsker den smukke Esther Suhr Hansen.[17]
Instinktet er en underlig Ting – fra jeg første Gang så hende på Gaden, og Tutte sagde – det er Esther S.H – og hvor jeg blev så betaget over hendes Dejlighed - har dette anet mig – og det slog ned i mig som et Lyn. Men – man håber lige til Visheden rusker én vågen.

[S. 54:]
Storebededag (25 Apr.)
Vi startede Kl 7 – Vagn Thomsen og jeg – i den dejlige Helligdagsmorgen – frisk og strålende. – En hyggelig Kaffe i Nørre-Lyndelse Kro – fulgtes endnu til N. Søby – så gled Vagn hjem til Ryslinge – jeg til Erikshåb. – Hvor jeg traf Mor, som alene var oppe – af Familien. – Lugge og Junge lå i Velvære på deres respektive Værelser – havde lige fået Kaffen. –
Siden Frokost jeg alene i Spisestuen; snakkede med Mor om alle Dele; det går nu lidt bedre for hende med at se på Lugge og Magisterens Melankoli – netop som hun – her – en Aften var mest fortvivlet over dem – og beklagede sig til Far – så var de alene bedre – og så nu helt glade ud. Stakkels Mor – hun er altfor optimistisk.
– . Plukkede Blomster i Haven med Junge – i det himmelske Vejr – og der vrimler af Violer – overalt – i Hegnet – i Blomsterrabatterne – mellem

Nødebuskene – alle Vegne har de funden sig små Pladser – hele blå Tæpper er det – og så duftende! Og primula - ! de store kraftige røde ! men

[S. 55:]

herligst er de blå – lilla – ahe! De er så gammeldagse – så uskyldige – så henrivende! Magisteren gik nede på Engen i Solen – snakkende med Muntermand – såhe – Munter – kom så her da! – nåhe – jae - - ."

Så kom han ind og hilste på os – den store, brillante Magister - .

Mornine kom med Iltoget og [ulæseligt]. Vi havde fin – festlig – Familiemiddag med cru Vin og Taler – for Frk Sørensen – som rejser helt – for Lugge og Magisteren, som glider til Kjøbenhavn i Morgen – Lugge for at starte Ungkarlelejlighed – med Pensionat for Grete ok/v1pV og Dedde – en hel Menage – med en Masse Udstyr både Tøj og Porcelæner o s v – så man helt går med Forestilling om, at nu gifter Lugge sig. Stadig tar jeg mig i den Tanke. – Og endelig for mig elendige Varietésnude, som fylder 20 i Morgen. Det er jo ungt – så der er vel Håb om Bedring m H t Indventaret.

[S. 56:]

Kl 7 måtte jeg starte – Far gav mig – 4 Kr – Junge 2 – Lugge også – alt er Jubel. Og Magisteren – da jeg bad om Tændstikker – hentede en Æske af de små bitte – o Yndighed!

Så gled jeg da. En nederdrægtig Modvind lige til Ringe, hvor jeg traf Vagn. Derfra var Vejen extra – og Vinden næsten Ryg – og det blev stjerneklart – og gik i strygende Fart ad de glinsende Veje lige til Odense. Spadserede lidt udenfor Junkers Gård, hvor de jo holder stort Barselsgilde – de Unge gik ude i Haven – vi hørte så tydelig Stemmerne – gl Thomsen – Frk Dahl – Tutte – Doktor Junker med Frk Misse

–

o s v. Da vi var kede af det, bød Vagn mig op på Villa Brusenvogn[18] til Portvin. Vi sad først og snakkede pænt og hyggeligt; så spillede jeg en hel Del små Mørkningsstykker -

skriv – skriv – Din elendige – elendige – forbandede -, - .

Vi var bedrøvede – begge to. "Det er Forår," det var Vagn, der hviskede det til mig – og vi gav os

[S. 57:]

hen til hinanden – som vi kunde. Men vi blev ved at være bedrøvede – for det er så tungt, når der kun er et eneste Skridt til den højeste Salighed – et eneste Skridt, som ikke må tages. Jeg tror, at Vagn tænkte på "Folk" – af men ["af" overstreget; "men" anført oven over linjen] der er jo det Håb, at der var for min Skyld. Jeg tror – men man ved så lidt – endog til sig selv – at jeg lod være, fordi vi ikke elskede hinanden. Og at det – netop det, var Grunden – er mit inderligste Håb. Det er jo derpå – alene derpå, det kommer an.

Det er det højeste Idéal – at bevare sig selv god – og ren – at man ej en

Dag står der – uden Evne til mere at føle ærligt og varmt. Hvis der var en personlig Gud – vilde jeg bede om Ærlighed - i min Følelse af Tanke, og Evne til at forstå, hvad der var Ret – og hvad Uret! Er det da ikke Uret – at gøre sit unge, varme Blod koldt - ?
Ak – det unge Blod – hvornår er det Synd? Og hvornår?!!!
Svar mig – svar mig!

[S. 58:]
Der er ingen Lykke - -
Det er så svært at være ung;
at have ungt livsjublende Blod i sine Årer.
Det giver én så mange Sorger –
Hvor er det Liv, som må leves i Glæde?
Er der overhovedet nogen sand Glæde for det Menneske, der er lille og ussel - uden noget stort, ædelt Syn på Livet? Det er så tungt at leve, når man ikke må leve, og Livet selv ikke vil komme og rive én med sig - bare komme med engang – om det så siden betyder Død i al Evighed.

[S. 59:]
et Forhold, der kun er grundet på noget rent ydre – sanseligt.
Vi har jo hver for sig haft Samvittighedsnag – men jeg havde aldrig taget Initiativet – så meget mindre, som jeg var begyndt at blive "indtaget" i ham. Og jeg beundrer Vagn, og er så glad over ham – for det er dog Idealisten i ham, der har vunden Sejr – og han bringer sine Sanser et Offer.
Ja, jeg er glad over Vagn – og jeg er ham taknemmelig – for jeg indser, at han har vist mig den rette Vej.
Man skal blive Ærligheden tro, og Sandheden!
Og så rejse til Amerika.

_Midsomme_r
Stærke Ord – og skønne! hvad er hændet?

[S. 60:]
der var Musik og festklædt Pøbel – til Fruens Bøge med Toget hjem.
Så i Ringe et Glimt af vor ærede Fætter – Poul Caspersen – i en 1ste Klasses Kupé – troede vi tog fejl – men i Højrup trèn Fyren godt nok ud til god Re'lighed; og der var lukket Vogn på Stationen efter os.
På Erikshåb forefandt vi til vores Overraskelse og Glæde – fuldt Hus; de havde samlet Slægten i Anledning af, at Mornine rejser til Amerika nu den 4de Juni.
Der var altså: Far, Mor, Mornine, Hr Leth ["Hr Leth" anført over linjen] Be, Las – med begge Ungerne -, Junge, Agraren, Lugge – Madien, Tutte – [mig] – Dede – for at tage os i Alder – Tante Hanne, Max, Poul, Sangeren Flagstad, Pan – Pigerne – Munter – Sam, Kattene – Hestene – Jørgen. En pæn Flok.
Det var så svært velgørende engang igen at være en Masse Mennesker bunket sammen – og på den gunstigste Måde – alle legitime – festlig,

hyggelig Stemning – som i gamle Dage, hele Dagen.
Og vi fik Musik - så herlig Flagstad

[S. 61:]
og Madien sang Duetter – og sang hver for sig – Schuman – Heise – Brahms – Lange Müller - - - . Man fik helt igen sin første Ungdoms gode og rene Syn på Livet.
Det var to dejlige – lange – Dage.
Tredie Pinsedag drog hver til sit.
Tutte og jeg kom hjem til en ensom Gård – Onkel Syberg er jo aldrig hjemme.
Telefonerede til Vagn og gl Thomsen – der blev meget glade – kom og besøgte os. - . Et Par gode Timer indendørs – så en Tur op i Skovene. Vagn og jeg gik sammen – talte så godt – var glade og veltilmode begge to – gode Venner.

Men en anden Aften – da vi alene gik en Tur i Skovene – ja – så var Aftenen altfor dejlig – varmt og duftende – lysegrønne Bøge – Sang af Nattergalene!
Siden blev vi enige om, at vi holdt vist alligevel af hinanden. -- . -- . -- .

[S. 62:]
Det er sådan noget som Søndag d 25de Maj.
Mor telegraferede i Går, om jeg dog ikke kom cyclende hjem – de savnede så skrækkeligt nogen af os – nu de alle med ét blev borte – Husstanden består blot af Far og Mor og Pallam. - . Så aftalte jeg med Vagn, at vi skulde følges alle tre i Dag – Vagn – Axel og jeg. De skulde til Ryslinge at botanisere – jeg hjem til Erikshåb.
Til den aftalte Tid 7½ var de ikke kommen endnu, så cyclede jeg op til villa nova; i Haven gik Axel og ventede, han havde vækket, som havde sovet over sig. - . Vi sludrede hyggeligt til Vagn kom, gik så op til Familien; Frk Ast bød os Kaffe; jeg fik gl Thomsen purret ud – og så nød vi en samlet Familiekaffe – svært hyggeligt! og drog af i god Vind og godt Humør. Skiltes i Nørre Lyndelse. – De var udmærkede hjemme; Far regnede mine Opgaver med mig – og jeg snakkede med Mor af om ["om" indsat med blyant over linjen] Tingene. Ja, vist,

[S. 63:]
det måtte jo komme. "De" snakker så forfærdeligt om os i Odense, at det nu er nået til Far og Mor, som det piner. Tutte og jeg fordunkles dog for en Del af Mornine, som "de" er rent tossede efter at rakke til og siger de uhumskeste Ting om. Meget udgår nok fra den gamle Fru Ma - Tante Elses Stedmoder -; hun der altid sender de "yndige" Julekort – også til Mor og Onkel Syberg – med "mange kærlige Hilsner" fra – "Eders gamle Veninde" --. Den gamle, tro Veninde, der i Kærlighed til sine Venner udbasunere skrækkelige Rygter om disse Venners Børn – Gud! det er vist i de_n bedste Mening_ – den Rakkermor. Særlig Mor tar sig Tingen nær og bér Tutte og mig endelig være forsigtige – netop dette Ord brugte Mor, og

det viser så karakteristisk Forskellen mellem dem hjemme og Folk: de beder os være forsigtige overfor Folk = Fjenden. Vær forsigtig overfor Fjendens snedige og onde Angreb.
For i Virkeligheden er det sådan, at hverken de kære Ophav eller Onkel Syberg ved stort

[S. 64:]
om, hvad der i Folks Øjne er "passende". Jeg husker nok, den Gang Onkel Syberg vilde arrangere Udenlandsrejse for Tutte til Italien med – Thomas Bredsdorpf – der – en sønderknusende Umoralitet – hverken var forlovet eller gift.
Eller da Onkel Syberg i Karlsbad fuldtud over lod os til Hr Carl Wagners Beskyttelse – en net Beskytter!
Og nu aller sidst: Lugge sagde til Mor, at hun og Magisteren så gerne vilde til Vesterhavet til Sommer; og Mor sagde, at det kunde de da så godt – men, så kom det op, hvor forargeligt Folk kaldte sligt - ja, det var jo hårrejsende umoralsk. – Hvor er Folk ækle og sølede i deres Tankegang. Og hvor er det himmelråbende uretfærdigt, at Mennesker som Far og Mor og Onkel Syberg skal lade sig sige af sådanne Tølpere. - . Men lige meget:

[S. 65:]
man elsker sine Forældre for deres gode Syn på Tingen – for det bliver dog ved med at være, selv om de ikke kan lade deres Mening gælde.
Jeg tror mere og mere på Frihedens absolute Værdi.
Alle disse Stakler, der opdrages under Tvang, med stadig Tilsidesættelse af personlig Villie og Krav, for dem vil dog komme den Dag, da de enten tager sig Friheden, eller Båndene, der bandt på anden Måde brydes. Mon den så ikke bliver misbrugt? Hvorfra har de nogen Ansvarsfølelse – vant som de er til Forældrenes fuldstændige Opsyn – Passenpå. Har de ikke langt større Udsigt til at blive ødelagt end vi, der er opdraget – (dresseret) i den fuldeste Frihed?
Hos os udvikles en stadig Følelse af, at man selv står til Ansvar for sine Gerninger, og man der ["man" overstreget; "der" indsat over linjen] stoles på, at man er helt klar over Konsekvenserne. osv –
En stille god og hyggelig Dag.

[S. 66:]
Fru Mogensen kom til Eftmdskaffen; og to små unge Damer fra Egnen kom cyclende og var en Timestid. Og Klax kom cyclende. Han var smuk – men er kommen til at se gammel ud – nu er der mange – mange små hvide Hår på hans Hoved.
Det er så trist med Klax, for han må og skal absolut tage så tungt på alting.

- Jeg gled Kl 7. – Ventede nogen Tid henne i Ringe, talte med Haurwitz. Endelig kom de. - . En voldsom animeret Kaffe med Cigaren og Likøren i Højby Kro – d v s ude i den lille, venlige Krohave. Snakkede fornuftigt, men dog i den bedste Gemytlighed

Omsider gled vi hjem i den dejlige, stille Sommeraften.
Landede i det store Lysthus nede i Haven. Der var sat Smørrebrød og Punch, som vi nød med Tobak – Appetit og Humør.
Ved 12 Tiden brød vi op – da vi kom forbi Tuttes Vindue, kom hun til (var først lige gået i Seng) og hilste gennem sit Ståltrådsvindue,

[S. 67:]
- lidt efter viste hun sig helt - d v s kom ud i Gården i sin lange Natkjole og hilste ordentlig på os.

Mandag 26de Maj.
Jeg beretter Tutte hjemmefra, og vi beslutter at føre et sædeligt Hjemmeliv – nu skal Onkel Syberg jo også til at være hjemme hver Dag; fremfor alt må det forhindres, at Onkel Syberg udsteder Ordre til os om, at møde Kl 10 fra vore Udture – så vidt må det ikke komme.
--- .
Vi tog så det Parti at sidde pænt hos Onkel Syberg til 9 – og så ganske ærbart gå en Tur i Skoven – Onkel Syberg går dog tidlig i Seng. Der træffer vi tilfældig Thomsens og Brune – spiller Kegler – drikke Kaffe – er glade.

Søndagen den 1ste Juni 1902.
I Dag forlader Mornine Erikshåb for at rejse – 4de Juni – med Oscar d Anden [19] til

[S. 68:]
Amerika. Vi herfra tager naturligvis til Nyborg og siger Farvel der.
Og det er derfor truffen sig sådan, at gl Thomsen og Vagn og Brune tager også derned. Vagn og jeg pr Cycle – de andre med Formdstog 8.40 fra Odense.
Kl 8 gled jeg ned til villa nova efter efter Vagn og Axel (der også skulde med.) Vagn var nede i sin Kælder, kom søvndrukken, men i fuld Puds, op; vi gik ovenpå – Ast. var i Ryslinge – gl. Thomsen på Slagteriet - - .
De små Stuer var fulde af Sol – rigtig varm Helligdagssol – og det kunde ses, at Familien var spredt – Skuffer stod åbne – Tøj lå der – man havde skyndt sig. "Nu kan Du sætte dig ind

[S. 69:]
[Indsat i en ramme:]
Og kommer end Vinter
Med kulde og Frost
Og Sne over Veje og Stier –
Det Blod, som er ungt – det fryser ej til
Trods Kulde og Frost og Vinter
[Ramme ender]
og spille et lille Stykke, mens jeg pudser mine Støvler og laver noget Kaffe!" sagde Vagn. Jeg spillede – og Solen skinnede – ude var alting jublende frisk – grønt – frodigt – blomstrende; og inde i Stuerne – gik

Vagn og smårodede. Det var så grangiveligt, som vi to var gift med hinanden og boede i dette lille Hus – og jeg spillede og spillede – og – blev mere og mere glad og let om Hjertet – fordi jeg dog kunde sidde der med den fuldeste Følelse af ubetinget Frihed –

[S. 70:]

for jeg er ikke gift – og skal ikke bo alle Dage med en Mand i et lillebitte afstumpet Territorium.

Gud véd, hvad Vagn gik og tænkte på. Omsider opgav vi Axel, sagde Besked til Konen nedenunder og gled op til Brochmans Hotel; nød en hyggelig Kaffe udenfor – på det store kønne Albanitorv. Så kom Axel for at sige, at han ikke vilde med – men bare følge os. Sammen gled vi en Milsvej [20] – derefter Vagn og jeg alene. Det var blikstille og bagende varmt. Den gamle, brede Kongevej var så smuk – med sine levende Hegn – sine brogede Alléer – Kastanie – Poppel – Akasie – nogle vældige herligt blomstrende Kirsebærtræer ind imellem – og så de Land-

[S. 71:]

skaber! Små venlige Landsbyer med Bindingsværksgårde og Huse – og frodige Haver – med en bugnende Flor af hvide Frugtblomster - - . Helt nede ved Nyborg – ad den sidste store Kastanieallé kom de os i Møde – gl Thomsen – Brune – Tutte. Vi smed os i Grøften og nød en Cigar til Forhandlingerne. Gik til Christianslund, [21] hvor der var yndigt og fredeligt og frit for Mennesker. Bestilte en bedre Frokost – gik ned til den dejlige Strand. Drev omkring og gennemnød Tilværelsen – alle unge og glade, som man kan blive det i et lille godt Selskab – i herligt Junivejr – ved en frisk og prægtig Strand. Da vi kom op i Skoven igen – var

[S. 72:]

den imponerende Frokost færdig – og vi blev bænket udenfor – og tog fat med glimrende Appetit – varm Kyllingestreg – koldt Bord – Hummer – Rejer – Sildesalat – Agurker – Ål i Gelé – Rochefort – Lammesteg – Kalvedo – Surt og sødt – Lax osv – osv vi lod det hele smage os fortræffeligt og nød siden Kaffen og Tobakken – længere inde i Skoven. Siden et Par dejlige Timer ved Stranden hvor vi lå i det korte Strandgræs og lod os rigtig bage igennem af Solen.

Det Hele var godt egnet til at dulme Smerten ved den foreståendeAmerika-Afsked.

Ved Togtid på Banegården – afventende med alle Afskedsbuketterne og med al Afskedens

[S. 73:]

Benauethed. Vagn og jeg var ude på Perronen i Skyggen: "god Dag Dis! – det var skam Klax – cyclende direkte fra Ditlefslyst – 8 Mil – for at sige Farvel – og i Ventesalen forefandtes: Frk Eilskov (meget senior) Frk E jun – nu Fru - - - = Tante Dry – med Søster, Fru Jacobsen og lille Søn. [22]

Toget kom – med Mornine – i slæbende – fejende – betagende Rejsepragt

– fulgt af Junge. En hurtig – God Dag – Snakken – Beundren – Takken - Afsked – Lev – vel! - - hils dem. - - Toget gled ned til Færgen – vi stod og vinkede til det sidste. Junge og Klax sejlede med til Korsør.
Et Øjeblik efter kom Toget – efter Odense, - Gl Th. Tutte – Brune -

[S. 74:]

rullede hjem – Vagn og jeg cyclede. Skulde nemlig desværre til Huseknald – d v s ikke Brune og Vagn – og det var jo da så kedeligt at skille Selskabet.
Nå vi gled da de 4 Mil tilbage - i Modvind og gloende Sol lige i Næsen. Var noget medtagne, da vi nåede den tomme Gård – (de andre var gået derud.)
Vagn gik med op at klæde mig i Galla – og pyntede mig siden med Æbleblomster i Håret og Kjolen – lyseblå Slæbekjole – fulgtes til Nova.
Så gik jeg ene og træt ud til Forsamlingshuset, hvor de var i fuld Virksomhed – men vi var jo trætte – brød op snarest.

[S. 75:]

Tirsdag 3die Juni.
Kl 10 sagde jeg Godnat, listede ad Bagvejen ned igen og travede i Skoven, hvor jeg traf Vagn, der havde ventet en hel Time og vi var glade ved at mødes. Ikke et Menneske i Skoven – uden os to. Og det var en varm Sommernat – vi var så unge og så stærke - - .

Onsdag 4de Juni.
Om Morgenen, da jeg vågnede, gav jeg mig til at læse Lektierne – fik Kaffen op, da T.P. også sov længe. Så slog det mig pludselig, at jeg vilde cycle hjem om Aftenen – hjem at se – og huske det alt sammen hjemme. Se Far og Mor. Da jeg kom ned i den lille Stue, sad Junge der – og var kommen cyclende – og Brune sagde:" Dis – kunde det tænkes, ar Du kunde

[S. 76:]

cycle med mig hjem i Eftermd – lige fra Kursus Kl ½ 5?"
Jeg var jo mer end villig – Mor ventede på os – vi måtte endelig komme til Aften – de har det jo så stille – og Far er så ked af det, fordi
Mornine er rejst til Amerika - - .
Kl ½ 5 kom Brune og Junge ind i Kasernegården efter mig – jeg bad mig strax fri -. Brune fulgte Cyclerne et Stykke – gik så hjem – med mine Bøger – og Junge og jeg gled.
En Forfriskning i Nørre Lyndelse Kro – hjem – hvor Mor tog imod os i Gården og var meget glad ved, at vi var der begge.
Lidt efter kom Vognen fra Stationen med den lille Komtesse Scheel, som skal være ung Pige i Huset. Og Herrerne kom fra Spadseretur og

[S. 77:]

vi spiste til Aften. Jeg syntes, at Far var i så godt Humør – jeg fortalte så meget, jeg kunde herudefra.

Junge og Komtessen og jeg nød en
Cigaret og Solnedgangen nede i Haven på Bænken. Hun er yndig.
Vi gik tidlig i Seng.

Grundlovsdagen 5te Juni 1902.
Fik Kaffen på Sengen. Var først henne at kigge ud af de åbne Vinduer – blikstille – strålende Junisol – over Gården med de små Lindetræer - Åen – Engene – Skovene - - - . Munter lå nede på Trappestenen og slikkede Sol. Jeg sagde God Morgen - og lidt efter kom han labbende op ad Trappen – og skrappede på netop min Dør – Stedsans! – kom så ind og fikTvebakker og var Morgenvenlig.

[S. 78:]
Desværre skulde Junge Kl 8 til Sollerup[23] at give Timer hele Dagen. Prinsessen[24] og jeg var en bedårende Tur i Odensebakken – og Prinsessen er fortryllende! Hun er høj – rank – slank – fin – hun har de smalleste Fødder – jeg endnu har set – den svajeste Midie – og Ansigtet er så fint og ædelt – højt Pande – tætte sorte Bryn og lange Øjenvipper – fint buet Næse – herligt tegnet Mund med en Række prægtige Elfenbenstænder! og Håret er et eneste brusende Fald og kastaniebrune Lokker.
Og Dragten! Det fineste – letteste lyse Stof, der folder så blødt om den yndige – ranke – bøjelige Skikkelse. Og hun er så uskyldig og ren og hvid, at man må blive et bedre Menneske af at tale med hende. Og hvad hun siger er

[S. 79:]
fint og klogt og sundt. Hun er fri for alt, hvad der hedder Fordomme. Ser frit og uhildet på Tilværelsen – ak ja! hun er jo så grænseløs ung
og uskyldig!
Hun har bedt, om hun måtte kalde mig Astrid – og sagt, at jeg skulde snart komme igen – og jeg blev så hjerteglad. Og hun har sagt, at jeg skulde kalde hende Lily – Lili - ! – Lili – Lili [25]– min gode lille Fé – Du er så skøn – så mægtig skøn – og så gribende ren – at det må give Genskær til alle, som Du kommer i Nærheden af!
Min dejlige Prinsesse! Du er jo selve Lykkens Fé – for Menneskene bliver gode af at se på Dig!
Lilliekonval!
Med Dine grønne Blade
Og Dine Blomster hvide
- Får alle mennesker glade

[S. 80:]
Cyclede Kl 3. - . Brune og jeg dekorerede glimrende nede i de lukkede Lyshus – trak Væggene og til dels Loftet over med hvidt – hvide Duge på Bordet – pyntet med et Væld af Blomster – løse og i Vaser og Skåle – Grene i Væggene – de grønne, slebne Rhinsvinsglas – de spidse Portvinsglas – Portière for Døren – to japanske Lygter under Loftet. - . Kl 9

ankom Selskabet – vi var: Gl Thomsen – Vagn – Asta – Axel – Brune – Tutte – jeg. De blev alle vældig imponerede over vores Festarrangement – den var også helt vidunderligt! Vi lagde for med Portvin – som Brune havde købt. Han gik sin Mil på 44 Minutter – havde sagt 40. – Vældig hyggelig Stemning - - gode og mange Åndrigheder og Vitser – god Tobak. – Derefter Kaffe

[S. 81:]
- Sølvkanden og fine Kopper – hjemmebagt Kringle og Kager. Der sluttedes med Sauternes i de grønne Glas – da var Kl c 2 – vi havde drøftet al Verdens Ting -: borgerligt Ægteskab – Tycho Brahes Næse – Cycler – Amerika – Martinique – Rædslerne – Vesuv – Herculanum Pompeii - Thomsens Direktorat på Falster – Brunes Væddeløb (9 Aug) – der kommer i Odense Avis i Morgen (Thomsen fik snedig anbragt, at det måtte være Kusken Fredrik – Vidner fulgte jo – kørende – medens Thomsen naturligvis selv var Mester for Referatet.) – og vi var bleven afbrudt og rædselsslagne over, at Bøller engang på Natten gav sig til at bombardere det skrøbelige Tag med Sten – Posten blev sat

[S. 82:]
ud – forgæves -; og om Lystig havde vi talt, der i Dag havde taget sin første Rotte – og altsaa er indviet som Rottehund – o s v – o s v – o s v. Og vi gik vist allesammen trætte i Seng – de andre havde nemlig været Cykletur til Langesø.

Fredag 6te Juni
Sov bedårende længe – gad ikke læse. Tutte – gl Thomsen og jeg var om Formd. inde at slutte den for mig så epokegørende Handel: Jeg bytter Makunder for en splinterny Cycle med 35 Kroner – (det er min 4de fjerde Cycle)
Vi drikke Køb på den i Kaffe og 20 Kr – udenfor Brochman.

[S. 83:]
Brune og Vagn var hos os om Aftenen. Tutte spillede så meget dejligt. Vi brød flinkt op Kl. 10½. Jeg sidder heroppe på Kamret i Nattens stille Ensomhed – frydes over en Buket vidunderlige Engblommer – og nogle Lilliekonvaller.
Onkel Syberg kom hjem fra sin Rejse med sidste Tog – Kl 12 – men det er snart meget længe siden – jeg må stadig sidde og se på Blomsterne – og tænke på alt det sære, der kan hænde, og hvor mærkeligt en tilsyneladende Tilfældighed undertiden kan forårsage store Revolutioner. Prinsessen derhjemme har bragt Revolutionen over mig – og jeg har fået mørke Anelser om, at det har været rent galt fat – det var vist Skråplanet – men det er mig, som om jeg har set et Glimt af Skøn-

[S. 84:]
Blangstedgård.
hedens lyse Rige - - .

Jeg vil hjem i Morgen – hjem til Far og Mor - og Prinsessen.

Siden. – Nåja – det blev nu ikke Cyclevejr. Søndagen gik med noget andet. Vi dyrkede Hjemmeliv den ½e Dag. Spiste en hyggelig stille Middag med Onkel Syberg, og røg vor Tobak samlede til Kaffe oppe i den lille yndige Stue til Haven.
Så kom Axel og Vagn cyclende og vilde have Tutte og mig med til Kratholm – at botanisere. Vi drog da af Sted – trods det truende Vejr – og havde en rigtig hyggelig Eftermd. derhenne – fik botaniseret en Del – der er Masser af Planter – også flere Delikatesser: vi fandt Vibefedt – en lille henrivende blåblomstret Plante, der æder Fluer o.a. – og en hvid Gøgeurt. Desuden – Baldrian officinalis – og tvebo Baldrian – Troldurt – Brøndkarse – Engkarse – Sannekel (?) – rød Pragtstjerne – Løvefod – ægfliget Bladlæbe (?) – Korsknap

[S. 85:]
o.m.a. – Nød Kaffen oppe på en Altan med pæn Udsigt over Å og Eng og Skov – og alle Blomsterne. Jeg gav mig slet ikke af med Vagn – og følte mig helt neutral. Tænkte på Prinsessen – og dem hjemme. – Da vi kom til Fruens Bøge – lå der tæt Damp over Skoven af en mægtig Byge – og da vi kom hjem – havde Onkel Syberg beklaget os meget – det havde regner hele Tiden – men vi havde ikke fået en Dråbe. Axel og Vagn blev hos os til Aften. Senere sad vi i Tusmørket oppe i den lille Stue og talte helt rart allesammen.
Jeg gik min Vej – ned i Spisestuen, hvor jeg spillede en hel Del små Mørkningsstykker. Da jeg kom ind igen x gik Snakken – men på Vagn kunde jeg mærke, at han havde hørt efter Musiken – og det var, som en elektrisk Strøm gik igennem mig. Men da de sagde Farvel og Axel cyclede, fulgte jeg Vagn et lille Stykke – bare for at vise ham – at selv her – hvor vi var helt ene, gav jeg ham Hånden til Farvel. Det var nu slet ikke overlagt – men når jeg tænker over Tingen nu – bagefter, så gennemskuer jeg Kvinden!

Tirsdag d 10de Juni
Onkel Syberg rejste til Svendborg. Om Aftenen var Tutte og jeg endelig igen ude at spadsere med gamle Thomsen. Rigtig hyggelig og rart. Om ad Ejby. I en Græsmark ved Vejen slog vi os ned og røg en Cigaret. – Landene omsider på Brochman. [26]

[S. 86:]
Sad udenfor – det var bleven til en rigtig dejlig lun og stille Sommeraften; hele det store Albanitorv lå øde og tomt foran os – lukket og slukket i Husene omkring – blot lige overfor i Industrikafeen var der Lys endnu. Af og til kom der en el to lystige Gæster ud derfra – skråede tvers over Torvet og forstyrrede for nogle Minutter Stilheden med deres løse – barnagtige – lystige Snak – så forsvandt de i en Sidegade og der blev igen helt stille.
Vi var så trætte og sultne. Nød med Velbehag vores Øl fra Fad og et

mægtigt Fad Smørrebrød. Ved Kaffen bagefter havde vi et sjovt Optrin med en forsoven rejsende Svend, der kom drivende forbi og partout vilde i Selskab med os – han kom med megen grinagtig Sludder, før vores Opvarter fik ham puret – ikke uden Tabet af en Bakke Glas og Kopper, der klirende faldt i Stenbroen. Omsider –
Kl var ½1 brød vi op og gik hjemad. Jeg var i en slem P-forlegenhed, men tod dog det Parti ugenert midt på Hunderupvej at sige Undskyld og holde mig tilbage et Øjeblik, Tutte grinede meget af min oprømte Stemning, da jeg atter nåede dem – men det letter jo.

[S. 87:]

Onsdag d 11te Juni

Tutte var skam dårlig – en slem Forkølelse, der havde sat sig i Halsen. Feber o s v.
Junge havde Spilledag – kom og var. Hun og jeg var alene om Middagen Kl 6; Kirstine fik vi ind efter Doktoren – da Tutte blev stadig værre. – Krarup kom da omsider – og erklærede til vor Beroligelse, at det kun var en Forkølelse. Da han stod i Hoveddøren og sagde Farvel – så jeg Vagn ude i Haven – da han så de Fremmede gik han forbi – og de så ikke ham. Doktoren gled, Junge sagde Farvel og cyclede hjem. Brune havde også set Vagn – vi gik så ind i Haven og hilste på ham. Brune gik. Tutte skulde have Ro. Vagn og jeg gik op til mig at ryge en Cigar. I flere Timer sad vi deroppe; jeg var rigtig vel til Mode – følte mig så ovenpå – følte min Styrke.
Så blev det efterhånden mørkt – og vi var der helt alene – det kom over os begge – og på én Gang – det var den elektriske Strøm igen – og vore Legemer blev som to stærke Magneter, der droges mod hinanden – så tæt og så varmt. Men min Styrke forlod mig ikke – og nu stoler jeg snart på denne Styrke.
Vi to – så unge vi er – så stærke og varme – vi skal narre Naturen for det Afkom, den vil aflokke os. For vi ved nok, at vi ikke elsker hinanden nok til at vi tør få Børn sammen – et Barn skal fødes rent og uskyldigt til Verden – og det kan kun ske, når Barnet undfanges i Kærlighed.

[S. 88:]

Torsdag 12te Juni

Onkel Syberg kom hjem Kl 12 i Aftes – men da var Vagn lige gået. En ærbar og dydig Læse og Læredag. Brune hjalp mig med Mattematiken hele
Formd. Og på Kursus gik det godt. Jeg havde en stor Buket Liliekonval med til Poul Bokkenheüser,[27] der rødmede, da jeg gav ham dem – det er så velgørende at se et Menneske rødme.
Onkel Syberg var rædsom træt og medtaget ved Middagen – gik i Seng kl 7. Og Tutte ligger jo stedse. Jeg læste en Del – først Lektier = Alvor – siden Romaner, det vil dog sige noget meget gribende sørgeligt af Franzos –

"mellem Don og Donau". Det er jo utroligt, hvilke Rædsler der findes ude i den store Verden, mens vi går og lever lunkent og halvt i det lille Danmark.

Fredag 13de Juni

Onkel Syberg træt og dårlig – Tutte ligger. Ved 8 Tiden i Aftes gik Brune og jeg i Skoven at spille Kegler i "Skyenfri" med Doktor Juncker – gl Thomsen – E Jørgensen -

[S. 89:]

og Vagn, som vi alle traf i fuld Gang deroppe. Der var så rart – og neutralt. Siden gik vi op i den store Restauration i Fruens Bøge – hvor vi nød et Par Omgange – og fik indgået nogle Væddemål – jeg væddede om en flot Souper for samtlige Tilstedeværende – med Emanuel Jørgensen – at jeg kunde gå en – 1Mil på - 1 Time – han sagde nej og væddede siden med Brune – der påstod at kunne gå 1 Mil på 41 Minuter. Det skal afgøres inden 1ste August – nu skal vi se. Ved 12 Tiden brød vi op. Vagn og jeg fulgtes – kom så meget bagefter – at det øvrige Selskab var forsvunden, da vi nåede her op til. –

Mon man nu virkelig er så elendig og ussel en Stymper – som det undertiden aner èn? Hvad er Ret – hvad Uret? Hvad er skønt – og hvad er uskønt? Hvor er Velsignelsen – hvor Forbandelsen?
Hvad er Liv – hvad er Død? " Hvor er Kundskabens Træ på Godt og Ondt - ? at jeg kan æde deraf og blive vis til Salighed !!!

[S. 90:]

Lørdag 14de Juni

Ærgrelse med Vejret, der så truende ud hele Dagen og under Aften lagde sig med Regn – og jeg skulde hjem – Vagn til Ryslinge, vi skulde følges ad. Jeg var gået op på mit Værelse ved 9 Tiden for i Vejr-Vrede at gå i Seng – da jeg så, at Vejret var stilnet af – Tørrevejr. Da Kirstine i det samme kom op med Teen – og tilskyndende mig i mit Forsæt – så fik jeg hende ned at telefonere til Vagn – og Kl godt 9 gled vi af Sted i godt Humør og do Vejr. Havde undervejs sjov ved "Afdeling B", det var en Forening – en halv Snes unge cyclende Mænd, hvoraf vi kendte Målø og Dehmer[28] – Vagn endnu flere – de kørte os op – blev atter bagud – os for mange Gange. I Nørre Lyndelse blev det Stænk-Regn, der i Sallinge gik over til Plaskregn, da Vagn ved Krags Gård skulde dreje af til Ryslinge – var Føret helt ufremkommeligt – og vi improviserede i Hast, at han gled med – til Erikshåb, trods den sene Time -. Dernede var de oppe – dvs Far og Mor var lige gået i Seng – Kl var c 20 i 11.

[S. 91:]

Pallam sad på Kontoret – Junge fik vi ned oppe fra – og - o Jubel – Komtessen – den Yndige! Vi så ud værre end Fanden af Regnen og det onde Vejr – men blev gæstfrit og i godt Humør modtagne -. de havde Sengeplads nok. Røg – efter Måltidet, som indtoges ude i det lørdagsgjorte-landlige rene Køkken – en vældig hyggelig og gemytlig

Cigar oppe i Fars Stue og gik i Seng.
Jeg kunde ikke frigøre mig for en noget beklemt Følelse – over Vagns Tilsynekomst i min Familie – det smagte sådan af "Forlovelse" – kunde dog ikke tydes som andet – hverken af Mor eller Junge – der begge var diskrete forstående – det pinte og irriterede mig – vi er nemlig Fanden galemig jo ikke forlovede.
Søndag 15de Juni
Regnvejr, så Vagn blev. Det var en rigtig hyggelig – god Dag – når jeg bare ikke havde haft denne pinlige Følelse af ["af" rettet til "at"] trækkes med. Vi havde stor Middag med alle de unge Piger fra Sollerup – Else Wienbeg som Fører. Var mellem Bygerne en god Tur i Odensebakken – jeg unddrog mig helt Vagn, og ønskede sådan, at han vilde blive
[S. 92:]
indtaget i en af de unge Piger. – Vi cyclede hjem ved 9 Tiden i ganske fin, umærkelig Regn.
Jeg sagde straks Farvel, da vi kom her hjem -, han sagde: "Tak for i Dag – helt igennem!"
Mandag 16de Juni.
Telegram i Danebrog at Oscar d IIden – med Mornine – velbeholden er nået America. Gid det var mig.
Vagn var her om Aftenen. Da de andre var gået i Seng, fik jeg ham med op til mig.
Vejret var smukt – lyst Måneskin. Jeg vilde have, vi skulde være én god Aften sammen – og når jeg sagde God Nat, vilde jeg sige ham,
at det var den sidste. Men Vagn var nervøs – for hvad "de vilde sige" – fordi han var heroppe.
Jeg blev så vred og irriteret over denne elendige Snak om de andre, at jeg sagde ham en hel Del.
Jeg vil ikke finde mig i et Forhold, som
[S. 93:]
han skammer sig over – jeg vil slet ikke finde mig i, at han gør sig Bekymringer over, hvad "andre" – vil sige og mene, om vores Forhold. Det vedkommer os to alene – og ikke disse forbandede "andre" = Pøbelen, vi er ikke Pøbelbørn – og jeg vil ikke være Pøbelen Plejebarn. Her er kun Tale om, hvad vi kan forsvare overfor os selv – kun os selv – skylder vi Ansvaret. Vagn var nødt til halvvejs at gi mig Ret, og der faldt heldigvis ingen andre eller bitre Ord.
Tirsdag 17de Juni
Læste – Tutte mødte igen til Middag, men gik straks i Seng. Onkel Syberg tidlig i Seng. Så gik jeg det også – røg en Cigaret på Sengen til Ludvig Holsteins Digte.
Onsdag 18de Juni.
"Den attende". - . Vi var til sidste Time hos Kaptajnen[29] – han rejser til Udlandet. Jeg havde en stor Buket Liliekonvaller med rødt Silkebånd om -

med derop. På et vedlagt blankt Kort stod blot: Fra flittige og taknemmelige Elever! Vitsen blev heftig gouteret af Kaptajnen, der tillige var meget rørt. - .

[S. 94:]

Sidste Time var Fransk hos Stürup. Han smilede så ubeskrivelig melankolsk til mig, da jeg sagde Farvel.

Ja, hver har jo sit at sørge over.

– Fin Middag med Far – Pal – Junge; Tutte Junge jeg røg i den lille Stue efter Bordet. De to talte om Udenlandsrejsen – så det løb mig varmt ned ad Ryggen.

Torsdag d 19de Juni.

Brune ringede mig op ved 7 Tiden og spurgte, om jeg vilde med ud at træne – ja selvfølgelig. Kl 8 fulgte Tutte mig hen til Gården, hvor Vognen med Brune ventede. På Bukken sad en Kusk og grinte smørret. Og Tutte lo skam også, da Vognen rullede af Sted med Brune og mig – til Trænetur.

Herligt Vejr – klar Solnedgang, lidt kølig Luft – et Væld af Frugtbarhed over Hegn og Grøfter – Skove og Marker. Rigtig Højsommer.

[S. 95:]

Vi kørte ud langs Kanalen – forbi Kærbyhovedskov – i strygende Fart. Da vi nåede den lille Lumby – hvor der var yndigt – fredeligt – blomstrende – en gammeldags Skole med Gymnastikapparater foran – og en ældgammel Skolemester med Briller på Næsen – en lang Pibe i Munden – Skråtobak – Klynger af Karle og Piger foran Gårdene – strikkende Koner langs Grøftekanterne – så opdagede vi, at det Mylder kunde vi skam ikke træne os igennem - tilmed da Terrainet var slemt bakket. Så vendte vi Køretøjet og drejede over på Slettens Landevej; den var rar – ganske plan og temmelig ubefærdet. En Mil fra Næsbyhovedskov gjorde vi Holdt. Jeg startede c 15 Min før Brune – han skulde jo gå på 41 – jeg på 60 Minuter. Jeg gik udmærket – det gik straks godt med de lange Skridt. Havde en let lys Bluse – kort Cyclenederdel – rigelige bløde – lavthælede brune Støvler.

[S. 96:]

Gik ganske let foroverbøjet – Hænderne knyttede – Armene en lille Smule frem. Takten mellem Arme og Ben faldt strax sammen – gik aldeles lige ud ad Stien til højre – og var for Resten lidt spændt på Udfaldet - ved den første Fjerdingvej kunde jeg jo allerede nogenlunde vide, hvordan Foretagendet skulde falde ud.

Lidt nervøs, da jeg ved den 10de Sten skulde se på Uret – præcis 16 Min – altså tabt 1 Min. Jeg var vel tilfreds. Fik slet ikke Sting eller Hjertebanken. Mødte kun få – og de grinte jo nok lidt – særlig ved de allersidste Sten inden Næsbyhovedskov. Gik de sidste 3 Fjdv. på hver 15 Min. Mangler altså kun 1 Min – og det er første Trænertur.

Brune var jo langt mere sportsmæsig udhalet – blot Skjorte og Benklæder – opsmøgede Strømper – Lakstøvler – et stort hvidt Lommetørklæde

bunden om Livet over Mellemgulvet. Han gik forbi mig på Halvvejen – og sagde, at han ikke

[S. 97:]
kunde få Vejr, hvorfor jeg skældte ham ud og sagde, han skulde holde op, men nej. Han vakte Opsigt overalt. Cyclisterne vendte og kørte efter ham – og roste ham -.
Han gik på 43 Min. Det var jo knusende dygtigt. Vi oppe i Næsbyhovedskov – Thomsen skulde være der at spille Kegler – men de var gået. Så nøjedes vi med at give vores Kusk en Bager, hvorefter han kørte os op til Brochmans Hotel – og forsvandt -. Vi satte os udenfor – indsvøbt i vore Plaider – nød Øl fra Fad – Smørrebrød – Tobak og Kaffe. Brune var noget medtaget, desværre; jeg befandt mig derimod ganske extra. Kl 12 brød vi op – flagrede med Plaiderne om os – i sagte Vuggemarch hen over det store Torv og forsvandt i Hunderupsvejens Mørke, Ved "villa nova" fløjtede gl Thomsen os an fra sit Vindue – han stod op af sin Seng, da han hørte vores
Stemmer – vi fik os en gemytlig Sludder – så gik Brune og jeg – glade og

[S. 98:]
veltilpasse – i den herlige Aften – strålende Fuldmåneskin over lette hvide Engdampe. Nu er Kl uendelig mange – jeg må i Seng. Det er en Herlighed at være så rasende ung og stærk og glad – at føle Blodet strømme så frisk igennem sine Årer.

Det er nær Sankte Hans!
- den skønneste Tid.
hvor vi ret fæster Lid
til Skjønhedens Magt,
som i Jorden blev lagt –
da Verden blev skabt –
i Tidernes Morgen!

Og ved hver Sankte Hans
vælder Skønheden frem
fra sit dunkleste Gem
over Skove og Marker og Enge –
stråler og varmer så længe –

[Indlagt seddel:]
12'Maj Pufs Fødsel.
1899 – Carlsbad i hele August.
John Henry.
Nov til Laslo? [linjen overstreget]
el var det 1900 ja.
fra Nov 1900 til Sommerferie
1901. Julen ["Julen" overstreget] 1' Okt 1901 i Göteborg
Fra 17 Okt 1901 i Odense

til 1902. 1 Aar
Så i København. Peter.
1900 – Juli, Klax. Faldt
af Vognen.

[S. 99:]

Fredag 20de Juni

O! Du Afgrund af Letsindighed_!_
Men ak! det er jo så sjældent, at man har Sommer – med lyse, duftende, varme Nætter – og man er kun ung én Gang. Vagn kom med "Gösta Berling" [30] til mig om Aftenen. Vi sad alle tre – Tutte og Vagn og jeg en Timestid her oppe hos mig og røg en Fredspibe – her er så rent og duftende med friske Blomster overalt. Så gik Tutte – vilde ned i Seng. Før vi så os for, kom Onkel Syberg hjem – og her sad vi – vidste ikke, om han vidste, at Vagn var der – vidste ikke, om Onkel Syberg gik i Seng – el hvordan. Besluttede så af, gå officielt ned og afskedige Vagn – Kirstine mødte os i Gangen – man var gået i Seng – var uvidende om Vagn. – Så gik vi en dejlig Tur op gennem Skovene. Ikke et Menneske var der. Luften derinde i Tusmørket var så berusende. "alt jo stræber mod Forening" – alt var så betagende skønt – og så glemte vi al Moral – næsten al Moral!

[S. 100:]

Søndag den 21de Juni.

Jeg gik til Engelsk, som jeg ikke havde læst, das Premierlieutenant Bondo – i første Time – bad mig så fri fra Resten.
Cyclede op til Hr. Stürup, hos hvem jeg opnåede fri for Fransk – Forhandlingerne førtes gennem Døren – han var invisibel, så jeg blev stående ude på Koridoren. Nogle Øjne der i Byen – så Hjem og i Galla til Dyrskuefesten i Fruens Bøge. Tutte hun har sagt sig fri – hun er jo Reconvalescent. Hun og Kirstine var gået til Dyrskue. Brune kom og hentede mig – fulgtes ned til Bådebroen i Ny Vestergade. Der var fuldt af ventende Gallapetere og G–Petriner – hvortil et Par Kammerherrer. Jeg skulde under Sekretær Kraghs Beskyttelse. Og dér kom i Droske Hr og Fru Kragh – Frk Lulla Krog – en tysk Frøken, Adèle Johansen. [31] – Tutte og Kirstine med Lystig viste sig. Der var temmelig Munterhed og Feststemning. Så gled vi – Dampbåden efterfulgt af sin Slæbebåd, hvor alle vi Honoratiores sad. Tutte stod og grinede på Broen – da vi gled ned

[S. 101:]

ad Åen – accompagneret af fin Hornmusik, der blæste Fødesange. Jeg snakkede tysk som en rasende – godt træneret fra Formiddagen, som jeg havde tilbragt i Fruens Bøge som Mirzls [32] Gæst for Resten særdeles rart og hyggeligt. - .
Nå – o s v – o s v festlig Fællesspisning i en af Restaurationerne – Musik og Taler. Clou: et Selskab Russere – 8 Herrer og en Dame, der var med som Landbrugselskere – eller –interesserede. Jeg lod mig præsentere for flere af dem – vi talte lige skidt tysk – men forstod dog hinanden. Den

eneste smukke kunde desværre kun russisk – vi måtte da nøjes med at se forstående på hinanden – han havde de smukkeste brune Øjne, jeg endnu har set – så alvorlige og så blide. - En sortgrumset Jøde Russer fra Kaukasus talte jeg derimod særdeles meget med – han gav mig sit Kort, som jeg udbad sig mig. Tutte og Brune og Thomsen dukkede op i Landskabet – og forblev – Sensation. På en Tur
[Imellem dagbogens sider findes et visitkort med påskriften "Arvetis Kalantar". Det ser ud til, at kortet har været indsat nederst s. 101. Kalantar er nævnt på den følgende side]

[S. 102:]
rundt i Skoven – traf vi på en stor Officiersforening, der holdt Sammenkomst henne i den store Restauration - jeg så alle mine Løjtnanter og hilste på dem – så dèn blev jo opdaget – den Fridag. Iøvrigt dansede vi – ganske enorme – rigtig pæne Dansere – både Herrer og Damer.
Jeg dansede i en Lancier, hvor de 3 Herrer var Bondesønner, den fjerde – Godsejersøn. De tre præsenterede sig - Godsejersønnen derimod ikke – ja, han var endog temmelig flabet og nærgående. Det var ganske karakteristisk for det Forhold, som Russerne netop var så optagne af – de danske Bønders Oplysthed. – Tutte blev også præsenteret for Hr. Kalantar – vi havde en lang Snak om russiske Forhold – og danske.
En gammel kunstig Rad med en rød Næse kunde slet ikke Tysk, han sad ved

[S. 103:]
Siden og fik stadig oversat på russisk, hvad vi sagde. Og da vi kom ind på Literaturen, vilde han stadig have at vide, hvilken Helt vi foretrak, og de var begge meget imponerede over alt det meget, vi havde læst, da vi dog var så unge, hvorpå vi bildte dem ind, at vi var meget gamle. Nå. -. For Resten stødte jeg an med Fru Kragh mange Gange over konventionelle Forhold, som jeg ikke tog mig i Agt for. Vi er jo virkelig så lidt vant til at omgås Damer, at vi er tilbøjelige til at glemme alle deres vidtløftige og indviklede Begreber om det sømmelige. Ved en sådan Lejlighed går det op for én, hvor Tutte og jeg dog har det knusende frit i Modsætning til alle andre unge Piger - for vi gør jo alt, hvad vi har Lyst til.
Søndag 22de
Sov naturligvis fra Vækkeur og det hele og kom ikke hjem. Fortrød det dog ikke – rasende træt i alle Lemmer af Traveturen Forleden – og så

[S. 104:]
Svinget i Aftes. –
Onkel Syberg lå – og vi tilbragte en næsten utrolig stille Dag – var af ude kun i Haven og gik tidlig i Seng - Onkel Syberg var ude af sig selv af Forbavselse og sendte i Løbet af Dagen flere Gange Bud, om vi var syge, siden vi ikke skulde ud at more os.

St Hans Aften 1902.
Ahe – endnu en Gang at fejre denne Fest i normal Sindstilstand uden alle Anfægtelser – åja – i Fjor for Resten! nede i Kerteminde – Uglen og jeg kom hjem fra vores herlige Vagabondtur til Fyenshoved, hvor vi virkelig sov under åben Himmel.
Jeg cyclede lige fra Kursus hjem til Erikshaab, hvor alle var i god Condition. Frk Bendix ledsagede mig ned til det store Badested, hvor jeg fik en dejlig Svømmetur. Fik fortalt Far og Mor en Del om vores Leben herude – så kom Forp. Mogensen og inviterede os op at brænde Blus på den høje Banke i Mølle-

[S. 105:]
løkken – helt ude ved Egelund.
Vi var et mægtigt Hold – Pastor Hammers 2 unge Piger – 3 – 4 fra Gjelskov – den unge norske Dame så yndig ud – nogle unge Mennesker – hvoriblandt den lille "Godsejer" – nu Forvalter Beck[33] – vi: Princessen – Frk Bendix – Junge - jeg. Røg alle – var alle glade – muntre – betagne af St Hans-Aftenstemningen – Blusset var dejligt – Aftenen ligeså. Og rundt om i Horizonten og nærmere sås dejlige Blus. – Det var en udmærket Tur.

Tirsdag 24de Juni
Mor lavede Kaffe – drak den hyggeligt sammen – Kl 7 cyclede jeg. Naturligvis Modvind. Rasende Varme – stærk Blæst. Her lå Avis til mig fra John Hertz – det er en ejendommelig Korrespondance – jeg har skreven et Par Gange og hver Gang modtaget som Svar en el anden Avis, hvori han omtales.

[S. 106:]
Torsdag 26de
Kunnde jeg græde – så græd jeg nu. Men overfor Livets aller tungeste – aller mest håbløse Alvor – har Sjælen ingen Tårer.
Det er, som om alt fryser til Is indeni èn – også de Tårer, man så gerne vilde græde. – Vi var som sædvanlig bag efter de andre, Vagn og jeg, og da vi kom henop til Gården, så var de gået. Blev med et enige om at gå en Tur – og se Dagen gry. Så tæt ind til hinanden gik vi – og længtes begge efter den mørke Skov. Derinde var så lunt – og så dødsensstille. Månens Stråler ind mellem Træerne var allerede ved at blive blegere. Vi bredte Sjalet ud over Blomster og Græs – dybt inde i Skoven – og gik op i Sanselighedens fortærende Rus. Så nær – så nær – men jeg var blot så sikker på, at netop denne lille Grænse for mig var uendelig stor. Så tæt og inderligt var vore Legemer hinanden, at kun Klæderne skilte os ad.
Men så – min Gud! om

[S. 107:]
min Elsker i det Øjeblik havde fyret en Pistol af imod sin Tinding – jeg kunde vist ikke være bleven rystet mere i hele min Grundvold - "jeg har "Pariserartikler,"[34]- og jeg hørte et Smæld som af en Lås, der smækker i. Alting i mig blev så forunderlig dødt med det samme – der kom over

migen dump, træt – fortvivlet Følelse. Så var det, som om Gråden vilde komme – mit Legeme højedes - hungredes krampagtigt sammen – men der var ingen lindrende Tårer. Der var en stor Tomhed i Hjernen – og i Hjertet. – Vi rejste os op og gik – i den grå – kølige Sommermorgen.
Så kom Tankerne jagende – hulter til Bulter – uden Sammenhæng.
Så vidt har jeg drevet dette Menneske – at han har måttet nedværdige sig selv således – gøre sig lavere end selve Dyrene. Så vidt har jeg drevet ham – at han vel sagtens nu må have en Kvinde - denne Tanke pinte mig ulidelig – og endelig fik jeg da Ordene frem og sagde ham mine Tanker. Sagde ham, at jeg troede på et Skråplan, som det var svært at nå op ad, når man engang var falden. Man skal elske sit Legeme – bevare det – til den kommer, som man kan give sig hen til - uden at skamme sig for sig selv eller

[S. 108:]

sin egen Samvittighed. "Folk" er så ubestridelig ligegyldigt et Spørgsmål – det er sig selv alene, man skylder Ansvaret – for det er dog
èn selv, der må bære Konsekvenserne.
Vi har nok leget en farlig Leg, Vagn og jeg – altfor farlig. Vi har leget med Ting, som er og skal være Livets største Alvor. Og den Synd har hævnet sig – ak ja, vil måske hævne sig hele Livet igennem – ustraffet lader man ikke være med at luge Ukrudtet op om sit Træ.
Jeg sagde til Vagn, at vi måtte ikke volde hinanden det, at vi blev til dårlige Mennesker – måtte ikke gå til Grunde – blive ufine – rå.
Herre Gud – vi må hjælpes ad – redde os selv. Vi skiltes med et Håndtryk, som to Venner gav hinanden. - . Jeg sidder ved de åbne Vinduer og skriver dette, Dagen er begyndt – Mennesker går forbi – Fuglene synger. Men det er så sælsomt – endnu kan jeg ikke fatte, hvad det er, der er hændt.

[S. 109:]

Fredag 27de Juni

Tutte gled til Kerteminde om Formd – tagende det Løfte af mig, at jeg cyclede ud at hente hende om Aftenen. Da jeg blev ene i Stuerne – telefonerede jeg rask til Vagn, om han vilde med ud at møde Tutte – vi må benytte enhver Lejlighed, hvor vi kan dyrke hinanden under de andres Tilsyn. Han havde lige aftalt Tur med Aksel, men besluttede at tage ham med.
Kl 8 gled vi – dejligt – med den nedgående Sol over de frodige, duftende Landskaber – Høstakkene – ahe. Da vi havde kørt 1½ Mil gjorde vi holdt – lidt forbi Gèls Kro – hvem sad der i Grøften og digtede med Notebogen over Knæet – gl. Thomsen. Jeg måtte le – det var så humoristisk. Ja, Tutte er feteret. Gl Thomsens lange Ansigt, da han så Axel! og Axels satiriske Latter! De er jo Rivaler. Vagn og jeg var mærkværdig frimodige overfor hinanden – det var næsten, som om ingenting var hændt. Omsider kom Tutte – hun så aldeles storartet i den gule Silkebluse – den hvide Kasket – det varme, solbrændte Ansigt – med strålende, glade Øjne. Jeg tror, vi

blev allesammen betagne. - Drev ind

[S. 110:]

I Krohaven – der var så nydeligt. Vi nød en Sodavand og en Cigaret. Cyclede så en rask Tur hjem.

Lørdag 28de Juni.

Dede kom cyclende om Morgenen og var hele Dagen. Vinmiddag på ham, hvor vi drak på hans Philicum. Ved 9 Tiden cyclede vi sammen til Erikshaab – spurtede. Kun Far og Mor var oppe - ja og Pallam. Mor og jeg snakkede.

Søndag 29de

En rigtig udmærket Dag. Varm og stille. Prinsessen desværre ikke hjemme.

Klaks kom om Formd. Han og Dede og jeg spillede Krokket – sjov. Da vi sad ved Kaffen nede i Teltet – gl Vester var kommen – kom Vagn – cyclende fra Ryslinge. – Ud på Eftmd. gik man i Vandet, det var rart men noget mudret. Gik ud på Brinken, hvor vi lå et Par Timers tid og havde det hyggeligt – Klaks var naturlig og munter – Dede sjov – Vagn nydende Situationen øjensynlig. Så råbtes der på os fra Haven –

[S. 111:]

Gelskovs var kommen.

Mærkes må den nydelige norske Frøken Rebekka (Jensen!), [35] som Klaks blev skudt i, så vi holdt hende tilbage, da de andre gik om Aftenen. Junge – jeg - Klaks – [ulæseligt] Vagn – Frk Bendix soldede så i gammelt Øl ude i Haven til Kl c 12, da Prinsessen kom hjem fra sidste Tog.

Så cyclede Vagn og jeg; spurtede de første to Mil, som vi tog på 16 Min; stod så af og drak af en Post inde i en lille yndig Bondehave, samt vadskede os. - . Gik så op på en høj Bakke med Høstakke, smed os i én og så på den dejlige Sommernat. Der var så stille og så fredeligt. Det var, som om vi var de eneste existerende Mennesker.

Og så - - ak – ja, det unge Blod – så nær var vi hinanden. Men jeg fortrød – fortrød.

Og hjemad kørte jeg, så Vagn næsten ikke kunde følge mig – i den kølige, lyse Morgendæmring. ------

Onsdag 2den Juli

Og siden dengang har jeg ikke kysset ham – jeg har virkelig fortrudt – er begyndt at blive

[S. 112:]

bange – for man kunde jo engang - et eneste Øjeblik være svag – det var så forfærdeligt, for vi elsker jo ikke hinanden.

Det kan være, at jeg ikke kan elske, men så dårligt vil jeg da ikke tro endnu. –. Junge var her at spille med sine Idioter. Onkel Syberg var borte.

Junge - Tutte – jeg nød en extrafin lille hyggelig Middag. Derefter cyclede Tutte og jeg i Hast ud på Slagteriet, at bede Thomsen syne mig en ny

Cycle jeg vil tilbytte mig. – I Virkeligheden var det kun for at Tutte kunde få hilst på Hr Auge,[36] der er ankommen og virker som Kapelmester fra den 1ste.
Og det lykkedes. Vi fik talt et Øjeblik med ham og Mirzl.
Kl 8½. Aften kom Char-a-bancen, - Brune og jeg skulde jo træne. Frederik kørte. Med fulgte: Gl Thomsen, Vagn – Junge – Tutte – og så to Deling-[ulæseligt]. Det gik fortræffeligt. Jeg gik

[S. 113:]
nu er jeg så ensom [sætningen omkranset af en linje] ½ Mil på 27 ¼ Min. Brune 6 Min mindre. Og så – bad jeg, om vi måtte slutte på Exporten. Efter nogen Modstand blev det vedtaget. Tutte hviskede til mig på Vognen: det gir jeg Is for! - - Og vi havde det så storartet derude. Auge og Mirzl så os strax – vi nikkede til hinanden. Gik derfra ved 12 Tiden – efter at have nydt Lysbilleder – levende do –
Concert af Perusse.

Pause – hvor vi har været temmelig sopre – Tutte og jeg. Har været hjemme flere Aftner – gået tidlig i Seng. Jeg er flittig – slider frygtelig i Møgmathematik.
Og vi dyrker Vagn og Gar[ulæseligt] – de kommer dels her – og dels går vi med dem – og det er en fortræffelig Ordning.
<u>Torsdag 10de Juli</u>
Trods Regn og Blæst og Byger cyclede Vagn og jeg Kl 5 Eftmd – til Erikshåb at fejre Prinsessens Fødselsdag – 16 År! Bemærkes må, at vi kørte de ¾ Mil

[S. 114:]
i rasende Modvind på 1 ½ Time!
En storartet Modtagelse! De blev så forfærdelig glade ved os. Be og Puf var i Besøg, men Faderen, Moderen og Be var til Selskab på Sandholt. Vi var altså lutter unge! Med 6 Toget kom – Lugge og Magisteren. Vi havde et vældig hyggeligt Aftensmåltid. Vi: Lugge, Magisteren, Junge – Frk Bendix – Prinsessen, Vagn – Pallam[37] – Dede – Godsejeren – Frk Norsken (f. Jensen) Puf ["Puf" indsat over Linjen] jeg. Efter Bordet den dejligste Sang af Magisteren til Lugges smukke Accompagnement – på Junges udmærkede, smukke, nye Klaver. Jeg var så glad ved Vagn – han var så smuk – og var så absolut <u>nydende</u> det hele, og det kan jeg ikke stå for.
Vi var engang på Aftenen nede at se Loen – der er lavet Herreværelse – og er aldeles kunstigt – nydeligt naturligvis.
Ved c 11 kom de. Vi havde en lille Snak – så cyclede Vagn og jeg. Glimrende Medvind – Vejene støvfri – Luften frisk af Regnen – rigtig herligt at fare afsted i

[S. 115:]
den susende Fart – ad de stille, smukke Veje – med Duft af Hyld og vilde Roser.
C ½ Mil herfra stod vi af for at drikke Vand af vores lille Post ude i Haven

udenfor en el anden Beboelse. Vi var passeret Huset, jeg stod og drak – så hører vi frygtelig Hyl inde fra Huset – jeg var i Forvejen lidt nervøs af den stærke Fart – og blev rent rasende angst – det sidste Stykke Vej var det værste, jeg i mit Liv havde kørt – det var – som der var Bly i mine Knæ og Håndled – uhauha – ækelt. Vagn fulgte mig helt op på Loftet ind på mit Værelse. Han var her kun et Øjeblik – [Overstreget sætning] – men jeg tror, vi i den senere Tid er kommen til at holde af hinanden – [Overstreget sætning].

Søndag 13de Juli

Nu har jeg tænkt og tænkt igen – læst atter og atter de to Breve, jeg fik forleden – ja for to Dage siden – fra John Hertz.
Og skønt min første Følelse var en overstrømmende Glæde, så har der siden meldt sig allehånde Tanker –

[S. 116:]

angående det med Vagn. Hverken mig selv eller John Emil vil jeg bedrage – nu jeg har elsket Vagn, da var John Emil ikke den "ene rette", ikke ham, jeg har ventet på så længe.
Men jeg har jo aldrig elsket Vagn – eller Axel – eller Klaks – eller Stürup – eller alle disse Mænd, som i Tidens Løb har krydset min Vej. Et Udtryk i deres Øjne – et Smil fra deres Læber kan til Tider have sa mine Sanser i Bevægelse – så jeg blev "forelsket". Og jeg har været så grænseløs letsindig og har begået Dumheder for at nyde korte Øjeblikkes Glæde. Og det af alt, der mest plager min Samvittighed, er Forholdet til Vagn, men her mere end i noget Tilfælde var det vel Sanserne, der var de enerådende – mit Hjerte har intet med Vagn at gøre.
Med ingen af alle disse Mænd har jeg kunnet tænke mig at leve et Liv. Men fra jeg første Gang traf John Hertz har jeg følt så sikkert, at med ham kunde jeg leve Livet. For mine Sanser har aldrig været betaget af ham. Meget har jeg tænkt over det, men nu har jeg skreven til ham – det Svar, han har forlangt af mig. Ham skal og må det være. Jeg har Troen på ham, han er den store, kloge, overlegne som jeg tør vove noget for – og med. Og jeg har i Tidens Løb fået mere Tro til mig selv. Jeg tror, at jeg ejer Villie og Kraft

[S. 117:]

til at forblive den Mand tro og gøre den Mand lykkelig, som jeg for Alvor vil – og jeg vil John Hertz!

Og jeg vil blive hans - , nu, mens jeg har hele min Ungdom for mig – med ham vil jeg vokse og endelig engang blive stor – vokse ud af Uselvstændighedens Barnesko, der hidtil stadig har hæmmet min Vækst. Han rejser til Berlin nu til Efteråret, og han har sagt, jeg skal rejse derned. Han har sagt – skønt han vèd nu – må vide, at jeg ikke blir hans, før jeg er min egen. Den Tanke er mig så uudholdelig, at Manden forsørger Kvinden imod at have hende. Det er som at sælge sig – det er så himmelråbende unaturligt. Skal jeg blive hans, så vil jeg også have mit

Arbejde ved siden af ham. Vi må kunde arbejde sammen.

Nu har det været fire Ugers Sommerferie – herligt er der nemlig nede på Erikshåb. Så friskt – så uberørt af alt det grimme og smålige, som kan findes i Verden. Det er, som om

[S.118:]
Menneskene dernede er bedre – er skønnere – større end noget andet Sted.

Lugge og jeg sov på Beatricen – og hver Morgen mellem 7-8 hentede Prinsessen mig i Negligé og vi travede ned i Åen.
Og Dede havde Besøg af to udmærkede Kammerater: Bis Holm og Nigger Mohr,[38] med hvilke Lily og jeg drak Dus og spillede Krokket – sidste Idræt var i det Hele Feriens Clou og ganske uvurderlig.
Og om Aftenen fik vi den mest himmelske Musik – Magisteren synger så bedårende dejligt. Og sidste Dag drak jeg Dus med Magisteren! på Lugges

[S. 119:]
Opfordring – og Lugge beordrede mig til at kysse Magisteren, da jeg sagde Farvel.
Det var en Søndag Aften i Fuldmåneskin – at jeg cyclede fra det brillante Selskab dernede – det havde været Middag på Glorups[39] – Far og Doktoren var så kostelige med hinanden.
Og Lily – min kære elskede Lili fulgte mig på Vej.
Og det var en vidunderlig skøn Aften! Rugen stod i Traver - og Hveden stod uhøstet i al sin gyldne Pragt – og Månen var så stor og strålende!

Og så kom man i Gang igen – med K og k og k10 – og k5 af alt det lede Skab, man dog propper os med. Det er
Torsdag d 21de August.
Far kom i Går – og Dede. Vi havde

[S. 120:]
L´Hombre Middag på dem med Dr. Krarup, Hr Vesterdal – Hr og Fru Kragh – Fru Bang med Søn.[40]
Efter Bordet drev vi unge ad Byen til. Traf Vagn – fulgtes alle op til Albanibroen, hvor vi uden videre gik ind ad en Port og beså det adelige Frøken-Kloster – en gammel, brillant Bygning af røde Munkesten
[Tegning]
Meget ærværdigt – en eneste stor gammel Lygte midt for Døren – oplyste netop tilpas det gamle, fine Hus.

[S. 121:]
Vi stod længe og så på det; gik så ugenert en Tur i Haven – der også var dejlig. Så på "Klokkedybet" i Åen, det er det, HC Andersen har fortalt om i et af sine Æventyr:
osv.

Fredag 22de Aug

Dede cyclede til Fyns Hode at besøge Las og Be – han skal så logere i Båden.
Allerup var fortvivlet over min Mathematik.
Jeg tillod mig at sende John E et af Tuttes Rejsebreve til "Fyens Venstreblad".

Mandag 1ste September
Sommervarme! Herligt Solskin fra en klar blå Himmel – endelig engang. Man må jo være glad – jublende glad i så skønt et Vejr. I Dag rejser John E. til Berlin – jeg længes så urimelig efter ham.

[S. 122:]
Sept – 9ende
"hemsjukans oro är i mina pulsar, urofylld längtan efter hemstämning, efter ensamhetsdrömmen med allra kärestan min - - "

Himlen er et eneste gråt i gråt – men Vejen er hvid og tør – trods alle Trudsler er ingen Dråbe falden hele Dagen – Høsten tåler heller ikke mer. Der er rastløs Travlhed over alle marker – jeg hører fra de åbne Vinduer Dampværkets bestandige Brummen – de tærsker Rugen inde i Nabogården – og der er så mange muntre – glade Stemmer – så mangen frisk, ung Latter lyder ind til mig. Og fra Vejen høres uafbrudt Rumlen af tunge Høstvogne – men Havren står derude endnu og pryder Markerne herligt.
Allerhelst forlod jeg strax og med det samme alt her – og rejste bort til ham, som skal gøre et godt Menneske ud af mig – til ham – den store, kloge Mand, som al min Længsel står til. Men her skal jo ventes -

[S. 123:]
ventes – til alting visner og dør. Ånejda! Jeg skal nu altid overdrive. I den Ventetid skal jeg vokse mig stor og smuk – og god. Det ska I blive godt med os – når blot jeg kan give ham Troen – på alt det, som findes i Livet – værd at leve for. Det Kuglesystem, som John E. har forelsket sig i – det er mig så imod. For jeg har en altfor stor Kærlighed til Livet, til at jeg vilde brutalt med egen Hånd gøre Ende på alt. Principet i det er så forkert. Og om det så gavnede! Men hvad gavner det noget eller noget i den mægtige Verden at et usselt lille Menneske går hen og skyder sig? Det kan være, jeg taler som jeg har Forstand til – nå ja – så har jeg da foreløbig den Forstand,
hvorpå man lever.

Søndag 13de Sept.
Lørdagaften – fri – Dunder i Kakkelovnen – Hundekulde og Blæst og Regn udenfor - ; Mørkningstime – og ene hjemme. Nådadada. (Onkel Syberg er på Rejse – og jeg har opgivet at cycle hjem med det Vejr.
Kirstine og jeg er altså alene på Gården. Akja, der er noget, der hedder: Hjemlivets Hygge –

[S. 124:]

men der er også noget, der hedder Længsler – John Emil – hvor er du – med dig selv og dine Tanker – kom dog til èn der længes med al sin Sjæl efter Dig.
Overstregede linier dækket med et foto, under hvilket der er skrevet:

Onsdag d 17 Sept.
Træt – sløj – Hovedpine med Mathematik. Aldrig Brev fra John E – den Skurk – men hvem gider heller skrive til mig elendige.
Junges Dag. Vi snakkede om Sagen derinde. Stakkels Far, der nu igen i År ligger på Rovsings Klinik og skal opereres. Mor rejste derind i Fredags. Det er meget ængsteligt, da det bliver en stor Operation. Gid i Morgen dog var forbi – at vi kan vide Resultatet. - - Og jeg har haft et dejligt Brev fra min gode Søster Mornine – det første og eneste.
Så godt og hjerteligt skreven – jeg har også været så ræd over dette Fjendskab imellem os – et Fjendskab, hvis Oprindelse jeg aldrig rigtig forstod. Men det er sært, at dette Forhold ikke skulde blive godt, før et Verdenshav var lagt imellem os. ----- .
Og da jeg ved ½ 6 Tiden kom hjem fra Kursus – var Tutte kommen! direkte fra Italien 30° R i Skyggen

[S. 125:]

Lørdag 20de
Åja – Gudskelov at alt gik vel derinde – og at vi stadig får gode Breve – det var en stor Operation. Men kommer Far blot over det – helt – så vil han jo nok senere få det godt.

Der er Dage, hvor Modet kan helt svigte én – nu har jeg i to lange Uger intet hørt fra ham – min store John Emil. Jeg har Troens Feber i Blodet – må rejse – må rejse.

Det er jo i den "dejlige" Måned September; med Dagens store og kolde Blomster – så skønne at se – men så kolde.
Og Nattens tindrende Måne – stor og rund og dejlig –men så frygtelig isnende kold.
En Uge er atter forbi – lang og trist og ensformig; med hver Dags Sorg – Bekymring – Lidelse.

[S. 126:]
Der er Tider, hvor det er en eneste Pine at være til – at skulle færdes og arbejde.
Det er så trist, at al Jorderigs Skønhed isner for èn – bliver skøn og falsk som den dejligste Kvinde.
Hvorfor bliver Du borte – Du, der alene kan give Skønheden Varme og Livskraft? Hvor er du henne – min egen store John!

[S. 127:]
[Siden omkranses af en sort ramme]
Onsdag den 1ste Oktober 1902.
Far er død; hvem kan forstå det? At vi aldrig – aldrig skal se vores egen,

gode Far mere! Å – hvor er det frygtelig sikkert – dette "aldrig".
Når jeg tænker på, da jeg så Far sidste Gang på Erikshåb (tænkte rigtignok mindst, at det blev sidste!) – da var Far så frisk og munter; vi havde en Del Fremmede – det var en Søndag – Glorups og Doktorens og Willumsen[41] og Degnens – og Far var så livlig ved Bordet – havde al sin morsomme Snak med Doktoren – og med Fru Doktor, som han havde til Bords. Da Doktoren vilde sende Sølvkanden om – troede der var Vin i – sagde Far: "Hør Små, "Lægen" savner en Karaffel Vin!" o.m.a. Og siden gik alle Herrerne nede på Engen – ved Bjælken over den store Å – og Far fandt på latinske Navne til alle Blomsterne og forklarede Willumsen – "Inspektøren" – dem. Og Vejret var så bedårende – det var sidst i August.
Og senere – jeg havde klædt mig om – skulde cycle til Odense, da min Ferie var forbi – så sagde Mor, at jeg måtte da endelig tale med Far om

[S. 128:]
min Plan, at søge Arbejde i Udlandet – for Far var altid så ked af at ["at" overstreget] høre den Slags tilfældig. Så gik jeg ned på Engen – de var da nede at se på Dedes lille Havneanlæg i den lille Å – og sagde til Far – at jeg gerne vilde tale med ham; og Far tog mig under Armen og gik opad mod Huset med mig og sagde: Nå, hvor mange skal Du så have, lille Stis?"
Og jeg blev så hjertelig glad over at kunne sige: " nej Far, det er ikke Penge".
Og Far sagde – om Planen – "Ja, det kan Du jo godt prøve på, når Du har Lyst til det".
Men var for Resten ikke så stemt for det.

Så var Far jo herude et Par Dage – som han havde været så forfærdelig glad ved, fortalt dem så meget om derinde.
Og den Dag, han skulde rejse til Kjøbenhavn om Eftermiddagen, var jeg nede i den lille Stue at sige Farvel – jeg skulde på Kursus; Far sad og snakkede med Onkel Syberg, så rask og glad ud – sagde til mig sit sædvanlige – "jeg er meget bekymret", - og lo – det var min Dumhed, Far mente. Hvor tit har Far ikke sagt: "Du er jo så <u>forfærdelig</u> dum, lille Stis!" – og så lo Far, som om han mente noget andet - så jeg tit tænkte, at Far havde mere Ret, end han vidste.

[S. 129:]
Det var allersidste Gang, at jeg så Far – for næste Gang, da var Far død.
I Mandags fik vi for første Gang i lang Tid ingen Brev derindefra – det havde jo længe været så godt – og vi slet ikke videre urolige.
Onkel Syberg var rejst til Kjøbenhavn. Da jeg kom fra Kursus Kl c 5, var der slet ingen på Gården. Det var helt tilfældigt, at jeg blev nede – sad og spillede – Klokken var vel 6, da Telefonen ringede – der var et Telegram: "Tilbagefald – Kræfterne svinder – ingen Smerter – rejser i Nat Kl 4." – Ingen Underskrift – hvem rejser? Men så opgav jeg alt Håb – og ingen Gråd hjalp – det var så fortvivlende alt sammen. Jeg vilde ringe Glorup op, men fik ingen Forbindelse.

Besluttede så pludselig at rejse derind – naturligvis rejse derind – til dem!
Cyclede op til Kaptainen at bede mig fri; han var meget deltagende - skrev nogle Togtider op til mig – rådede mig at telegrafere nu til Mor,
at jeg kom. Var oppe hos Tutte, der var hos Auge; hun rådede fra at rejse.
Traf Kirstine; vi gik op at telegrafere - : Komm "Komm" overstreget] Rejser herfra Tirsdag Morgen Kl 4 – Astrid, og sendte Lugge det. Da vi så kom ud ad Gården til – det var helt mørkt – kom Tutte os i Møde – hun havde været helt hjemme, selve Telegrammet

[S. 130:]
var kommen – og der stod: Rejs i Nat Kl 4!
Det var en Forskel! hvad vi ikke havde opgivet før, det opgav vi nu.
Men Gudskelov, at Telegrammet blev berigtiget, så vi rejste begge to Kl 4 om Morgenen.
Det var som om der kom mere Ro i Sindet, da vi først var på Vej – og Rejsen gik ret hurtigt – det var så smukt over Bæltet ved Solopgang og så vidunderlig mange Steder gennem Sjælland – med hvid Rim over Engene – og Morgensolens Stråler gennem Tågerne – og over de brogede Skove.
Kun den sidste halve Time vilde næsten ikke gå – på Banegården måtte vi jo straks kunde se, hvordan det stod.
Og sådan var det. I samme Øjeblik vi satte Foden på Perronen – fik vi Øje på den lille Flok af stille Mennesker – derhenne midt imellem de mange Fremmede. Og på deres Ansigter så vi straks, hvad der var sket. Der var Pallam og Dede – Pan, Grethe – Lugge, Junge; og det var Junge – nu som dengang – der sagde det til mig – "Det er forbi - - - Far døde Kl. 6. - - ! "
Jeg gik med Junge; og hun fortalte om det – at vi kun måtte være glade, havde Far overlevet dette, skulde han have lidt så skrækkeligt i de sidste År – som alligevel kun var bleven få.

[S. 131:]
Sygdommen var langt alvorligere, end Lægerne havde troet først. Og Far havde jo ikke lidt meget i den sidste Tid – og var død så stille og
roligt – Mor og Junge og Lugge var derinde foruden Sygeplejersken – og Junge var lige gået ned i Stuen for at hente de andre – så imens var det, at Far døde - . Pulsen blev svagere og svagere – holdt så helt op – og nogle få Minutter efter – så gik Fars Lommeur i Stå henne på Væggen – Uret som både Far og de andre havde kigget hen på så ofte i den sidste Nat. De mener ikke, at Far var ved Bevidsthed alle de sidste Timer. Men Mor var den sidste, han blev ved at kalde på. Mor skulde altid være der – hele den sidste Tid derude. Mor var bestandig den, Far spurgte først efter om Morgenen – og Mor fik Fars sidste Ord – og har nok fået hans sidste klare Tanke – og det var vel nok den Tanke, der blev ved – stadig mindre klar – indtil alt var forbi.
- . Vi gik allesammen ud på Kliniken – til Mor og Be og Tante Mis. Siden gik vi alle op til Far. Lagde så mange kønne Blomster på hans Seng. Der var så stille – og smukt. Far lå så fredeligt – der var sådan Hvile og Fred

over hans Ansigt – vores egen, gode Far! Vi havde rigtignok holdt meget, meget af Dig! - . Og hvor vi har meget at sige Far Tak for – på så mange Måder, gennem alle

[S. 132:]
de mange År. Og det er jo sandt, at vi skal være glade over, at vi dog så længe – så mange År – har beholdt ham blandt os.
Gamle Pastor Juul kom ind – det var Fars gode Ven i de sidste År, siden Præsten flyttede herind – til Kjøbenhavn. Hvert Efterår, når Far var herinde, har de haft så meget sammen – gået lange Ture -; gamle Præst havde jo omsider lært, at gå udenom det religiøse, Præsten sagde, om vi ikke skulde sige Vorherre Tak – og sagde nogle Ord – men det var jo bare godt – det var jo så velment – af en så fuld Overbevisning -! Og Onkel Syberg kom ind. Det er så forfærdeligt at se en gammel mand græde – det var med en så hjerteskærende Smerte, at Onkel Syberg sagde – og Stemmen vilde næsten ikke – "Han var min tro Ven - - - lige fra Ungdommens Dage!"
Så sagde vi det sidste Farvel til Far, og gik derfra. Til sidst var Mor alene derinde.
For at være alene ved den sidste Afsked fra sin Ven – gennem de mange, mange År.

Vi er så bedrøvede, men Mor er nok den, der mister mest. Er det ikke bitterligt tungt at miste den, som hun har levet et langt – og vi kan jo sige lykkeligt

[S. 133:]
Liv med. Der er så mange lyse og gode Minder om Far. Og han var sig selv til det sidste – med sine små, morsomme Indfald. Sin Natsygeplejerske kaldte han "Nattens Dronning". Og en Dag Pastor Juul var gået til at tale en hel Del om Religion ved sit Besøg – så sagde Far bagefter til Mor: "hvor mange små "Sprichwortwer" han havde lært af Fru Charlotte i Dag!" - Og en Dag havde Far sagt til Mor, at det dog ikke var så slemt, om han nu lå her og døde – "de Tårer tørrer snart!" Så græd Mor – kunde slet ikke mere bevare sin Fatning – sagde, at det måtte Far dog ikke sige, vi kunde jo slet ikke undvære ham – " og tænk alle de mange Mennesker, som holder så meget af Dig!" og så sagde Far, at de nok sagde så meget godt, men han var slet ikke så god, som de sagde alle. Men det var Far.

Om Aftenen rejste Onkel Syberg og Tutte og Be og jeg hjem igen. Var herude Kl 12 om Natten. Vi lå så længe og talte sammen, Be sagde, der var jo så meget kønt og trøstende at tænke på – at Far ikke levede sinesidste År som et åndeligt og legemligt Vrag – ligesom Bedstefar f Eks – men tog den kraftige Beslutning at vove denne store Operationen, hvis Livsfarlighed var

[S. 134:]

Far bekendt. Vovede dette sidste farlige – og faldt på Valpladsen. Og nu står han for os netop som vi har kendt ham i alle de gode År – så stor og personlig og ejendommelig, som vi elskede ham. Så rolig og behersket – selv overfor den sidste, svære Opgave – at skulle dø.
Harmoniens Skønhed er over det Hele. Og vi må ikke falde sammen – for – som Be også sagde – det er jo mange og lykkelige, glade År, vi har haft med Far. Jeg vilde så gerne sige alt det smukkeste og bedste om Far – men Ord er jo så små og fattige her.

Stakkels Mornine og Elle – der nu er så alene ovre i Amerika! Der blev telegraferet til dem Tirsdag Middag Kl 1 – de har det 6 Timer efter – det er Kl 7 Aften hos os – men hos dem er det også Tirsdag Middag Kl 1 – det er jo en hel anden Verdensdel – en anden Verden – ak ja, hvem der vidste, hvor mange Verdener der er i det uendelige Rum – Livet og Døden. - .

Be og jeg var i Byen sammen – nu er det jo alt det sorte Tøj, som der skal tænkes på. Siden skrev vi begge to til dem i Amerika.

[S. 135:]
Gik så på Banegården – traf der Onkel Syberg og Tutte. Lidt efter kom Toget fra Kjøbenhavn – med Mor og Junge og Lugge. - .

Da vi kom her ud til Gården, var Tante Visse her. Ja, den Stakkel – jeg tror næsten, at Far var én af de få – om ikke den eneste – hun holdt rigtig af.
Efter Middag sad vi allesammen oppe i den store Dagligstue – der er jo foreløbig så meget at tale om – om al denne sidste Tid. Og desuden en hel Del om Begravelsen på Mandag. Vi vil bede Fars gode Ven, Pastor Sørensen, Husby samt Stiftsprovst Balslev – der jo også stod Far nær – om at tale. Vi er alle så trygge overfor dem – de kendte Far så godt og forstod at skatte Far – selv om også hans Anskuelser overfor Religionen ikke var deres. Hele Fars Liv viste dem jo også, at det ikke er "Troen" alene der skaber et godt Menneske.

[S. 136:]
til "Godsforvalteren", og det var han så.
Det er så forfærdelig at tænke -: Mandag ["Mandag" overstreget] Tirsdag Aften var der Brev til Far fra Mornine – hun begynder med, at hun egentlig vilde have skreven i forrige Uge – Far var død om Morgenen. Var det kommen forrige Torsdag – vilde Far have nået ikke alene at få det – men også at have Glæde af det også.

Hvorfor skal den Skæbne ramme Mornine? det sidste Brev, hun skrev til Onkel Carl, som hun holdt så meget af – det kom tilbage med Påskriften: Adressaten er død i Dag; og på den Måde hørte Onkel Emil – der var Postexpedient, at hans Bror var død. Og Onkel Carl var forladt af alle Mennesker – syg og ulykkelig.
Far døde dog blandt alle dem, han har levet sammen med og holdt af. Har haft en stor Familie, der elskede ham så højt – og mange, mange Venner – der virkelig var Venner. Og vi må ikke klage – nu har Far

overstået det, der er det allersværeste for alle Mennesker – den ubegribelige Død.
-. -. -.
[S. 137:]
Torsdag d 2den Okt.
Der er så meget at gå om – nu med alt det sorte Tøj. Mor er så rolig. Med Posten var der endelig engang Brev fra John – det gjorde mig så godt. Jeg skrev straks et langt Brev – og fortalte ham så meget – jeg vil jo så gerne, at John skal holde af Far også. Allerede i Går sendte jeg ham nogle Linier om, at Far var død. Be kom med 9 Toget fra Kerteminde for at prøve Kjole herude. Vi samledes her Kl ½ 6 til Middag. Det er så godt, at vi er så mange – og at vi alle kan være samen her – og være hos Mor. Om Aftenen fulgte Tutte og jeg Be og Junge ind. Stakkels lille Junge, der skulde rejse ene hjem med sidste Tog – komme alene til Erikshåb. Og Be skulde jo på Rejse ene – og hun gruede nu sådan for Turen alene fra Banegården om Natten – Las kan jo ikke gå fra Børnene; han har været så rørende i al den Tid Be var borte – har passet Børnene – gjort rent og lavet Morgenmaden – Middag og Aften spiste de hos de Gamle, Og Gartner Allerup havde sagt til Be, at alt det kønneste, Lundsgaards Have havde af Blomster, det stod til vores Rådighed. Alle Mennesker – både nære og fjernere – Venner og Bekendte – alle er så deltagende og gode. Far havde mange Venner. Stiftsprovst Balslev sagde til Mor, at han vilde jo så gerne tale – kunde han blot gøre det godt nok.
[Indlagt i dagbogen følgende hæfte:]
[Forsideteksten fortrykt og indrammet i sort. Over den et kors:]
Ved
Godsforvalter A.C. Warberg´s
Begravelse
Andelsbogtrykkeriet i Odense.
[S. 1 i begravelsesfolderen:]
I Kirken.
Som Dug på slagne Enge
saa falder Livets Ord
paa Kristnes Sottesenge,
i Sky da Haabet gror
og Trøsten over Døden
deraf er Førstegrøden,
forsvunden er derved
al Dødens Bitterhed.
Som Sol gaar ned bag Lunden
i Havet lyseblaat,
i Sommer-Aftenstunden,
mens Fugle kvidrer smaat,
saa gaar den Sjæl til Hvile,

i Færd med sødt at smile,
som føler, i sit Ord
hos os vor Herre bor.

Som let vort Legem gyser
i Sommer-Morgengry,
mens Morgenstjernen lyser
og lover Dag paa ny,
mens Sommerdagen gryer
i hvide Morgenskyer,
saa er, med Livets Lys,

Lær mig, o Skov, at visne glad,
som sent i Høst, dit gule Blad,
er bedre Foraar kommer!
Der grønt mit Træ skal herligt staa
og sine dybe Rødder slaa
i Evighedens Sommer.

[S. 2 i begravelsesfolderen:]
Lær mig, o lille Trækfugl, du
at svinge mig med frejdig Hu
til ubekendte Strande!
Naar alt er Vinter her og Is,
da skal et evigt Paradis
mig hisset aabent stande.

Lær mig, du lette Sommerfugl,
at sønderbryde tunge Skjul,
som nu min Frihed tvinger!
En Orm jeg kryber end paa Jord,
snart flyve højt med lette Flor
de gyldne Purpurvinger.

Du, som fra Skyen smiler hist,
min Herre, Frelser, Jesus Krist,
lær mig at tvinge Sorgen!
Sving for mig Haabets grønne Flag,
Langfredag var en bitter Dag,
men skøn var Paaskemorgen!

Lyksalig, lyksalig hver Sjæl, som har Fred!
Dog ingen kender Dagen, før Solen gaar ned.

God Morgen, god Morgen! sang Fuglen paa Kvist,
tit saa den Aftensolen bag Fængselets Rist.

Tit dufted, tit nikked Smaablomster ved Gry,
før Aften laa de knust under Haglvejrets Sky.

Tit leged Smaabarnet i Morgensol rød,
ved Kvæld laa det paa Lejet saa stille og død.

Paa Jorden ej lever saa salig en Sjæl,
jo Lykken kan omskiftes fra Morgen til Kvæld.

Lyksalig dog Sjælen, som kender Guds Fred,
skønt ingen kender Dagen, før Solen gaar ned.

God Morgen! vi sjunge med Fuglen helt fro,
skal selv i mørke Fængsel til Natten vi bo.

Guds Børn kan sig glæde som Blomster ved Gry,
skal selv de ligge knust under Aftenens Sky.

[Begravelsesfolderens bagside:]
Som Barn kan jeg frydes i Morgensol rød,
om ogsaa jeg før Aften er stille og død.

Guds Fred og god Aften! vi sjunge ved Kvæld:
Vor Herre selv bevare hver flygtende Sjæl!

Lyksalig, lyksalig hver Sjæl, som har Fred!
Guds Fred er Sjælesolen, som aldrig gaar ned!

Ved Graven.
Kirkeklokke, ej til Hovedstæder
støbtes du, men til den lille By,
hvor det høres trindt, når Barnet græder,
og inddysses blidt ved Vuggesang.

Mens som Barn paa Landet jeg var hjemme,
Julemorgen var mit Himmerig,
den du meldte mig med Englestemme,
kimed klart den store Glæde ind.

Højere dog stemte dine Toner,
naar de med "den gyldne Sol" frembrød,
kimed: Støv, oprejst er din Forsoner,
stat nu op i Paaske-Morgengry!

Lifligt dog det klinger helst om Høsten,
i den stille, svale Aftenstund,
gennem Jorderig gaar Himmel-Røsten,
kalder Sjælen til sin Hvile ind.

Derfor nu, naar Aftenklokken melder:
Solen sank, og Fuglen slumred ind,
da mit Hoved jeg med Blomsten hælder,
nynner sagte mellem Bedeslag:

Kirkeklokke! naar til sidst du lyder
for mit Støv, skønt det dig hører ej,
meld da mine kære, saa det fryder:

[S. 138:]
<u>Fredag d 10de.</u> Okt
Er så i Gang med Læsningen herude - mine Lieutenanter var så flinke og

deltagende imod mig – og de havde sendt en dejlig Krans til Fars Begravelse i Mandags.
Men først og sidst: John – min Ven – har ikke svigtet mig i denne mørke, tunge Tid – han skrev strax et langt, godt Brev til mig – og i Går fik jeg et stort og særdeles udmærket Portræt – det første jeg har ejet af ham – og det er så klart og levende, det er, som jeg havde ham i egen Person. Og alle mine Ønsker går nu ud på, at blive færdig her – og så rejse til ham – og så er mit Ønske blot, at blive ham god.

Det er så svært, så svært at "læse til Examen" – netop nu – skønt jeg bruger al Energi for at holde Tankerne samlede – så er de dog hvert Øjeblik langt borte – snart i Fortiden – ved alt det derhjemme fra, mens vi havde Far – så i Fremtiden – hvordan skal det gå alt sammen?
Allerhelst rejste jeg strax på Stedet ned til Johnn – og blev hos ham alle mit Livs Dage.

[S. 139:]
Tirsdag 21de Okt.

Det hændte en Dag – netop for 8 Dage siden, at Kaptainen på Kursus oplæste enhvers Dom. Af det Hold, der i Fjor begyndte at læse samtidig med mig, bliver der kun èn foruden mig indstillet til Examen nu til Jan. Hvem skulde tænke – jeg er altså virkelig (foreløbig) censureret til Indstilling – trods langt under ÷ i Mathematik. Det kom for mig som en stor og glad Overraskelse – for det var jo dog kedeligt for dem hjemme – og Onkel Syberg – om jeg slet ikke kom op; og desuden i så Fald skulde jeg mulig læse om et halvt År – den i Forvejen lange Ventetid skulde end mere forøges.
Men det gav mig al min Energi tilbage – og jeg har siden læst daglig C 8 Timer foruden de 5 Timer på Kursus – og er stedse frisk som en Fisk.

Jaja, får jeg Examen – så gir det mig virkelig en Smule Tro om, at der dog måske er en Klat Begavelse alligevel – for jeg har såmæn ikke læst for meget i denne Tid – og har der navnlig ikke spildt mange Timer af en frivol og let Sommer på tørre Bogkundskaber. Nå - der er jo også anden

[S. 140:]
Kundskab til end den, man læser i en Bog. -- .

Fører ved Siden af den megen Læsen nu – en udstrakt Korrespondance med alskens danske Kvindeforeninger – funden i Statskalenderen.
Det var Sekretær Kragh,[42] der med kolossal Elskværdighed en Dag gav mig en hel Del Råd og Anvisninger.
Alle de private, jeg hidtil har forsøgt mig med angående Plads i Berlin, de har ikke hjulpet mig.
Jeg slår nu min Lid til Offentligheden.
Hvis det også slår Fejl – ja, hvad så?
Kun det står fast: jeg må og skal til Berlin til 1ste Marts.
Og vèd så nogenlunde, hvad dette Skridt er ensbetydende med. Men der

findes et eller andet Sted et Vers – sålydende:
Nej! giv Dig ærlig hen –
og husk: jo mer Du yder –
Des mer Du får igen!
Det gælder alt, vi nyder.

For mig selv – for mit eget Vedkommende – da er jeg nu bleven klar over Tingen. Og jeg vèd, at jeg tør give Afkald på alt, hvad der hidtil nu var mig kært, dersom Valget stod imellem dèt – og John.
Men dét, der er så svært, det der volder al min Sorg – Uvished – Bekymring – det er dette: at skulle volde Mor denne Sorg. Hvorfor skulde jeg, så lille og ussel, for min egen Lykkes Skyld – have Ret til at bringe denne Sorg

[S. 141:]
over min egen Mor, der altid – fra det Øjeblik, denne Mor satte mig i Verden – har været så god, så opofrende. Og for Mor vilde det jo blive: en stor Skam, der overgik Familien – og hvad næsten værre var – man vilde sige, at det kom altså ud af den frie Opdragelse, Far gav os. - . Dette er det, som piner. Overfor Far, som nu er død – og Mor, der lever og sørger derhjemme, kan jeg ikke få mig selv til at handle, som mit Hjerte tilskynder mig det. Og John! Ja, jeg tror nok fuldt og fast, at netop vi to kan gøre hinanden lykkelige – eller dog på den bedste Måde hjælpe hinanden igennem Livet. Men jeg er ikke sikker på, at Johns Tro derpå er så stærk som min; var den det – så kunde han umulig se på, at jeg bragte ham dette store Offer – at give Afkald min hele min Familie, som jo uafvendelig vil blive Følgerne, dersom vi ikke bliver "lovformelig" gift.
I dette Punkt er det, at jeg så dårlig kan forstå John, og det er dette, der undertiden får Tvivlen til at vokse sig så stærk i mit Hjerte. Han vil ikke bøje sig ind under de gamle Vedtægter, ikke: "træde i sin Farfars Fodspor". O, derfor skal vi leve frit med hinanden. Jeg ser ikke den ringeste Ære i at trodse et stort Samfund, som slet ikke kommer os ved. "Hvad rager vort Ægteskab dog Samfundet? Lad så være, at det frie Forhold mellem Kønnene er Idealet på Jorden. Jeg har ingen "færdig" Mening om den Ting; det forekommer mig blot, at det i sidste Instans dog kommer an på de to selv, hvorledes de vil leve, om de er lovformelig gift eller ej er jo dog i sig selv en helt ligegyldig Ting.
Hver Verden siger er i hvert Fald mig ganske ligegyldigt. Men – når man nu har en Familie, for hvem det ingenlunde er ligegyldigt – hverken hvad Verden siger, eller hvordan man

[S. 142:]
lever – så er det dog en helt anden Ting.
Familie? Ja, Mor. Nej, jeg kan ikke gøre det. Har ingen Ret heller. Det vilde være den ondeste Hensynsløshed.

Det kan være, jeg tager for tungt – for "realt" på denne Ting. Det er dette med Børnene. Jeg vèd og føler så sikkert, at jeg vil få Børn. Og

en sådan Affaire går ikke sporløst hen! Og selv om det nu også kunskjules for Mor – jeg vilde ansè dèt for en Ulykke, at blive nødt til at skjule det der er det smukkeste af alt på Jorden.
Jeg vil ikke skamme mig overfor noget Menneske ved at føde et lille Barn til Verden. Men overfor Mor – Mor alene – vil jeg føle Skam ved at føde Barn – ugift.

Hvornår – hvornår – skal det lykkes mig at blive klar over, hvad Ret er i alle disse sære Spørgsmål.

Onsdag 22de Okt.
Junges Spilledag herude. Vi hører lidt derhjemmefra. Det er dårligt med Mors Hoved – naturligvis; alle disse Visitter – alle disse Masser af Breve, der stadig kommer; det er så velment – så smukt; men hvilket Hoved kan dog bære dette? Atter og atter at bore i de blødende Sår. - - Lille Dora er skudt – Mor ved det vist ikke endnu. Naturligvis måtte den ikke komme i fremmede Hænder; så mange, mange Ture Far selv har kørt med lille Dora! Og Dede har redet den fra han var en lille Dreng – Be og Junge og jeg har kørt den – så mange god Tur. Det var så kendt – når vi om Forår – Sommer – Efterår – kom henne på Åbroen –

[S. 143:]
og Dora stod dernede på Engen. Og Munter – stillede til Leg – anbragte et stort afgnavet Ben foran Dora og forsøgte på den tydeligste Måde at lokke Dora til at rende efter Benet.
Og Muntermand selv – hans Timer er vel også talte.

Fredag 23de Okt.
Daglig indløber Breve med min egen Udskrift – kedsommeligt. Det er fra alle disse velsignede Kvindehegn – og Stakitter, som jeg har anråbt om Bistand – og nu henviser den ene mig til den andens Forening – indtil endelig i Dag en venlig Diakonisse "Søster Sofie Zartmann" gir mig Adresse på en Verein i selve Berlin.
Men fra John har jeg ikke hørt uden den ene Gang – og nu erTålmodigheden som sædvanlig forgået mig – og hver Aften, når jeg træt kommer hjem og der stadig ingen Brev er så bliver jeg så træt og tung i Sindet – og en nagende Tvivl stikker Hovedet frem. Endnu har jeg været stærk – har ikke skrevet til ham i 14 Dage; men for det første kan jeg snart ikke holde ud længere uden at skrive – og for det andet -: jeg tror slet ikke, at John lægger Mærke til, hvor jeg dog straffer ham – med Tavshed.
Den Stakkel er naturligvis så optaget af sin store Roman, som skal arbejdes om – og har ved Siden af "Brødjournalistikken", som nok er mindre interessant. "Gid jeg dog var dernede at styrke og opmuntre ham!

[S. 144:]
Lørdag 25de Okt.
Det går for Resten temmelig fint med Læsningen – det er utroligt, hvad selv en svag Hjerne kan døje af Arbejde, når man for Alvor vil tvinge sig

selv.
Og Løsenet er jo foreløbig: at få Ende på Examen. Visit hos Kraghs; de har hjulpet mig med Udfærdigelsen af det tyske Brev. Er forfærdelig fine og dannede og elskværdige Mennesker. Lula[43] er: "en Fandens rask Tøs". Nå, det skidte går nok af – og dette er da altid flere Gange bedre end de flittige og artige Hængehoveder.

Søndag 26de Okt.

Oppe hos Allerup fra Kl 10 – til 1½ at regne Opgaver. Blev bedt ned i Stuen til Kaffe med ham og Fruen. Det er skam enestående elskværdigt forinden ["forinden" overstreget; "efter" indsat over linien] 3½ Times Ærgrelser af mig – byder de mig Hygge i Familiens Skød. - . Læste Resten af Dagen. Træt – ked af det. Savner John – eller i det mindste et Livstegn.

Tirsdag 28de Okt.

Efter Kursus et lille Vip oppe på Klostret hos Tante Tille. Der er så bedårende stille og fredeligt – og Tante Tille holdt så meget af Far. Det bliver slet ikke lettere, eftersom Tiden går – dette at undvære Far – åh – når vi dog tænker tilbage

[S145:]

på den svundne Tid! Og så kort Tid det er siden, at Far levede – frisk og munter i blandt os. For os Børn altid den store – kloge - , som vi så op til og beundrede. Forbi – for evig og altid – det er som Hjertet skal slides sønder ved denne Tanke.

Onsdag 29de Okt.

Kunde ikke udholde længere – sendte Brev til John – på trods af alle gode Fortsætter om denne Gang virkelig at holde tappert Stand – og "straffe" ham så længe, at han måtte skrive.
Brydes må alle Slægtens Bånd.
Jeg tager min Hjærtenskær ved Hånd –
Bort fra de banede Veje!
Ham alene at eje!
Det gælder i Verden om Friskhed og Mod
- Var Indsatsen stor – bliver Lykken og god.
Og hellere vove, hvad kærest vi har –
End intet at vove – og dø som en har!
Brydes må alle Slægtens Bånd –
Jeg tager min Hjærtenskær ved Hånd!

[S. 146:]

Men da jeg i Dag kom hjem fra Kursus –
nåda! Skandalen! Strax mærkede jeg ingenting – de sad ved en lille hyggelig Middag med Haresteg og Rødvin – Junge var der.
Jeg snakkede med Junge om det alt sammen hjemme – det går godt, Mors Hovede er ved at blive bedre. Pludselig mærkede jeg, at Onkel Syberg sad ganske stille – sagde ikke et eneste Ord, Nå, jeg troede, han

var dårlig.
De rejste sig og gik op i Dagligstuen – jeg indtog alene den Ret, jeg kom for sent til.
Så kommer Tutte: kom ind til mig, når Du er færdig!" Nåda – det er vel ikke noget galt; vi gik strax ind i hendes Stue. Jo, så galt det bare kan være!" - - Gloruperne havde i Går været oppe hos Onkel Syberg – for at meddele ham hele Augeafairen – de kunde ikke tie længere - - han var sådan – og sådan – havde været Klovn – ført et frygteligt Liv – Konen levede nok endnu – osv – osv - havde naturligvis intet trukket fra.
Om Tutte siger man jo det allerværste, hvilket i Folks Øjne nok er, at hun skal have en "Lille". Fru Ma – den gamle Mær og Møgflab har naturligvis sat det i Glorups – de gode Glorups er såmænd ikke gået til Onkel Syberg for at sladre – men kun i den bedste

[S. 147:]
Mening. Nå – hele Byen snakker om Tutte og Auge – fra mange andre Sider er den kommen til Onkel Syberg [Tegning]
Da Junge nu i Dag kom med 12 Toget, var O. Syberg på Banegården for at snakke om det. Han var forfærdelig ulykkelig og ked af det. Junge trøstede så godt hun kunde med, at det dog vist var alvorligt ment. Onkel Syberg sagde, at han havde bestemt èn Gang, at han aldrig skulde sætte sig imod, hvem hun så valgte. Men denne! og hvem vidste, om Konen ikke levede! Foreløbig bestemtes, at Tutte skal rejse med Junge hjem samme Aften – fra denne Beslutning kunde O.S. ikke rokkes. Foreløbig måtte Tutte ikke vide, at O.S. vidste alt, Junge skulde invitere hende fra Mor.
Det blev jo Komediespil – naturligvis satte Junge Tutte ind i Sammenhængen strax, da hun kom herud. Tutte beherskede sig mesterligt
ved Middagsbordet. De havde ringet Gelskov op. Telefonen – det kom, mens vi spiste. Uheldet vilde, at Mor selv var til Stede – Junge sagde "Ja, Tutte kommer så med i Aften, så Gæstekammeret bliver vel gjort i Stand". Mor sagde selvfølgelig – og højst interesseret – det var da morsomt – men Johanne, sig mig dog hvordan det kan være" - , men Junge slog det hen og ringede af.

[S. 148:]
Der herskede en dump Understrøm af Uhygge hele Aftenen – på Bunden af Ligegyldigheden, som vi alle måtte fungere indbyrdes.
Når vi kunde, trak vi os tilbage. De rejste så med sidste Tog. Mor skulde sendes herud at forhandle – Tutte fik Auge sendt Bud, at han skulde komme Fredag Aften.

Torsdag d 30de Okt.
Vi er alene, Onkel Syberg er flink og venlig, ser dog forfærdelig nedbøjet ud – vi taler naturligvis ikke et Ord om "Sagen" som jeg formodentlig er uvidende om.

Fredag 31de Okt.

Varme på Kamret – Examenslæsning. Men jeg er helt og holdent optaget af Affairen. For når jeg kommer hjem i Aften. Kl 6 – så kommer ["kommer" overstreget] er Mor her. Og noget senere, vil Hr Auge ankomme. Arme Fyr, der med sit ufuldkomne Dansk skal løbe Storm mod to skummende Fjender. Nå, forhåbentlig har de præpareret Mor hjemme til Forsoning – så Mor nok søger at mildne Onkel Syberg. Jeg kan

[S. 149:]

ikke skjule for mig selv, at jeg er en Del nysgerrig efter at høre, hvorledes den spænder af - Auge taler jo frygtelig gebrokkent – hvordan vil det dog stå til en så alvorlig Sag? Det er lige ved at forekomme mig en Del humoristisk.

Nå, det gik jo. Auge var – som han plejer. Snakkede om alt andet end Sagen – snakkede, gestikulerede og lo. Onkel S. bebrejdede ham, at han havde ladet Tutte gå op til sig at spille, da det jo nu havde spoleret hendes Rygte aldeles. Og han kunde jo nok forstå, at så længe han var her i Byen, kunde Thora ikke være her. Og, han måtte også kunne forstå, om både Mor og Onkel Syberg betragtede Auge med Mistro – først fordi ham jo var vildfremmed – tilmed Direktør i den skrækkelige Bule, men dog mest, siden han havde kunnet handle så letsindig med Tuttes Rygte. Han sagde, at Forholdet bestandig kun havde været som et Venskab mellem Broder og Søster – absolut ingen Forlovelse (hvad Tutte havde sagt!) men – og han var ved at rejse sig for at gå – han vilde ikke stå i Vejen for "Fräulein Thora" – han skulde nok rejse bort og ikke lade høre fra sig mere. (Jeg hørte det hele inde fra Spisestuen – og harmedes over hans sidste Udtalelse.) Men så faldt Mor ind – om

[S. 150:]

han da også var sikker på, Thora så let kunde give Afkald – ellers kunde hans Tilbud jo kun lidt nytte. - - - -Onkel Syberg sagde fremdeles, at han ikke ringeagtede Auge, fordi han var Musikdirektør i en Varieté – indrømmede, at han naturligvis derfor godt kunde være et hæderligt og godt Menneske. - . Men Konen? Auge fortalte omstændelig derom. Han var ved at få ordnet en Skilsmisse,
fordi hun var utro, da Svigermoderen en Dag meddelte, at nu var Auges Kone død. Siden havde Folk rigtignok sagt, at hun ikke var det, og at han derfor nu i Underhandling med en Sagfører for at Attest på Dødsfaldet. Meget blev der snakket – han forlod Huset – meget rørt og taknemmelig (?) – og snakkende. Fra Onkel Sybergs Side stod det på, at han (Auge) naturligvis måtte få Thora, men han måtte selvfølgelig først skaffe Beviser for sin første Kones Død – dernæst opgive den for Tutte så upassende Stilling ude på Bulen – og – last og least – bevise at han kunde forsørge en Familie. -
Da han var gået, gik jeg ind til den; og vi snakkede hele Aftenen. Det blev bestemt – og jeg synes det er en god

[S. 151:]

Ordning, at Tutte foreløbig bliver på Erikshåb. Tutte vil have det så knusende godt af det. Og hvad Forbindelsen angår – det er dog aldrig stor Skade til, at lade Tiden prøve dette Forholds Varighed.
Jeg er personlig meget ulykkelig ved Tanken om, at Tutte skal have Auge – jo mere jeg ser på hans Ansigt, des æklere forekommer det mig. Og så er det så sørgeligt at se på Onkel Sybergs store Fortvivlelse.

Lørdag 1ste November

Mor skriver et langt Brev til Tutte – vi kan ikke sige andet – de tager med stor Hensynsfuldhed og Kærlighed på hele denne Sag, som man dog godt kan forstå, for dem må være ganske rædselsfuld. - . Da jeg kom hjem fra Kursus, lå der et langt Brev på elleve Sider (!) til
mig fra John. Javist! Det er Kniven på Struben nu. Han tror, jeg citerede J.P. Jacobsen –
Brydes må alle Slægtens Bånd –
Jeg tager min Hjærtenskær ved Hånd
- Bort fra de banede Veje –
Ham alene at eje!

[S. 152:]
tror ikke, jeg har prøvet Ordenes Vægt.
Men det har jeg – og har truffet mit Valg – og valgt John. Det må være. Guderne må være mit Vidne – dette er sagt efter Tvivl – og Kamp – men det hjælper ikke.

Søndag 2den Nov.

Det er, som Hjernen skal sprænges eller Hjertet virkelig holder op at slå. Her ser jeg på Onkel Sybergs og Mors Elendighed over Tutte – og hvad er hendes Brøde?
Hendes Mand er i det mindste det, de kalder "retskaffen" "hæderlig". Langt højere skal Buen spændes – og Tusind Gange lavere Forventningerne sættes, når Turen først kommer til den næste – til mig.
Mor og jeg gik en lang Tur sammen op i gennem Skovene om Formiddagen.
Talte om så mange Ting – om Planer for den og den af os. Også om mig blev Talen, og Mor talte om, om jeg dog ikke alligevel kunde få Lyst til at komme over til Elle, hvis de nu får bedre Råd derovre, kunde gi mig en god Løn, så jeg kunde nyde Livet. Jeg led alle Samvittighedens Kvaler,

[S153:]
tav mest stille. John har sagt, jeg skal vente med min Uro efter Plads til senere – ikke binde mig – muligt er det nemlig, at han til Foråret er over alle Bjærge! -
Nu i Eftermd. er de kørt en Tur, Mor og Onkel Syberg – mens jeg – har skreven dette Brev til John; men mit Hjerte er tungt, og jeg synes, at Livet til Tider er mer håbløst og indviklet – uforståeligt, end et Menneske kan magte. Men Beslutningen er taget – dette Brev, som følger, har jeg skreven til John.

---------- :
""Hvad det tjener til? Ja, det er det store ulykkelige Spørgsmål for Mennesker. For Livet er så meningsløst kort – Døden så altfor betagende mægtig – det store "Intet" er lige håbløst for alle dem, der elsker og tænker. Hvad tjener et Menneskeliv til! Men vi Mennesker er jo ikke skabt til at ofte os selv på den store Fjendes - Samfundets Alter. Har enhver ikke Lov at skabe sin egen Verden – sit eget Samfund – langt rigere og skønnere end Fjendens? findes der ikke i ethvert Menneske Trang til Lykke; tjener hans Liv da ikke til at søge denne Lykke? - . Du har skrevet et meget

[S. 154:]

alvorligt Brev til mig, og jeg skal besvare det, så godt jeg kan. Det jeg formår, skal jeg klare for Dig af alle de vildsomme Tanker, der i så lange Tider har opfyldt min Hjerne. Det er, som Livet med hver Dag bliver tungere – vanskeligere at leve, med hver Time vokser det store Spørgsmål sig større – hvad er Ret – hvad Uret. Tør et Menneske for egen Lykkes og Overbevisnings Skyld bringe den største Sorg over de Forældre, der har sat ham i Verden? Det er så let at råde sig selv, at vide, hvad man tør vove for sig selv; men det er så hjerteskærende tungt at skulle volde den Sorg, der giver os deres Kærlighed og deres Tillid: Dette er det, der stedse har gjort mig så uvis – og så bedrøvet. For mig selv – John! hvor kan Du tvivle – hvor kan Du spørge? Skulde jeg elske et Samfund, der vil afkredse mig en ussel lille Plet på Jorden, hvorfra jeg aldrig turde vove at komme videre. Et Samfund – der vil gøre Hvermands Kår til mine – og om jeg ej er lydig – da berøve mig alt, hvad jeg har haft kært.

Nej, nej – så lidt som Du – skal jeg nogen Sinde lade mig magtblinde for Livet noget Sted – eller i nogen Stilling. Men fordi vi øjner et Ideal – dunkelt aner, hvad der vilde være godt – derfor er jo ikke alle Spørgsmål løste. - .

[S. 155:]

Når min Hjerne har tænkt sig træt over dette: om jeg kan få over mit Hjerte at gøre min Mor så stor Sorg, så tænker jeg på vore Børn, som vi skal give den store Elendighed i Vold, som Livet kan byde – uden at vi kan hjælpe dem. Atter og atter har jeg tænkt på det altsammen.

Og jeg tror, at jeg endelig engang fandt Svar. Jeg tror, at den Mand og Kvinde, der virkelig holder af hinanden og tør vove selve Livet med hinanden, de kan og skabe Lykke, der vejer op mod al den Sorg, der findes i Verden; er Uret begået, da kan den og sones ved selve den Ærlighed og Troskab, hvormed de to vil søge at holde ud med hinanden. Og jeg tror, at et Offer til Slægt og Børn var større Uret imod os selv, end den Uret, vi begår imod dem. Og vi må huske, at vi i det mindste frir vore Børn for meget af den smertelige Forsagelse, vi må underkaste os.

- - - .
Dette er den Slutning, jeg er nået til, gennem Kamp og Tvivl – og Smerte.
[S. 156:]
Jeg sagde Dig dette i mit sidste Brev – i Ord, der kom lige fra Bunden af mit Hjerte – var født af min store Sjælekval – og Du beskyldte mig for at citere! troede ikke, at jeg forstod Ordenes Vægt.
Men Du skal vide, min kæreste Ven – til Dig alene er de talt, og det er din egen Pige, der har sagt de stærke Ord til Dig:
Brydes må alle Slægtens Bånd!
Jeg tager min Hjertenskær ved Hånd
- Bort fra de banede Veje
Ham alene at eje!
Hellere vove, hvad kærest vi har –
End intet at vove – og dø som en Nar.
- - -.
Og jeg ved fuldtvel, hvad jeg har skrevet. Jeg vèd, hvad jeg vover, og hvad jeg gir Afkald på. Men på den Indsats kan der og vindes dèt, der er mere værd end alt andet i Verden.
Nu har jeg svaret Dig, men synes dog dum, jeg har sagt en Brøkdel af alt det meget, der lå mig på Sinde. Jeg læser igen Dit Brev – og det er, som jeg savner noget deri.
Undertiden er Din Tale så hård, at den lyder som en Trudsel; Du tør ikke være
[S. 157:]
god ved mig, fordi Du frygter dermed at give et Løfte. Ikke sandt? Du tror at Sandheden og Ærligheden i Dit sidste lange Brev nu endelig skal gøre mig angst – jage mig fra Dig! Men Du glemmer, at jeg allerede for længe, længe siden har vidst og forstået de Ting, Du nu skriver om. Det kan være, at jeg ofte har skudt fra mig alle Tanker derpå – opsat til videre. Men i senere Tider er det rykket nærmere. Ved min store Sorg over Fars Død, var det stadig Dig, mine Tanker søgte, efter Trøst! Og Dig er det, at min Længsel står til – og alt mit Håb. Større og større har den Tanke vokset sig, at jeg ikke kan undvære Dig – og Du ikke heller mig. Så rykker Livet nærmere ind på èn og forlanger åbent Svar på alle Spørgsmål – og så kræves da Handlingen af os. - .
Kan Du tro bedre på mig nu? Du ser, jeg har Villien. Lad så Tiden vise Dig Evnen. Jeg er så uendelig ensom her – midt i Kampen for at sønderrive alle de Blodets Bånd, med hvilken jeg er bunden så fast til min nærmeste Slægt, som jeg elsker. Og min Sjæl pines i Længsel efter et kærligt Ord fra Dig – efter de mange kolde, tvivlende, Du alene kan give mig Mod i den store, svære Kamp. Din Hjælp skal jeg blive, når vor Tid kommer – hjælp Du nu mig – og løn ikke med Tavshed alle disse mine Ord – skrevne med Hjerteblod. Jeg beder
[S. 158:]

Dig så hjertelig, John! Send snart Svar til den, der længes; svar på, om Du nu tror mig bedre – om Du nu forstår, at jeg kan og vil vove alt – og ofre. Tror Du ikke, min Hjerne er i Oprør! Du skulde vide, hvad for rystende Ting her foregår i disse Dage – så oprivende – så fortvivlende at se på. Mor er her i Anledningen. Mor er her, mens jeg skriver dette Brev til Dig; forstår Du, hvad dette vil sige? Mens jeg går her og ser på Mors og min gamle Onkels Elendighed over min Søster – skriver jeg dette til Dig!
Så snart jeg har modtaget Dit Svar, skal jeg skrive igen og meddele lidt af, hvad her går for sig; samt foreslå Dig forskellige Ting.
Tag så til Slut alle gode Hilsner – min egen, kæreste John! Og vær forvisset om, at også jeg "altid længes efter at høre fra Dig".
Din Astrid
- - . ""

[S. 159:é
Nu er det skrevet og sendt – og det er, som om allerede èn af de store Porte er slået i bag ved mig; én af de store Porte, der måske aldrig åbnes mere –men for evigt skiller mig fra Fortiden – med alle dens lyse, glade Tider – og al dens Sorg og Bekymring.
Jo, jeg vèd nok, hvad jeg går ind til – men jeg vèd også, hvad jeg forlader. Og jeg ønsker næsten, at jeg med Tiden kan rejse så stort Had imod mig – at Sorgen over mig kan blive mindre.
Men det er håbløst tungt, at skulle tænke sådanne Tanker – nære sådanne Tanker ["Tanker" overstreget]. Ønsker.

November 1902.
Så modtog jeg da Svaret; så jublende glade var alle Ordene deri. Det var en Livsglæde – så strålende frisk og skøn. Og der stod: Du vil selv foreslå, så venter jeg da Dit Svar – men gør ikke Ventetiden for lang – nu må vi gå ind til Arbejdsdagen sammen.
Jeg svarede først næste Aften – og da havde jeg fået endnu et Brev – og det var som om hvert eneste Ord deri lyste og strålede af den frejdige Lykke, som den, der skrev, må have været opfyldt af. – Så skrev jeg et langt, langt Brev

[S. 160:]
hvori jeg forklarede, at vi måtte vente til Foråret – til den Tid fandtes nok en Udvej. og jeg forklarede, hvor dybt jeg havde tænkt over Tingen, men for Mors Skyld var det nødvendigt, at vi ventede. Det var sent på Natten, da jeg skulde skrive Slutningen - og så slog det ned i mig som et Lyn: men det bliver jo umuligt at vente så længe.
Her skulde vi gå et halvt År – pint af alle brændende Længsler – i hvert sit Land – blandt Mennesker, der ikke kender vor unge, stærke Lykke. John er jo blandt fremmede; men for mig er det næsten værre at gå blandt alle dem, som jeg elsker så inderlig højt – Mor og Søstrene og Onkel Syberg. Ingen vèd noget – uden Junge; og hun bliver nedstemt, bare jeg nævner Johns Navn; åh, det kan skære i Hjærtet at høre tvivlende, mørke Ord om

det Forhold, man tør sætte sit Liv ind på, at skulle høre halvt nedsættende, i hvert Fald helt mistroiske Ord om den Mand, man har valgt for hele Livet.
Jeg gik i Seng, men fandt ingen Søvn; og næste Morgen føjede jeg til på Brevet: der er jo en Udvej. Men nu skal Du jo råde, skriv strax – skal jeg komme nu.
Det Brev blev afsendt Lørdag 28de Nov. Jeg gik på Kursus, men fik ondt – hørte ikke et Ord af noget som helst og opgav de sidste Timer. Gik ud i Byen og bestilte noget Linned syet – noget må jeg jo have, nogle

[S. 161:]
Strømper strikket o s v. Alt var så underligt uvirkeligt – Menneskene så jeg ikke, al Larmen var Tusind Mile borte – jeg tænkte kun på Mor – hvad vil Mor sige?
Men alle Tanker i min Hjerne - og al Villie slutter sig sammen om dette: jeg må gøre det. - . Jeg tog hjem med 6 Toget.
Mor og Junge mødte mig ved Korsvejen i det dejlige, lidt tågede Måneskinsvejr. Jeg forberedte så godt jeg kunde Mor på dette: nu kan jeg ikke læse mere.
Det bliver jo den første ting at klare. Mor vilde ikke tro på det. – Junge var bleg og så så elendig ud, at dette gjorde ondt at se på.
Tiden hjemme er ikke til at beskrive. Det var, som Hjernen skulde sprænges - som om et Vanvid vilde komme og tage Magten.
Den første Aften gik endda. For der er jo så vidunderligt på Erikshåb.
Junge gik tidligt i Seng; jeg fulgte hende op – og kunde nok ikke helt skjule, at der var noget i Vejen. Junge spurgte, om noget var slemt for mig: og jeg sagde: nej tværtimod – det er så godt for mig – som det kan være – el lign. Junge tav lidt, og jeg sad i en stille Gru; så kom det: "Jeg tror ikke, der kommer noget godt ud af det Forhold, Dis".
Å, det var så koldt og hårdt, Junge, der er så god – hvor kunde hun sige sådan! Og mine Læber skulde være tavse – turde ikke engang for min egen Søster juble det ud –

[S. 162:]
jeg har fået den største Lykke i Eje – Jeg har vunden min Ven for hele Livet.
– Tutte og jeg lå sammen inde på Gæstekammeret. Hun talte til mig om sine Forhold – så fortroligt som aldrig nogen Sinde før. Fortalte hvor meget hun måtte døje, derfor at Folk havde været så barmhjertige at blande sig ind i hendes allermest private Forhold – skilt fra sin Ven, der rejser bort 1ste Dec. for ubestemt Tid. Og Tutte sagde – nej, det kan jo ikke skrives her – for hendes Skyld; Tutte vèd det.
Den Nat var det mig heller ikke muligt at falde i Søvn.
Så vågnede vi op – Søndag d 9de Nov – Lili bragte os Kaffe og Cigaret. Mor kom ind til os - - - .
Eftermiddagen og Aftenen – det var så vanskelige Timer.
Eftermiddagskaffen i Fars Stue – med Sol hen over Bøgerne i Fars Reoler.

Og jeg var så ked over, at Mor netop i Dag ikke sagde: "Putte skal sidde hos mig i Sofaen". Frk Bendix fik Pladsen.
Så var Tutte og jeg nede i Haven – og fandt en dejlig Buket af Efterårets sidste Blomster – der var så underligt nede i den gamle Have
– det var som om hver Blomst – hvert

[S. 163:]
I

vissent Blad af alt det brungule, prægtige Løv – hviskede et Farvel til mig – og de store, mørke Træer blev ved at spørge: Husker Du den Gang? og så er det lutter Minder – lyse og skønne lige fra Barndommens allerførste Dage.

Vi gik op til Dagligstuevinduerne og viste Mor Blomsterne, Mor kom hen, smilte så smukt derindefra og sagde: "men Børn, den er jo meget smukkere end den, jeg havde med derop i Formiddags - - !

Oppe på Kirkegården – åh, der var så vidunderligt stille og smukt – og særlig henne ved Fars Grav; der lå de friske Blomster, som Mor nylig havde lagt; jeg lagde mine tæt ind ved Siden af Mors – og så –
Å nej – nej – det er altfor svært. Det var en hel Verden, der gik til Grunde, da Far døde fra os.

Vi gik hjem – uden at tale noget Ors sammen. Og så kom de aller tungeste Timer – den Aften hjemme i Stuerne skal

[S. 164:]
jeg aldrig glemme. Det var så tungt et Farvel – som kun èn eneste Gang før – og det var endda så kort Tid siden.
Men nu har jeg også Minderne lyse og gode – ikke ødelagt på det sidste af nogen opgivende Scene – som uundgåelig vilde følge, hvis jeg talte.
Rejste næste Morgen med det første Tog – Jørgen kørte mig ned – det var helt mørkt og koldt.
Da jeg kom herud på Gården, lå der Brev – så fuldt af Længsel og Uro efter mit Svar – som han først vilde få om Aftenen.
Så kom noget stort, mærkeligt noget – og tog al Magt og Selvbeherskelse fra mig – så jeg måtte græde og hyle som et lille Barn. Der kan til Tider komme mere over et Menneske, end det kan magte.
Omsider klarede det. Jeg må jo også tage mig sammen – til at ordne alt.
Var i Byen en hel Mængde Steder.
Læsningen er jeg nødt til at opgive strax – og sandelig er det ingen Løgn, når jeg siger, at jeg kan ikke, og at Grunden er den, at for meget i senere Tid er skyllet ind over Hjerne og – Hjerte.

[S. 165:]
II

Tirsdag d 11te Nov. Gik op til Kaptajnen og sagde, at nu kunde jeg ikke mere. Han blev temmelig forfærdet, men var ganske umådelig elskværdig og forstående og menneskelig. Sagde meget smukt til mig – og – hvor

kunde det andet end glæde mig lidt midt i alt dette, hvor jeg er så hjerteangst for at gøre en ond Gerning. Men jeg vèd jo, at det ikke er til min Ære, at alt dette kan siges – Det gode,
Kaptajnen nævnte, skyldes jo udelukkende den sunde, friske og frie Opdragelse, jeg har fået af Far og Mor. Og Evnerne – ja, de er nok først og fremmest en Arv.
Enden blev, at vi skulde tales ved om 8 Dage – og i den Tid skulde jeg ingen Bog røre. Å – så er det da foreløbig til Side.
Om Aftenen talte jeg med Onkel Syberg – og det blev rigtig nok nemmere, end jeg havde tænkt – han blev hverken vred eller misfornøjet ved Tanken om, at jeg opgav Examen. Og Onkel Syberg var så god ved mig – men det øger jo blot Smerten.
Dette er det hårdeste og vanskeligste i mit Liv har stået over for; men: jeg må gøre det.

[S. 166:]

Otte Dage er gået – 8 Dage – og endda er det meget længe siden, at alt blev forbi.
For det var jo blot i Onsdags; jeg gik på Banegården at tage imod Junge og Mor.
Junge forsvandt strax til sine Timer. Jeg sagde så til Mor, at Examen var opgivet – kunde ikke. Vi fulgtes efter flere Steder i Butiker
– Mor gav mig en dejlig Kåbe. Vi landede på "Grand"; sad i et lille Rum for os selv og snakkede en Timestid.
Jeg var temmelig umulig og ude af mig selv af Sindsbevægelse. Talte så fortroligt til Mor som aldrig nogen Sinde før. Det var – om Tuttes Forhold. Til allersidst spurgte jeg Mor: men "hvad var da værst: om Tutte rejste bort med sin Mand – eller hængte sig; og èt af to blev det absolut, hvis I brugte Vold!"
Naturligvis var det sidste værst.
For mig blev disse Mors Ord som en Art Tilgivelse, og det bragte lidt Ro. Vi fulgtes Arm i Arm herud, Mor havde Tid tilovers, før Kertemindetoget gik.
Lidt efter kom Onkel Syberg; han og Mor talte sammen oppe i Stuen; så kom Posten – med Brevet fra John. Og i Brevet stod -: Du kommer ikke – endnu! - . Og jeg læste og læste; den lange Redegørelse; først var det for Mors Skyld. Børnene fra Hjemmet – bryde med Familien skulde jeg

[S. 167:]

III

aldrig gøre. Og så var det Pengespørgsmålet. Det er dårligt med Penge for Tiden. Og endelig – vilde Berlin være et Helvede for os. Landet er det, som vi skal have. - .
Ligestrax var det meget underligt – midt i denne grænseløse Spænding og Uro og Kamp og Smerte at læse dette, der med ét Slag kaster alle Planer til Jorden.

Men siden – da den første Rystelse var ovre og jeg fik tænkt over Sagen – så var det jo alligevel så urimelig godt: Dette, at John tænker på Mor – å, det er en sådan Glæde for mig.
Nu er det, som om han har fået mig til at begå en stor Forbrydelse, og nu bagefter ser jeg klart: Mor havde aldrig tålt det.
Junge kom til Middag; vi var ganske alene – Onkel Syberg til Møde, Mor rejst til Kerteminde. Junge havde mødt Mor, der var meget bekymret for mig og bad Junge se at "snakke" med mig. Og Mor sagde: jeg bryder mig jo slet ikke om at vide noget – det kan jo være, det er en af Carlsbaderbekendtene – for noget er der bagved; men det vilde jo hjælpe hende så godt, hvis hun kunde lette sit
Hjærte for dig - - !" Mor er så rørende.
Jeg skulde selvfølgelig nok til at stille overfor Junge - men der faldt efterhånden en velsignet Ro over mig – og Træthed.
Gik i Seng og sov i 12 Timer uden at have været vågen.

[S. 168:]
Næste Formiddag, da jeg gik og klædte mig på, og var i en så dejlig og døsig behagelig Stemning efter den lange, sunde Søvn – så ringer Telefonen.
Kirstine tog den – og jeg kunde forstå, det var Junge – og hun spurgte, om jeg var der – og gav ikke Besked på, hvor hun var – ringede kort af.
Det slog mig – hun er rejst herud – har anet Uråd; nå, men alt var jo overstået nu. Lidt efter trådte Junge ganske rigtig ind ad Døren. ! Det blev kun til en meget kort Indledning – for Junge sagde næsten strax: jeg vèd, Du vil rejse til Berlin!
Jeg nægtede først – i det Håb at undgå for store unyttige Ballader; men da Junge begyndte at sige hårdt og ondt om min John – så for jeg op – og sagde meget bestemt, at jeg vilde ikke høre et eneste Ord om ham af hendes Mund – Junge måtte lade sig nøje med dette mit Ord: jeg rejser ikke.
Men det vilde Junge på ingen Måde – havde jeg tænkt på det èn Gang – kunde jeg også finde på det igen – o s v – o s v. Til sidst valgte jeg at sige hende, hvorledes alt var tilgået - og sagde da også, at det var ingen anden end John Hertz, der havde fået mig fra at rejse. Og
tillige sagde jeg, at hun behøvede slet ikke at nævne Mor – men kunde være rolig for, at jeg selv i disse Dage havde gjort mig Bebrejdelser, der vel var så hårde, som nogen

[S. 168:]
IIII
af dem, Junge kunde finde på.
Hvor Junge havde det fra? Ja, det var jo efter en Gisning – men nok en ganske sikker. Hun havde talt med Tutte, da hun kom hjem herfra Aftenen før – og da de havde genkaldt sig alt, hvad jeg havde talt til Tutte den Aften, vi lå sammen - og nu til Mor – og forskellige Småting og mit hele

Udseende – så nærede ingen af dem Tvivl.
Jeg tog det Løfte af Junge – at denne Sag blev ganske og mellem os tre. Junge er vel nok meget vred på mig – det burde hun også være, fordi jeg kunde tænke på at volde Mor dette – for – som Junge sagde: det var jo for mig slet ikke Valget mellem John og Familien – eftersom ingen vil stille sig i Vejen for os. Men vi skiltes da ad i god Forståelse og efter at have talt mangt og meget sammen. Det var jo kun lige i Begyndelsen af vort Sammentræf, at det tegnede så bistert.

Søndag Middag rejste jeg ned til Kerteminde og så der for første Gang Las og Bes nye Hus – der er over alle Grænser pragtfuldt. Og Ungerne er jo bedårende. Las og Be var så søde – Mor var der jo også; vi havde det så rart. Et mægtigt Hovedpunkt var Besøget oppe i Las' store Atelier – Du godeste Gud! at

[S. 169:]
en menneskelig Hånd kan fremtvinge noget sådant! Af hele min Sjæl ønskede jeg John hos mig – at vi dog sammen kunne se på denne overmenneskelige Dejlighed.

Og så var jeg Mandag Morgen en rask Tur langs Stranden – høj blå Himmel – tindrende Sol – og på det herlige blå Vand – med de friskeste hvide Stænk – John – John! hvornår må vi to tilsammen få Lov at nyde al den Fryd, som Jorden kan byde.
Og da jeg kom her tilbage, så kom endelig Brevet, som jeg ventede.
Og John skriver: Du måste lugna Dig - - -. O nu skal jeg også blive rigtig flink og tålmodig.
Verden ejer vi!
Teltet lejer vi –
Samfundet snyder vi –
Ingen Magt lyder vi!
Stærke Fjælde
Store Skove
Dybe Dale
Vide Sletter –
Er vort Hjem.
Det er Gøgler-Skik:
En gammel Krik
For en grønmalet Kærre
Selve "[ulæseligt]"
Kører den frem.

[S. 170:]
V
Mens Kvinden
Forinden
I den grønmalte Kærre
Koger Maden til sig og sin Herre

Tindrende Sol og susende Blæst;
Kvinden synger, som hun kan bedst:
"Alle Småsorger bort!
Livet er vort –
Og vi tar det –
Mens vi har det!"
---------- .
Fanden gale mig
Du må hale mig
Ud af Familiens Skød –
Kan Du klemme "den -
Skal jeg "glemme den –
Du er nemlig tem'lig sød!

Sikken Julefest –
Mens Du tænker bedst –
At Du ene er
Med Din Ven Selanders'
Kommer etwas anders –

(med et Portræt)

S171:
Fra "Ellestuen" kommer
De Edderfugle her
Gennem Vinter og Sommer
Har de prydet Væggen der.
Og alle gode Tanker
I "Ellestuen" tænkt –
Har Fuglene sig mærket
Mens på Væggen de har hængt.

Fuglene jeg sender
Til den blandt mine Venner –
Som snart skal forstå:
Skinned Solen mildt –
Sused Stormen vildt –

---

[1] Hempel Syberg boede på Haugstedgaard i Odense, og Astrid Warberg fik lov at bo hos ham, mens hun læste til præliminæreksamen.

[2] Odensebakken findes ganske nær Warberg-familiens hjem, Erikshåb. Det vides ikke, hvem Tue var.

[3] Det vides ikke, hvem Mullepappa var.

[4] Det vides ikke, hvem Måløe/Målø var.

[5] I fynsk dialekt staver man nogle gange ærgrer med "k" (Ordnet.dk).

[6] Det vides ikke, hvem Frk. Bødker var.

[7] Det vides ikke, hvem Jutta Vesterdal, Gummi-Hansen og Aksel var. Warberg-familien kendte flere, der hed Thomsen.

[8] Det vides ikke, hvem Jensen og Axel Hjorth var. På Seden præstegård boede præst Peter Georg Emil Brahm, hans hustru, Harriet, og deres børn, Olaf, Fanny og Karl.

[9] Det vides ikke, hvem Hr. Demant var.

[10] Alb. Auge: Kapelmester, uvist hvem han er, omtalt i Astrid Warbergs dagbog febr. 1902.
Kapelmester er en orkesterleder. Siden 1500-t. var det betegnelsen for den musiker, der havde den musikalske ledelse i et instrumentalensemble; i vore dage er det den almindelige betegnelse for en dirigent for et symfoni-, teater- eller revyorkester (Lex.dk).
Alex Tortilvius, førsteviolinist, uvist hvem han er, omtalt i Astrid Warbergs dagbog febr. 1902.
Ukendt er ligeledes Else Schaene og Rosa: omtalt i Astrid Warbergs dagbog febr. 1902.
Miezl, sangerinde/skuespillerinde? Omtalt i Astrid Warbergs dagbog febr. 1902.
Hr. [Alfred] Nielsen, gæstgiver: Omtalt i Astrid Warberdagbog febr.1902.

[11] Brockmanns Hotel på Albani Torv i Odense. Hotellet var opført i
1850'erne under navnet Larsens Hotel og blev revet ned omkring 1970 vedanlæggelsen af Thomas B. Thriges Gade (Arkiv.dk).

[12] Sunt pueri pueri, pueri puerilia tractant er latin for "drenge er
drenge, drenge gør drengestreger" (lex.dk).
Fyns Forsamlingshus i Odense er opført i 1900, nedbrændte, men blev genopført i 1908-09. Adresse: Kongensgade 64-68. Drude Jørgensen drev Fyns Forsamlingshus i 40 år og var ven med Johannes Larsen, som hun også af og til hjalp med udstillingsarrangementer (Arkiv.dk).

[13] Det vides ikke, hvem Niels var.

[14] Sit venia verbo: latin for med forlov at sige.

[15] Det vides ikke, hvem Gottlieb Suhr var.

[16] Det vides ikke, hvem Jutta var.

[17] Carlslund i Fruens Bøge Skov blev opført i 1871 af kammerherre Chr. Benzon på Kristiansdal, det nuværende Dalum Kloster. Carlslund er opkaldt efter hans søn, Carl. På det tidspunkt lå der allerede flere udskænkningssteder i Fruens Bøge Skov. Efter kammerherre Benzons død i 1875 solgte arvingerne skoven og de bygninger, der lå i skoven, til
Odense Kommune for 53.000 kroner. Siden opførelsen i 1871 har Carlslund kun haft 7 værtsfolk. Carlslund udbrændte den 20. juni 2015 som følge af en påsat brand, men lokale private investorer har genopført Carlslund, så det igen fremstår som et traktørsted (2025).
Det vides ikke, hvem Esther Suhr Hansen var.

[18] Det vides ikke, hvem Frk. Dahl var. Frk. Misse kendes heller ikke, men hun bliver nævnt et andet sted i Astrd Warbergs dagbog i følgeskab med Dr. Junker.
Brusenvogn var muligvis kælenavn for et værtshus eller et hjem.

[19] Skandinavien-Amerika Linjens nye udvandrerskib Oscar II. blev færdiggjort fra værftet i Glasgow i februar 1902, kom ud på prøvesejlads den 3 marts og blev leveret den samme dag til en pris af 4.8 millioner kroner. Den 12. marts samme år stod hun ud på sin jomfrurejse fra København til New York - skibet blev ophugget 1934 [Faergelejet.dk).

[20] På hjørnet af Korsgade og Skomagerstræde i Odense lå indtil etableringen af Thomas B. Thriges Gade det velkendte underholdningsetablissement Brockmanns hotel. Thomas B. Thriges Gade var fra 1963 frem til 2014 byens helt centrale færdselsåre (Wikipedia febr. 2025).
Den danske mil blev afskaffet ved metersystemets indførelse i 1907, hvor den omregnedes til 7532 meter.

[21] 1801 etableredes det første lille gæstgiveri ved stranden i Nyborg, senere udbyggedes til bade- og kurhotel med dans og underholdning. I 1962 blev Carlslund nedrevet og luksushotellet Hotel Hesselet blev opført – som nabo til det store Hotel Nyborg Strand (Internettet febr. 2025).

[22] Elly Svarrer/Tante Drys søster kendes ikke. Ej Heller Fru Jacobsen og hendes søn.

[23] Munter var en hund.
På Sollerupgaard relativt nær Alhed Warbergs hjem var der en husholdningsskole oprettet af Nikoline von Sperling. Alhed Larsen og flere af hendes søstre var elever på skolen. Christine Mackie, f. Warberg, underviste en relativt kort tid i klaverspil på Sollerup.

[24] Prinsessen er formodentlig den føromtalte komtesse Scheel.

[25] Eleonora Scheel (Komtessen, Prinsessen) hed Lili til mellemnavn.

[26] Brockmanns Hotel, Overgade1, Odense (Arkiv.dk).

[27] Poul Bokkenheüser kendes ikke. Han var muligvis lærer ved kurset.

[28] Det vides ikke, hvem Målø og Dehmer var. Krags gård kendes heller ikke.

[29] Kaptajnen må have været en af Astrid Warbergs lærere på det kursus, som hun fulgte i Odense. Det vides i øvrigt ikke, hvem hun var.

[30] Selma Lagerlöf: "Gösta Berlings Saga" udkom 1891.

[31] Det vides ikke, hvem premierløjtnant Bondo, hr. Kragh, Lulla Krog og Adèle Johansen var.

[32] Mirzl kendes ikke.

[33] Det er uklart, hvem "den lille Godsejer" var.

[34] Kondomer

[35] Rebekka Jensen kendes ikke, men hun var tilsyneladende gæst på Gelskov, som Christian Mogensen forpagtede, efter at Hempel Syberg var flyttet fra gården.

[36] Thomsen og hr. Auge kendes ikke, og det vides heller ikke, hvilket slagteri der er tale om.

[37] Nicoline von Sperling boede på godset Sandholt.
Louise/Lugge og Johannes/Magisteren Brønsted.
Paludan/Pallam.
Andreas/Dede Warberg.

[38] Beatricen var en varmeovn, som Warberg-søstrene havde på deres værelse, og ovnen gav rummet dette navn.
Holm og Mohr har ikke kunnet opspores.

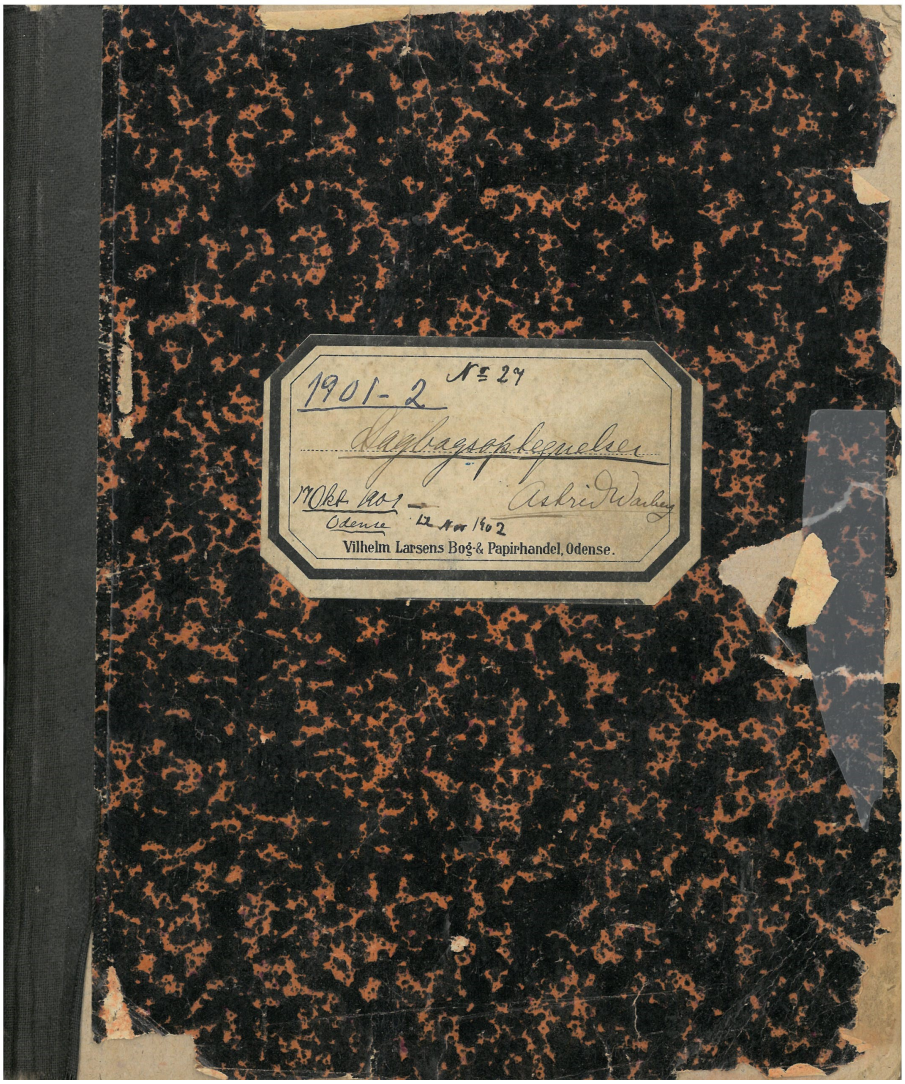
[39] Conrad Warberg var godsforvalter på godset Glorup nær Nyborg. Han var bror til Albrecht Warberg, som var Astrids far.

[40] Hr. og fru Kragh og fru Bang med søn kendes ikke.

[41] Det vides ikke, hvem Willumsen var.

[42] Sekretær Kragh kendes ikke.

[43] Det vides ikke, hvem Lula var.

1901-2
№ 24
Dagbogsoptegnelser
Askrid Warberg
Vilhelm Larsens Bog- & Papirhandel, Odense.

Dagbog

Astrid Wahlberg

Langebjerg – Skanderup – Odense

Oktober 1914

Johan Emil Hertz
New York 1901.

(Hungerbølgård ved Odense)

Oktober. 1901

—. Det er et lille, langagtigt Værelse med lunge mørke
Tapeter – en underlig aldgammel Egetræsdør med et
lille gammelt Staandlaas. Der er to Senge med
hvide Tæpper over, et gammelt stort Skab – et
gammelt mahognispejl – Bord og Stole. På Bordet ligger
der Bunker med Skolebøger – gamle, snavsede, for-
læsle – men også helt splinternye og utrykte.
I Vindueskarmen som er skæv og gammel står fuldt
med Urtepotter – men Planterne har et sygnende
dyt Udseende – det er skrinplede Stilke, halvt
el helt udgåede – og små forkomne Skud.
Ved det åbne Vindue sidder en lille lavbygget nøget
opladen Person – det er en Pige på en 18 – 19 år.
Hendes Navn er almindeligt borgerligt, men
hun kaldes aldrig med Døbenavnet – hun har
Tunnde Navne, hvoraf Dis er det almindeligste.
Synet fra Vinduet er kun lidet opmuntrende –
en stor gruslagt Gård – midt i hvilken det ordinære
Hundehus – som dog i Øjeblikket oplives ved, at
Mutter Hund ligger med et Kuld pibende og
sutlende Hvalpe – ved hver Side Hundehuset
står en lille tilklippet og forpjusket Lind – ak
så sørgelig tilklippet og forpjusket – Bladene
er næsten alle borte og sørgeligt strøet over hele
Gårdspladsen. Et Par brede Ladebygninger af
gule Sten med sorte næsten flade Tage – små fabrikslignende
Jernvinduer – synes heller ikke til Ensomheds
Forskjønnelse – så lidt som det store åbne Skur –

fyldt med Mennesker - gamle Vogne og gammelt Skrammel og så Stenen! Inderne bevares og Gade sin Sol skinne evigvis! — Så er hele og hvert er Stenen — og Aftalen er hele og fuldende — Lagen og over Segnet og Kvalen den vonde Ulv —.

Verden er nøiagtig sådan, som Mennesket ser den. Den Segnet fuldt af Sang og Lyse — så er Verden klar hvert og dejlig at skue.

Ak! hvem der kender Kvalen i mange Dage — men et stort frisk og dybt Vand — Tvivlen Mile bort — til den skjulte Verden — hvor Sandt og Menneskene er evig og fremmede. Hvor nyder I Johannes Emil han nå med sin forfærdelige Magt.

Til det nye — som han skjenker Fattige. Men der må vendes til Tiden kommer. Ideen Aftryde vinder ikke den store Seminar — Fritiden.

Slide - slide, så de grå Tanker ingen Tid få — ingen Tanker finden på Aftrydet — det det nye. Den bringe Frelsen i den tunge Ryes til det nye.

Sandt er så bart - og den der har Tungsinn kan takke ogsi - Ungdom kan begynde forfra.

Bort med fra det gamle - fra alt vin kunst — fra Sandhed og Poesi og Mennesken - fra alt kunst med så hårde Bånd, at alt bepale vore Tanker bort i Aftrydet - ideen men dette skrive Tank - til den nye Verden! ———— .

Tirsdag 17de Okt.

Dagene gik - den lille Ingerid herinde. Varme Ro. Bygge - Søren Franck har Tukke med ret stor Energi. Skaffe Kl 8 Morgen - så gå Onkel Per og vi samles ofte med Middagen Kl 5. Han er så stille og så glad til at arbejde meget.

Og så i Dag da! Vågnede for Sløv og kvinder ikke rose mere. Skal minder og på Kvarn - så den den kom 7 nede i Skuen. Og Ingrid Olsen til skjælende varmt Salskjen. Madle Kl 1 har Provianthytnard Jørgensen, Klingenberg 16 - Kl 2 den spiske Time - Indgangen på gaarden med rundbue stor Gammel Bindingsværksgård med mindre Gamle Ege - store Lindetræer i Midten.

I Opgangen er ad bede, misbekvemlige Skumkunede Lysekrashoffeshein. I Enheden stod et Par Spiller, som ikke mønstre at ringe på. —. Man samledes i en stinden Skolestue - og med et lidt privat Præg.

I Fieder! med hvilke Sløgder af Rockelgulen man dog skal lave! Nå, Ens grundigste må det vel herpa Anflot i os. Lærerfyren bed da tidlige elskværdig - og tog til mig i Forbifart stod Sørensen - vore Dame venlig —. Det skal nok gå - det skal — og så må man opfriendig vis

til Kjøbenhavn at ta Examen ved
Universitetet – til Kjøbenhavn, hvor
jeg vil se John Emil, før Afrejsen til
det store Land. Rejse rejse
får nyt Blad i sine Årer – nyt
og frisk – ahe, man er dog
ung!

Søndag 20de Okt

Kirstine lægger Tid op, med hvilken man
gasser sig. Tukke ligger nu af sin Bronchitis
– en Satans Syge, hvoraf all Verden ligger
nu.

Mormine og jeg rejste sammen hjem
med Iltoget – hav hele Tiden, vi har – af
to Spskende – forbavsende liat at sige
hinanden. Vi har Antipati for hinandens
"ydre Optræden". Turfyles fra Ilsgrup i et
bedårende – blikstille Efterårsvejr – blegt
og stille – og de herlige Farver. Igjemme
var også helt vidunderlig – Ta Niss og Tante Hanne
som os i Møde med en lille smukkladt Frøken,
sidste er overnaturlig dejlig – og begge Tanter
ungdomsfriske – værne og elegant antrukne.

Jeg har det med dem begge sådan,
at jeg så godt kan lide at se dem – dem –
hades det Skjæbned ikke såly er over dem.
Og Mor! Ja, de tre Søstre klær hinanden
– supplere hinanden så brillant.
Erikshåb er nu et ganske enestående
Sted – hver Gang man er ude og kommer
hjem – blir man slået af det.
Mille – Onkel Emil Brandstrup – var der også.
Jeg holder umådelig meget af ham.
Det er så godt at se Mennesker, der
afviger fra det bedrøvmelig ordinære.
Han er så umiddelbar i sin Tale
– lader sig så helt henrive af en
øjeblikkelig Indskydelse, som han
rent fanatisk kan fremsætte.
– Og Lille ligger af Bronchitis.
Hver Gang derappe ledte jeg hen på
Amerikaforhold – og på Tiden om 1½ År
når jeg skal over til hende. Det må
stå Lille klart, når hun rejser, at dette
er en Alvor – en absolut Alvor – som
skal blive af. – Efter Kaffe var
Jutage og jeg en Tur til Ørnesbakken

d 28 – Tues Dame.

Ja en herlig Tur var det – det er Efterårets aller skønneste Tid – og Skovhaverne er de dejligste Steder i Verden. En smule Vemod blander sig let betaget – var en Videnskabsmand Darwin kan skabe! Vi sad længe stille ved Granbroen over den store Udsigt – den var så høj og så skøn – så harmonisk og så alvorlig. Alt er så velgørende og så alvorligt. Alt er så velgørende. Vel lade Forfatteren lege en med Alt og ens lille dårlige selvsvinder helt hen – blive til Ret – gå op i – det ubegribelige – blive til Ret – gå op i – det ubegribelige. Og så kommer alle magtige, som mage sin. Og så kommer alle de gode og fredsæle Tanker. Og Livet er så gådt og så enkelt til. Når Naturen så gådt og så enkelt til. Når Naturen Skønhed er der med sin enlige Skønhed – så Skønhed er der med sin enlige Skønhed – så må alle onde Tanker dø – alt lavt må alle onde Tanker dø – alt lavt og hårdt og bange må omkuldes hen – og blive og hårdt og bange må omkuldes hen – og blive Alt en Erindelse af Fortidsfolk. Alt en Erindelse af Fortidsfolk.

John Emil var i min Tanke, men jeg så dem dog gerne, vi kan kæfte med hinanden.

— · —

Lørdag d 29de November.

En skønnende Sølvblomstmorgen med Rim – glitrende hvid Rim over alle Marker – over Tage og Vegne.

Og Varme nede i alle Stuer – og Flyglene derinnelem Ilden – de grå Ovne med de gamle Messingtæer i den Empire.

Og så kom de – allerede Kl 9 – de elskelige Lille Elle og Mullepappa. Det var så Lyst og hyggeligt – en lille festlig Middag med Morgenmad som indledelse.

Jo vist minder Lykkemanden og synke med dem til Dekorumde Kl 1 – dum vi forlænge Festlighederne. Den er altsigten Afskedsfyrsten – Lille Frøken så brillant afsindsyg Lykken – Lille Frøken så brillant afsindsyg Lars og Bo var så glade og forvirrede, at det Lars og Bo var så glade og forvirrede, at det minder os om at skænke Kaffe til Kl 1 – og så gaar minder os om at skænke Kaffe til Kl 1 – og så gaar de alle fire sammen – de Lykkesyndere. de alle fire sammen – de Lykkesyndere.

Hjem over Bro til at spise med andre Folk.

Søndag 30te Nov

Kl 9. skarlede vi – efterladende skarlede Ensomhed, der i Løbet skal begynde at skrige op.

En lyssky og umulig Skælen haar den nogetsteds. Onkel Sylvia og Onkel dal spille en morsom Snak om Politik o.a. Det er morsomt at høre saadanne – ellers så kedelige Mænder – diskutere på en måde, så man helt mener, det er Mennesker som

———. På Gaden er jo over al Beskrivelse herligt – kan man ikke nakomme alle sine Indtryk

— Salen kom så mundet; Unge Elle Bast jo — en Tur i Skoven efter Bregner og Lyng til Badet. Sad længe oppe ved Bakken og snakkede. Harriet talen aldeles sanskt om Vi snakkede om hvor dejligt det hendes Barndomshjem – ubrudte Virkelyst – Almindelighed med de Mænder og Piger, hun kan huske i Lyngdal – kalder på – oppe fra. Saadanne Mænder vender aldrig ret tilbage til Landet Kunstner og forstaar, at hun skulde ha været Trafikministeriet – i Stedet for Skrivepult Arbejde en glimrende Tumbet.

Imorgen mødte vi hjem; Pasterne begyndte at komme – Ungdommens – Aandrige Norges. En tidlige begyndte og fortsatte hele Middagen så helt en familie. Og alle tiendigt med Forsøg at stå op og tale spist. Sagen Talen

længe; så rejste Eidsmanen sig – og talte.

Han talte om, hvor han i sin Tid var blevet glad over – og havde forstaaet, at Tanken kunde sende Ellie alene den lange Vej over til ham, den dag han kommer. Og han talte om, hvor han holdt af Landet her og af dem alle, og at han helt følte sig som en af Familien

– og —

det var så ganske, så lyksalig – så menneskelig, så ud af Hjertet talt, så helt uden alle de "Aforismer", der bruges den store Stab til Taler, men da kan skuffede, så var den ikke en af os alle, den ikke gjaldt. Og der var vel ingen af os, der ikke klart forstod, hvor vidt dette Menneske stod os, og hvor vi alle kan Tanken indeni. Glæder mer at det var denne Mand Ellie rejste til.

— Ellie Gjelte var så aldeles bedaarende – og kender den vi jo aldrig mer – aldrig "Ellie Gjelte"

— Vi drak ganske langsomt hele Eftermiddagen – drak i 2½ Time – Pigen så blegt og tænkt – så tænkt at vinøgne

til Skovenes Hvilested. Jeg ved jo Tiden,
da Frederik og jeg havde fuldstændig med at
passe på – Hele Dagen var simpelthen man
ved Vinduet – og sådan gik Tiden uden
at bemærke opgørelige Behandlingen overhovedet,
som muligvis kunne have. Ak, at Tiden
skal svinde så snart – hvor blev den
af?

Onsdag 6te Nov

Aldrig glemmer jeg Dig, Lille dejlige Svelle!
– Jeg var lent på det og Dem, fuld Fart nedad
Jernbanegaden Herom – ispedende efter
dem — Aper så langt hvide den dejlige
lille Aftenstilemme: go to Adis – og den dem
Mamma med hende ned Sønden – mellem
alle de mange og brede Afskaffelser hvide
min kendte Vandt Adis! Den lille dejlige! smut
hvide hem, Skinderne var helt hvide – de sorte
Øjne skinnede og de lange mørkebrune Fletter
hvor frem alle Vegne under Kjolen. Jeg lyttede
på mine Ører og dog kende ikke mere til
Tøjet skulde gøre! Vi var oppe i Vogen Hele
Vinden – vi 2 Las – Be med Fletten i en
vej af Beskrivelse beskæftigende og malende Vogn-
mamma – Harris og Adie. Vi havde en af

god Aldr Siesta til allerede på Vand! Så
kom det vanskelige – men alligevel lagde vi os sammen
efter Frue. Mig har det vanskelig umuligt at afgøre
den lille Fætter – som vi ikke skal se mere –
min lille Ven! jeg vil aldrig glemme Dig!

Men er det Lille dejlige Minder – Tiden, da
jeg var regt til Kjøbenhavn og jeg
passede hende alene – og hvem græd, hvem
Sang jeg gik og en anden skulde have hende
– græd og vinkede: go to Adis – Tan-te Adis!
og de sorte Øjne blev så store og så forfærdede.
Når jeg sad med hendes lille Seng om Aftenen
og sang for hende – hvor mit Barn hvor længe –
og hvem lå så længe – leende og pludrende –
blev mere og mere stille – vendte sig på Siden
– og sov så med Ø – eller jeg gik og sad med
på Julefest med hende, når hun ikke vilde
falde i Søvn, og hun selv sagde: ready down" –
og lagde det lille Hoved på min Skulder –
indtil hun endelig sov. Fuldt om Aftenen
når hun vågnede – Sange på mig – dansk og på
i sin lille Seng og legede og snakkede – min
lille dejlige Frøk!

Og endelig var det heller ikke let at sige
Farvel til Lille og Ludman – de kære Små gode!